

Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Yowane sú Tshatshu o'o

Asœke kœdœ Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu á Yowane sú. Tshe kwa ada Ɔtshɔ O'o mbeti nœ ye dœ kœpa adœke Yisu kœdœ œde? Cœshe kœdœ O'o á tshe sœ lima ɓa tœ ogo nœ Ndjaba, tshe kœdœ lima Ndjaba. O'o na ga pa œshɔ, œ te uzu. Yisu mbœrœ œrœ á ropa kœwusœrœ nœ azu para kɔkɔ tœ kœma adœke œshe kœdœ gbozugo á Ndjaba ke lima she. Ɔgbɔ o'o tshala Ɔtshɔ O'o á Yowane sú kœdœ adœke: «Yisu kœdœ Masiya, Gbolo nœ Ndjaba. Cœdœ 'e kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, 'e gbɔ soro neke á ka nene.»

Ala Ɔtshɔ O'onœ, tshe pa o'o tœ upu nœ œrœ á Yisu mbœrœ pa œshɔ, œrœ á tshe yisœ nœ dœ pe upu kuzu œdœ mara á Ndjaba she she lœ akuzu. Yisu yisœ œrœ dœ gbɔgbɔ kɔ, œ gɔrɔ ekpe ishiri pa azu, œ kpa mbœrœ ndje œrœ á ropa kœwusœrœ nœ azu.

Ɔtshɔ O'onœ kurutshelœtœ ye atake:

- Yisu kœdœ O'o á wuta uzu, œshe kœdœ Ndjaba (1.1-18)
- Kœmindœ o'o nœ Yowane ayi kœza batisimu (1.19-34)
- Yisu ke ayambarœ (1.35-51)
- Yisu mbœrœ œrœ á ropa kœwusœrœ nœ azu awa mindu dœ bisha (2.1-12.50)
- Lœ udu olo Yisu mindu dœ bisha (7) pa œshɔ (13.1-19.42)
- Ndjaba she Yisu lœ akuzu (20.1-10)

- Yisu matœe ye fœe ayambarœe 6a tœe mangu
Tiberiade (20.11–21.25)

O'o á za soro fœe uzu

¹ Utshunœe adœeke Ndjaba mbœerœe tshalafœe dœe tshapashœ, O'o sœe lima zœe. O'o sœe lima awa bale dœe Ndjaba, yé O'o kœedœe lima Ndjaba. ² O'o sœe lima awa bale dœe Ndjaba utshunœe adœeke tshe mbœerœe tshalafœe dœe tshapashœ. ³ Ndjaba mbœerœe œerœe kœ dœe awa nœe ye, yé anga œerœe bale mbœembœerœetœe ye kpi tœe ye nene. ⁴ O'o sœe lima dœe soro, yé soro kœedœe lima ingbisho nœe azu. ⁵ Yé ingbisho matœe ye lœe ubu osho kashe ubu osho sœesœe dœe gbœgbœ tœe kœewo ishirinœe nene. ⁶ Ndjaba vwa lima anga yakoshe bale á i'iri ye kœedœe Yowane. ⁷ Tshe na lima 6ata timu mbœerœe kœepa o'o tœe upu nœe ingbisho. Tshe na adœeke azu para kœkœ sœe dœe kœeyindœerœe ga ndœe ingbishonœe. ⁸ Tshe dœœdœœ lima ingbisho má nene, kashe tshe na lima adœeke œene pandœe adja o'o tœe upu nœe ingbishonœe. ⁹ O'onœe kœedœe lima adja ingbisho, œeneke á na ga pa œshœnœe asœeke yé œ tœ ga ndœe azu para kœkœ.

¹⁰ O'o sœe lima pa tshapashœnœe asœeke. Ndjaba mbœerœe lima tshapashœnœe asœeke dœe awa nœe ye kashe azu tshapashœ wuwu lima sœe ye nene. ¹¹ O'o na lima ga lœe ogo nœe ye dœe tœe ye, kashe azu nœe ye zaza lima osho kœesœe fœe she nene. ¹² Andaa, mbœerœe azu neke á endje za lima osho kœesœe fœe she, á sœe lima dœe kœeyindœerœe dœe i'iri ye, tshe za lima awa fœe endje adœeke endje te agbolo nœe Ndjaba. ¹³ Endje tete agbolo nœe Ndjaba lœe indji dœe pe lœe mara nœe azu nene, 6ata á yakoshe œ

zu gbolo tœ yashe liaka ogo nœ endje nene, kashe Ndjaba dá zu lima endje liaka gbetshelœ nœ ye dœ tœ ye.

¹⁴ Yé O'o wuta uzu, œ lo ugurutœ azœ. A wu mokɔ nœ ye, yé œetœnce kœdœ mokɔ á Ndjaba Aba za fœ Gbolo nœ ye tshebale, á tshe sú dœ ɔtshɔ lɔsu œdœ adjapu. ¹⁵ Yowane te lima tœ kœpandœ o'o tœ upu nœ ye, á gbara lima o'o adœke: «'E wu uzu á mœ mi lima ndœ o'o tœ upu nœ ye lɔkɔ á mœ pa adœke: “Tshe sœ kœna manda mœ, kashe tshe ropa mœ ye, gbambanœ nene, utshu mœ tshe sœ lima zœ.”» ¹⁶ Lœ ɔtshɔ lɔsu nœ ye, tshe to kane ye ga pa azœ para kɔkɔ, yé tshe kpa to anganœ ga pa nœ. ¹⁷ Ndjaba za lima awa akwa fœ azœ lœ awa nœ Moyize, kashe ɔtshɔ lɔsu nœ ye œdœ pe adja o'o nœ ye na ga ndœ azœ dœ awa nœ Yisu Kristu. ¹⁸ Adja uzu bale wuwu Ndjaba nene, kashe Gbolo nœ Ndjaba tshebale á tshe kœdœ Ndjaba, yé á sœ awa bale dœ Abanœ, œshe dá yisœ Ndjaba fœ azœ.

O'o á Yowane pa tœ upu nœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 3.1-12; Mar 1.2-8; Luk 3.15-17)

¹⁹ Yé asœke kœdœ o'o á Yowane pa lima lɔkɔ á agbozu tshapa Ayuda á endje lœ lima lœ Yerusaleme vwa lima anganga Ndjaba œdœ pe alevite ndœ kœyu she adœke: «Æbœ kœdœ uzu de e?» ²⁰ Tshe vwavwara lima tœ ye tœ kœgi o'o nene, tshe pa lima o'ara adœke: «Mœ dœdœ Kristu* nene.» ²¹ Á endje kœyu she adœke: «Ataa, bœ kœdœ má œde e? Æbœ kœdœ Eliya a?» Á tshe kœgi adœke: «Mœ dœdœ she nene.» «Æbœ kœdœ ayi kœgbara o'o a?»

* **1.20** 1.20 Kristu yindœ kœpa dœ o'o ama Ebre adœke Masiya

Á tshe kœgi adœke: «Ë.» ²² Endje kœpa fœ she adœke: «Atamœ, œbœ kœdœ má ðe e? Mboerœ œ li adœke 'a gu dœ o'o fœ azu á endje vwa 'a. Bœ pa kotoo tœ zœ dœ tœ zœ a?» ²³ Á tshe gi fœ endje adœke: «Emœ kœdœ “tshama á sœ kœki 6a lœ kpagagasho adœke, 'e guma ala awa Gbozu!”»

Bata ayi kœgbara o'o Isaya pa lima.

²⁴ Andaa azu á endje vwa lima endje fœ Yowane kœdœ lima Afarisayi. ²⁵ Endje kpa yu she adœke: «Edœ 6œ kœdoédœ Kristu nene, 6œ doédœ Eliya nene, á doédœ ndje ayi kœgbara o'o nene, mboerœ gade á 6œ sœ kœza batisimu fœ azu a?» ²⁶ Yowane kœgi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœza batisimu fœ azu 6a la ungu. Kashe anga uzu bale sœ ugurutœ 'e á 'e wuwusœ ye nene, ²⁷ tshe na manda mœ, yé mœ li kœzu uwu œrada nœ ye nene.» ²⁸ Eneke kœ mboerœ lima tœ endje 6a lœ Betani 6a kele ungu Yordane 6a tœ osho á Yowane sœ lima kœza batisimu fœ azu tœnœ.

Yisu kœdœ Aya Pata nœ Ndjaba

²⁹ Osho kœrœ pa nœ, Yowane wu Yisu kœna ga ndœ ye á pa adœke: «Wu Aya Pata nœ Ndjaba á tshe gi ekperœ pa azu tshapashœ. ³⁰ Eshœ dá mœ pa lima o'o tœ upu nœ ye adœke: “Anga uzu bale œ na manda mœ, kashe tshe ropa mœ ye; gbambanœ nene, utshunœ adœke mœ wuta ga pa œshœ asœ, tshe sœ lima zœ.” ³¹ Emœ ndje, mœ wuwu lima sœ ye nene, kashe mœ na kœza batisimu 6a la ungu á kœmboerœ adœke azu Israyele kœwusœ ye.»

³² Yowane kpa pa adœke: «Mœ wu Otshœ Ishiri 6ata mbepa á tshe to 6a lafo á jœrœ kœsœ ga pa

ye. ³³ Yé mœ wuwu lima damba sœ ye nene, kashe Ndjaba á tshe vwa mœ ndœ kœza batisimu fœ azu ɓa la ungu dá pa fœ mœ adœke: “Uzu á ɓœ wu Ishiri kœjerœ kœsœ ga pa ye, œshe dá za batisimu nœ Ɔtsho Ishiri fœ azu.” ³⁴ Yé œmœ, mœ wu lima yeka á sœ kœpa tœ upu nœ ye adœke, œshe kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.»

Ali ayambarœ nœ Yisu

³⁵ Olo bale manda nœ, Yowane kpa sœ lima kpœtœ oshonœ ascœmœ dœ anga ayambarœ nœ ye bisha. ³⁶ Loko á tshe wu Yisu kœro tœnœ, tshe pa adœke: «Wu Aya Pata nœ Ndjaba.» ³⁷ Ayambarœ nœ Yowane dji o'onœ á tshe pa lima ascœmœ yé œ na manda Yisu. ³⁸ Yisu fatœ ye ngarr œ wu, endje sœ kœna manda œne, á yu endje adœke: «'E sœ kœpara gade?» Endje gi fœ she adœke: «Rabi, ɓœ sœ kœlo ɓata a?» ³⁹ Tshe gi fœ endje adœke: «'E na gamœ yeka á kœwu.» Œ sœ lima ada ɔɔ vana manda kakpi ɔɔ. Endje na lima, œ wu osho á tshe sœ lima kœlo tœnœ, yé œ sœ lima kpœtœmœ awa bale dœ she.

⁴⁰ Anga bale ugurutœ abishanœ á endje dji o'o ama Yowane, á na manda Yisu ascœmœ kœdœ lima Andere, aya Shimu Petro. ⁴¹ Tshe na utshunœ œ gbœ ayancœ dœ Shimu, á pa fœ she adœke: «'A gbœ Masiya» – Œ yindœ kœpa adœke «Kristu». – ⁴² Tshe to Shimu na ga ndœ Yisu. Á Yisu kœshoko she kukuku, á kœpa adœke: «Œɓœ kœdœ Shimu, gbolo nœ Yowane. Endje e ɓœ Sefase.» – Œ yindœ kœpa adœke «Petro».

Yisu e Afliipo dœ Natanaye

⁴³ Osho kərə pa nœ, Yisu gbe kœkwa ga lœ Galilayi. Tshe gbɔ lima Filipino á pa fœ she adœke: «Na manda mœ!» ⁴⁴ Andaa Filipino kœdœ lima uzu tshalakpi Betesayida, osho á endje zu Andere œdœ Petro tœnœ. ⁴⁵ Manda nœ, Filipino na œ gbɔ Natanayeले á pa fœ she adœke: «'A gbɔ uzunœ á endje sú o'o lima tœ upu nœ ye ga la awa akwa nœ Moyize œdœ aayi kœgbara o'o: Œshe kœdœ Yisu, gbolo nœ Yozefu uzu tshalakpi Nazarete.» ⁴⁶ Á Natanayeले kœyu she adœke: «Lœ Nazarete, adja anga ɔtshœœ œ wuta zœ a?» Á Filipino kœpa fœ she adœke: «Na gamœ, yé œ wu.»

⁴⁷ Yisu wu Natanayeले kœna lima ga ndœ ye, á pa tœ ye adœke: «Tsheneke kœdœ adja uzu Israyele, tshe pa kolœ adja o'o fœ azu.» ⁴⁸ Yeka á Natanayeले kœyu she adœke: «'Bœ wusœ mœ ɓata a?» Yisu kœpa fœ she adœke: «Lɔkɔ á ɓœ sœ ɓa tshakudu ɔyɔ fige, mœ wu ɓœ utshunœ adœke Filipino e ɓœ.» ⁴⁹ Natanayeले kœpa fœ she adœke: «Rabi, ɓœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, ɓœ kœdœ gbozugo nœ azu Israyele.» ⁵⁰ Yisu kœgi fœ she adœke: «'Bœ sœ dœ kœyindoœœ ga ndœ mœ mboœœ á mœ pa fœ ɓœ adœke mœ wu má ɓœ ɓa tshakudu ɔyɔ fige a? 'Bœ kpa wu ogboro œœœ á ropa œeneke.» ⁵¹ Á Yisu kpa kœpa adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, 'e wu bala tshalafœ kœkərə tœnœ dœ aandjelu nœ Ndjaba kœœ kœjœœ pa Gbolo nœ uzu.»

2

Angbo totœ ɓa lakpi Kanana

¹ Olo bisha manda nœ, angbo totœ sœ lima ɓa lakpi Kanana lœ ogo Galilayi. Ayi Yisu sœ lima

6a zœ. ² Yé endje e ndje lima Yisu dœ ayambarœ nœ ye kœna ndœ angbonœ. ³ Bata vinu ka lima ye, ayi Yisu pa fœ she adœke: «Azu kpa gugu dœ vinu nene.» ⁴ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Yashe, o'o gadœ tœ zœ dœ mœ a? Ada ɔɔ nœ mœ lili damba nene.» ⁵ Ayinœ kœpa fœ azu kœmbœrœ akwa adœke: «'E mbœrœ œneke kɔ á tshe pa tœnœ fœ 'e adœke 'e mbœrœ.»

⁶ Ngarambo mindu dœ bale á endje mbœrœ dœ badja lœ lima kpœtœmœ. Ayuda mbœrœ lima ngarambonœ ascœmœ mbœrœ kœdjutɔ dœ kotœ endje utshu kœ'e Ndjaba. Tshelœ ngarambo bale dœ bale li lima litere ndoo dœ kama bale (100). ⁷ Yisu pa fœ ayi akwa adœke: «'E su ungu pete ga lœ ngarambonœ asœke.» Endje su ungu ga lœ nœ yé œ su pete pete. ⁸ Á Yisu pa fœ endje adœke: «Ngɔngɔ asœke, 'e su, œ na dœ tœnœ fœ ayengɔ angbonœ.» Yé endje sú œ na dœ tœnœ fœ she. ⁹ Tshe dji ɔtshɔ ungunœ á wuta lima vinu. Tshe wuwu lima sœ osho á vinunœ to tœnœ nene, kashe ayi akwanœ á endje sú lima ungunœ, á na dœ tœnœ fœ she dá wu lima sœ nœ. Tshe e ndje yakoshe totœnœ, ¹⁰ á pa fœ she adœke: «Uzu kɔ te ɓalima tœ kœsu ala vinu fœ azu lœ angbo, yé azu kœendjo œrrr á kœmbœrœ endje yekane á aa su saɓala manda nœ. Kashe ɓœ gbɔndœ ala vinunœ œrrr ga tœ ngɔngɔ asœke a!»

¹¹ Ali koetetœ kœmbœrœ ambárá afá nœ Yisu sœ lima ɓa lakpi Kanana, lœ ogo Galilayi. Tshe ma lima mokɔ nœ ye lœ awa kœfa œrœnœ asœke, yé ayambarœ nœ ye sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye. ¹² Manda nœ, tshe jerœ lima ga lœ Kaparnawumu awa bale dœ ayinœ, dœ aayanœ

œdœ pe ayambarœ nœ ye. (Endœ endje didi lima 6a zœ nene.

Yisu g̃r̃ɔ̃ aayi kœka œrœ lœ anda Tepelo

(Wu 6a tœ Mat 21.12-17; Mar 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Bata olo angbo pake nœ Ayuda ndo lima ye, Yisu ɔ lima ga lœ Yerusaleme. ¹⁴ Kœli she ga lœ Tepelonœ atake, tshe gb̃ɔ̃ azu á endje lœ tœ kœka angombe, apata œdœ pe ambepa. Tshe gb̃ɔ̃ ndje lima azu kœyapa ngendja á endje lœ ga indiri meza nœ endje. ¹⁵ Kœwu ataa, tshe mbœrœ ndjapa dœ uwu, œ g̃r̃ɔ̃ dœ endje k̃ɔ̃, œdœ apata œdœ angombe nœ endje. Tshe g̃ĩg̃ĩ tshelœ ngendja nœ aayi kœyapa ngendja, œ ivwi meza nœ endje. ¹⁶ Tshe pa fœ aayi kœka ambepa adœke: «'E gitœ 'e dœ œrœ k̃ɔ̃ kpœke, 'e fafa anda nœ Aba mœ 6ata anda kœka œrœ nœ 'e loenœ nene.» ¹⁷ Ayambarœ nœ ye kœgbe dœ o'onœ á endje sú ga la Buku nœ Ndjaba adœke: «Uu Ndjaba, ayo á mœ sœ dœ tœnœ ga tœ anda nœ zœ ju mœ 6ata owo.»

¹⁸ Yé agbozu Ikrizia kœyu she adœke: «Ambárá afá gadé dá 6œ mbœrœ yeka á kœema fœ 'a adœke 6œ gb̃ɔ̃ awa ndœ kœmbœrœ œrœ atake a?» ¹⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «'E ndi tshelœ anda Tepelo asœke, yé manda olo vot̃ɔ̃ mœ kpa m̃ɔ̃ anganœ ga mangba nœ.» ²⁰ Agbozu Ayudancœ kpa yu she adœke: «Endje m̃ɔ̃ anda Tepelo asœke manda ngbugu zazu bisha dœ mindu dœ bale (46), yé œ6œ á 6œ sœ ke, 6œ li tœ kœm̃ɔ̃ tœnœ manda olo vot̃ɔ̃ a?» ²¹ Kashe Yisu pa lima tœ Tepelo nœ undu ye. ²² (Errr manda nœ, dœ l̃k̃ɔ̃ á Ndjaba she lima Yisu lœ akuzu dá ayambarœ gbe dœ o'onœ á tshe

pa lima tœnce ataa. Endje yi lima ndœ o'o á Buku nœ Ndjaba pa œdœ pe o'onœ á tshe pa.

Yisu wusœ lœsu azœ

²³ Lœkœ á Yisu sœ lima lœ Yerusaleme, dœ lœndœ angbo pake, azu ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ i'iri ye mbœrœ ambárá afá ndjoro á tshe sœ lima kœmbœrœ tœnce. ²⁴ Kashe Yisu zaza lima lœsu ye ga pa endje nene mbœrœ tshe wu lima sœ endje dœ œtshœnce. ²⁵ Ádá adœke endje pa lima o'o fœ she tœ upu nœ azu gugu nene, mbœrœ œshe dœ tœ ye tshe wu lima sœ o'o á sœ tœ lœsu endje kœ.

3

Yisu œdœ Nikodeme

¹ Anga yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Nikodeme, sœ lima ugurutœ Afarisayi, yé œ dœ lima anga gbozu tshapa Ayuda. ² Anga butshœ bale, tshe na ga ndœ Yisu œ pa fœ she adœke: «Rabi, 'a wusœ nœ adœke Ndjaba dá vwa bœ adœke bœ yisœ œrœ fœ 'a mbœrœ uzu œ li kœmbœrœ ambárá afá bœta á bœ mbœrœ asœke œdœ Ndjaba kœsœsœ dœ she awa bale nene.» ³ Yé Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ bœ dœ adjapu adœke, uzu bale œ li kœwu Ogo gbozu nœ Ndjaba nene œdœ endje kpa kœzuzu she tœ bishœnce nene.» ⁴ Nikodeme kœyu she adœke: «Mara gadœ dá uzu á tshe gbœ ye á endje kpa zu she tœ bishœnce a?»

⁵ Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ bœ dœ adjapu adœke, uzu bale lili tœ kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene œdœ endje kœzuzu she dœ awa nœ ungu œdœ ndje dœ awa nœ œtshœ Ishiri nene. ⁶ œneke á to lœ undu uzu kœdœ undu uzu; yé œneke á to lœ Ishiri, kœdœ ishiri. ⁷ Uvuru zœ

kpakpa lœ zœ nene mbœerœ o'onœ á mœ pa fœ 6œ adœke: «Œ li adœke endje zu 'e lœ awa nœ tshalafœ.» ⁸ Yugu sœ kœna tœ osho á yindœ nœ, yé 6œ sœ kœdji œsœncœ kashe 6œ wusœ osho á to tœncœ too osho á sœ kœna ga tœncœ nene. Asœke kœdœ mara œrœ á sœ kœmbœerœtœ ye mbœerœ uzu kœ á endje zu she lœ awa nœ Ishiri.»

⁹ Á Nikodeme kœpa fœ she adœke: «Mara œrœ atake œ li kœmbœerœtœ ye koto o?» ¹⁰ Yisu gi fœ she adœke: «Œ6œ kœdœ ayi kœyisœrœ fœ azu Israyele yé 6œ wuwusœ œrœncœ asœke nene a? ¹¹ Mœ sœ kœpa fœ 6œ dœ adjapu adœke: 'a sœ kœpa o'o tœ upu nœ œrœ á 'a wusœ nœ œdœ pe œeneke á 'a wu, kashe 'e wu o'o nœ 'a gbambancœ. ¹² Œdœ mœ kœpa o'o tœ œrœ á sœ kœmbœerœtœ ye pa œshœ asœke fœ 'e á 'e kœdjidji mœ nene, 'e yi má ndœ o'o ama mœ kotoo œ kœsœ adœke mœ pa o'o tœ œrœ á mbœerœtœ ye 6a lafo fœ 'e a? ¹³ Gbambancœ nene, uzu bale œ 6a lafo nene, kolœ Gbolo nœ uzu á tshe to 6a lafo á jerœ ga ati.

¹⁴ «Bata Moyize i lima anga yakoro á endje mbœerœ she de yarakowo ga tœ œyœ ndœ kœti she ga lafo 6a lœ kpagagasho, awa bale azu œ za Gbolo nœ uzu œ ti she ga lafo, ¹⁵ yekane uzu kœ á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, tshe gbœ soro neke á ka nene. ¹⁶ Gbambancœ nene, Ndjaba yindœ tshapashœ waa yeka á vwa Gbolo nœ ye tshebale adœke uzu kœ á tshe yindœ ye, tshe tshu nene, kashe tshe sœ dœ soro á ka nene. ¹⁷ Ndjaba vwavwa Gbolo nœ ye ga pa œshœ mbœerœ kœwa ngbanga ga tœ tshapashœ nene, kashe Ndjaba vwa she adœke tshapashœ gbœ kœshe lœ awa nœ ye.

¹⁸ «Uzu á tshe koesœe dœe kœeyindœerœe ga ndœe ye, Ndjaba œe wa ngbanga ga tœe ye nene. Kashe uzu á tshe koesœesœe dœe kœeyindœerœe ga ndœe ye nene, Ndjaba wa 6alima o'o ga tœe ye yé mbœerœe á tshe soesœe dœe kœeyindœerœe ga ndœe i'iri Gbolo tshebale nœe Ndjaba nene. ¹⁹ Yé ngbanga kœewa tœenœe dœeke: Ingbisho na ga pa tshapasho, kashe azu yindœe ubu osho kœeropa ingbisho, mbœerœe akwa tshelœe endje sœe tœe ekpenœe. ²⁰ Atamœe, uzu kœe á tshe sœe kœembœerœe ekperœe, yiangba ingbisho. Tshe na ga ndœe ingbisho nene kparawa adœeke ekperœe nœe œene wuta ngbi ga ushu. ²¹ Kashe uzu á tshe te manda adja o'o, sœe kœena ga ndœe ingbisho adœeke endje wu ngbi adœeke akwa á tshe sœe kœembœerœe tœenœe sœe kœelisœe Ndjaba.»

Yisu œedœe Yowane

²² Manda nœe, Yisu na awa bale dœe ayambarœe nœe ye ga lœe ogo Yuda. Tshe lo lima awa bale dœe endje 6a zœe yé œe sœe kœeza lima batisimu fœe azu. ²³ Yowane za ndje lima batisimu fœe azu 6a lakpi Eno ndoo dœe Salime mbœerœe ungu lœe lima kpœetœemœe waa. Azu sœe lima kœena ga ndœe ye yé œe sœe kœegbœe batisimu. ²⁴ Andaa, endje zaza lima damba Yowane ga lœe kánga nene.

²⁵ Ɔlœe bale, anga ayambarœe nœe Yowane te lima tœe kœegbugburu tshelœe o'o dœe anga uzu Yuda bale tœe upu nœe kœedjutœe kote utshu nœe kœe'e Ndjaba. ²⁶ Endje na lima ga ndœe Yowane, œe yu lima she adœeke: «Rabi, uzu á tshe sœe lima dœe 6œe 6a atshi ungu Yœrdane, œeshe á 6œe pa o'o tœe upu nœe ye asœemœe; wusœe nœe adœeke, tshe sœe ndje kœeza batisimu fœe azu yé azu kœe sœe kœena ga ndœe ye.»

²⁷ Yowane gi fœ endje adœke: «Uzu gbɔ kolœ œrœ á Ndjaba œ to fœ she.» ²⁸ E'e dœ tœ 'e, 'e li kœpandœ nœ adœke 'e dji lima mœ kœpa adœke: «Mœ dœdœ Kristu nene, kashe Ndjaba vwa mœ kœwuta utshunœ adœke tshe na.» ²⁹ Ayi kœto yashe kœdœ akɔ yashe. Kashe yanga ayi kœto yashe œ ka kpœ indiri ye yeka á dji she. Tshe sœ dœ yanga tœ kœdji tshadɔngɔ ayi kœto yashenœ. Yanganœ asœmœ kœdœ œnœ mœ, yé lɔsu mœ sú ngɔngɔ asœ dœ tœnœ pete. ³⁰ E li adœke uzunœ asœmœ wuta egerœ uzu, yé mœ sœ œnœ mœ teasho.

Uzu á tshe to ɔa lafo

³¹ «Uzu á tshe to ɔa lafo ropa œrœ kɔ. Uzu tshapashɔ kœdœ uzu tshapashɔ yé tshe pa kolœ o'o tshapashɔ. Tsheneke á tshe to ɔa lafo, ³² tshe sœ kœpa o'o tœ œrœ á tshe wu yé á dji. Kashe uzu bale yiyindœ œneke á tshe sœ kœmindœ nœ nene. ³³ Uzu á tshe kœyindœ o'o nœ ye, uzunœ asœmœ yi ndje ndœ nœ adœke Ndjaba pa kolœ adja o'o. ³⁴ Tsheneke á Ndjaba vwa she pa kolœ o'o nœ Ndjaba mbœrœ Ishiri nœ Ndjaba sœ lœ ye. ³⁵ Ndjaba Aba yindœ Gbolo nœ ye, yé œ za she tœ gbozu tshapa œrœ kɔ. ³⁶ Uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolonœ asœke, tshe gbɔ soro á ka nene. Kashe tsheneke á tshe kœvwaratœ ye tœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolonœ, tshe gbɔ soronœ nene, yé ókó nœ Ndjaba œ sœ waa pa ye.»

4

Yisu œdœ yashe Samariya

¹ Afarisayi dji lima ndœ nœ adœke Yisu sœ lima dœ ayambarœ waa yé œ sœ kœza batisimu fœ azu

køeropa Yowane. ² Kashe Yisu dœ tœ ye zaza lima batisimu fœ azu nene, ayambarœ nœ ye dá sœ lima kœza batisimunœ. ³ Ɔlɔ á Yisu dji o'onœ á endje sœ lima kœpa tœnce, tshe katœ ogo Yuda ti yé œ gu ga lœ Galilayi. ⁴ Andaa tœ kœgu she ga zœ, œ li lima adœeke tshe ro tɔ lœ ogo Samariya. ⁵ Tshe wuta ndoo dœ anga tshalakpi Samariya á i'irincœ kœdœ Sishare. Sishare sœ ndoo dœ kindi á Yakobo za lima fœ gbolo nœ ye dœ Yozefu. ⁶ Ɔtœnce kœdœ ndje osho á kudu ungu nœ Yakobo sœ tœnce. Yisu mɔ lœ ana, yé œ sœ ga ati ga tœ ama kudu ungunœ. Ɔ sœ lima ndoo dœ kakpi ɔlɔ.*

⁷ Anga yashe Samariya bale na ndœ køesu ungu á Yisu pa fœ she adœeke: «Su ungu fœ mœ dœ mœ ndjo.» ⁸ Ayambarœ nœ ye kɔ wuta lima ga lœ ongbo mbœrœ kœpara kœzirœ. ⁹ Yashe Samariyanœ kœpa fœ Yisu adœeke: «Ɔbœ kœdœ uzu Yuda, mbœrœ gade á bœ eshondœ ungu kœndjo ba ndœ œmœ dœ uzu Samariya?» Mbœrœ Ayuda mbœmboœrœ balima ayo dœ Asamariya nene ma! ¹⁰ Yisu kœgi fœ she adœeke: «Ɔdœ bœ kœwu má sœ œrœ á Ndjaba œ to, œdœ pe uzu á tshe esho ndœ ungu kœndjo ndœ zœ asœeke; œbœ dá yu má she ndœ ungu yeka á tshe su má ungu á za soro fœ azu fœ bœ.»

¹¹ Yashe Samariya kœyu she adœeke: «Gbozu, bœ sœsœ dœ œrœ køesu dœ ungu nene, yé kudu ungunœ li waa, ataa bœ gbɔ ungu á za soro fœ azu b̄ata ma a? ¹² Ata 'a dœ Yakobo dá za kudu ungunœ asœeke fœ 'a. Tshe ndjo ndje lima ungunœ œshe dœ

* **4.6** 4.6 Kakpi ɔlɔ yindœ kœpa adœeke ada ɔlɔ mindu dœ bale lindœ mara kœdi ada ɔlɔ nœ azu Roma.

agbolo nœ ye œdœ pe ayarœ nœ ye. Ataa 6œ gbe adœke 6œ ropa ye ye a?»

¹³ Yisu gi fœ she adœke: «Uzu kɔ á tshe ndjo ungu asœke, tshe kpa sœ dœ ogo ungu. ¹⁴ Kashe uzu á tshe ndjo ungu á mœ su fœ she, tshe kpa sœ dœ ogo ungu nene. Gbambanœ nene, ungu á mœ su fœ she œ sœ lœ ye 6ata kumu ungu á za soro á ka nene.» ¹⁵ Yashe Samariya kœpa fœ she adœke: «Gbozu, su ungunœ á 6œ pa tœnce asœke fœ mœ, adœke ogo ungu kpa mimi mœ nene yé mœ kpa nana kpœke ndœ kœsu ungu nene.»

¹⁶ Yisu kœpa fœ she adœke: «Na œ e akɔ zœ doé 'e kwatœ 'e dœ she 6a ke.» ¹⁷ Yashe Samariya pa fœ she adœke: «Mœ gugu dœ yakoshe nene.» Á Yisu kœpa fœ she adœke: «Adjapu adœke 6œ gugu dœ yakoshe nene. ¹⁸ Gbambanœ nene, 6œ i ayakoshe mindu yé tsheneke á 6œ sœ dœ she ngɔngɔ asœke doédœ akɔ zœ nene. Bœ pa adja o'o.»

¹⁹ Á yashe kœki paa adœke: «Gbozu, mœ wu adœke œ6œ kœdœ ayi kœgbara o'o. ²⁰ Aata 'a donga Ndjaba pa kaga asœke, kashe e'e doé Ayuda, 'e pa adœke osho á li kœdonga Ndjaba tœnce kœdœ Yerusaleme.» ²¹ Yisu kœpa fœ she adœke: «Yashe, dji mœ kane. Anga ɔlɔ œ tɔ á 'e kpa donga Ndjaba Aba 6a pa kaga too 6a lœ Yerusaleme nene. ²² E'e doé Asamariya, 'e sœ kœdonga Ndjaba kashe 'e wuwusœ ye nene. Kashe a'a doé Ayuda, 'a sœ kœdonga Ndjaba neke á 'a wusœ ye mbœrœ kœshe wuta lœ awa nœ Ayuda. ²³ Kashe dœ anga ɔlɔ bale, yé ɔlnœ tɔ ye, adja azu kœdonga Ndjaba, endje donga she dœ Ishiri œdœ pe lœ adjapu. Gbambanœ nene, Ndjaba yindœ nœ adœke azu donga

œene dœe maranœe ascœemœe. ²⁴ Ndjaba kœedœe Ishiri, yé endje á endje yindœe kœedonga she li kœedonga she dœe Ishiri œedœe pe lœe adjapu.»

²⁵ Yashe Samariya kœepa fœe she adœeke: «Mœe wusœe nœe adœeke Masiya, á tshe kœedœe Kristu, œe na zœe. Ɔlœe á tshe kœena, tshe mindœe œerœe kœe.» ²⁶ Yisu kœegi fœe she adœeke: «Ɔmœe kœedœe she, œemœe á mœe sœe kœepa o'onœe fœe bœe asœeke.»

²⁷ Dœe lœndœnœe ascœemœe, ayambarœe nœe Yisu yi kumu endje, yé uvuru endje kpa lœe nœe tœe kœewu adœeke tshe sœe kœepa o'o dœe yashe. Kashe anga bale yuyu she nene adœeke: «Bœe sœe kœepara gadœe e? Too o'o gadœe dá 'e sœe kœepa dœe she a?» ²⁸ Yé yashenœe katœe lœsú ungu nœe ye ti kpœetœemœe, yé á kpagu kœepandœe nœe fœe azu ba lakpi adœeke: ²⁹ «'E na dœe wu anga yakoshe bale á tshe sœe ba e kane, tshe pandœe œerœe kœkœe á mœe mbœerœe fœe mœe. Ɔerr á tshe dœe ete Kristu a?» ³⁰ Ataa, azu wuta lœe ongbo, œe na ga ndœe ye.

³¹ Kolœe kpœetœemœe, ayambarœe nœe ye tetœe kœetovworogbo she adœeke tshe zi œerœe. Endje pa fœe she adœeke: «Rabi, zi rœego kane.» ³² Kashe Yisu gi fœe endje adœeke: «Mœe sœe dœe kœezirœe á 'e wuwusœe nœe nene.» ³³ Ayambarœe kœetetœe kœeyutœe endje ugu-rutœe endje adœeke: «Ataa anga uzu na dœe kœezirœe fœe she a?»

³⁴ Yisu kœepa fœe endje adœeke: «Kœezirœe nœe mœe dœeke: œe li adœeke mœe mbœerœe œerœe á ayi kœevwa mœe yindœe nœe, œedœe ndje kœegi akwa á tshe vwa mœe ndœe kœembœerœe tœenœe ga tœe ndœngœlœnœe. ³⁵ E'e, 'e sœe kœepa adœeke: “Ɔ sœepe yapu vana tœe kœekœe ngwarœe.” Kashe œemœe, mœe pa fœe 'e adœeke, 'e wu kindi dœe œtshœnœe; leyœe dorœe ye œe

sœ ndoo tœ kœkɔ tœncœ! ³⁶ Uzu á tshe kœkɔ, tshe gbɔ ngendja tshangba akwa nœ ye, yé tshe ngbɔba leyɔncœ mbœrcœ soro á ka nene. Uzu á tshe lu leyɔ ga lœ kindi dœ pe tsheneke á tshe kɔ, endje sœ dœ yanga awa bale. ³⁷ Gbambancœ nene, azu pa anga gbaguru adœke: “Uzu gi ngwarœ kashe ayi kœkɔ tœncœ sœ kpi”. ³⁸ Mœ vwa 'e ndœ kœkɔ leyɔ tshelœ kindi á œ doédœ 'e dá djo nene. Anga angbi azu dá djo kindincœ yeka á 'e li ga lœ akwancœ manda endje tœ kœkɔ leyɔncœ.»

³⁹ Hi azu Samariya kpœlœ ongboncœ ascœmœ sœ lima dœ kœyindœrcœ ga ndœ Yisu mbœrcœ o'o á yashencœ pa adœke: «Tshe pandœ œrcœ kɔ á mœ mbœrcœ, fœ mœ.» ⁴⁰ Ádánœ ataa, lɔkɔ azu Samariya na lima ga ndœ ye, endje ki lima ga tœ ye adœke tshe sœpe dœ œne. Yisu mbœrcœ lima kpœtœmœ olo bisha. ⁴¹ Anga azu kpi ndjoro kpa sœ ndje lima dœ kœyindœrcœ ga ndœ Yisu mbœrcœ o'o á tshe sœ lima kœpa tœncœ dœ tœ ye. ⁴² Endje pa lima fœ yashencœ adœke: «Ngɔngɔ asœ, 'a sœsœ dœ kœyindœrcœ ga ndœ ye kolœ mbœrcœ o'o á bœ pa fœ 'a nene. 'A sœ dœ kœyindœrcœ ga ndœ ye mbœrcœ 'a dji ndje o'o á tshe pa dœ tœ ye. Yé 'a wusœ nœ adœke œshe kœdœ adja ayi kœshe azu tshapashɔ.»

*Yisu she gbolo nœ anga gbozu akwa nœ lita
(Wu 6a tœ Mat 8.5-13; Luk 7.1-10)*

⁴³ Manda kœlo olo bisha kpœtœmœ, Yisu áafo œ na ga lœ Galilayi. ⁴⁴ Tshe pa lima dœ tœ ye adœke: «Azu lilisœ ayi kœgbara o'o 6a lœ ogo nœ ye nene.» ⁴⁵ Olo á tshe wuta ga lœ Galilayi, azu sœ dœ yanga mbœrcœ kœwuta she ga lœ ogo nœ endje;

mbœrœ á endje na ndje lima ndœ angbo pake 6a lœ Yerusalem, yé œ wu œrœ kœ á tshe mbœrœ lima.

⁴⁶ Tshe kwa lima tœ ye ga lakpi Kanana lœ ogo Galilayi 6a tœ osho á tshe fa lima ungu tœ vinu. Ba zœ, anga gbozu tshapa akwa nœ lita bale lakpi Kaparnawumu sœ lima dœ gbolo yakoshe nœ ye á tshe sœ dœ kœba. ⁴⁷ Ɔlœ á tshe dji adœke Yisu to 6a lœ ogo Yuda œ na ga lœ Galilayi, tshe na ga ndœ ye, yé œ ki fœ she adœke tshe na œ she gbolo nœ œne á tshe yindœ koetshu toœne. ⁴⁸ Yisu kœpa fœ she adœke: «Ædœ 'e kœdjidji má ndœ ambára afá œdœ pe ɔtshœ akwa á azu pandœ nœ gooo asœke nene, 'e sœ má dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene.» ⁴⁹ Yé gbozu akwa nœ litanœ pa fœ she adœke: «Gbozu, wuta ga ndœ mœ utshunœ adœke gbolo nœ mœ koetshu.» ⁵⁰ Yisu kœgi fœ she adœke «Gu zœ, gbolo nœ zœ she ye.» Yakoshe kœyindœ o'o á Yisu pa fœ she, yé œ gu da ye. ⁵¹ Tshe sœ damba tœ awa kœgu she atake, aayi akwa nœ ye kœna para tshatshu ye á kœpa fœ she adœke: «Gbolo nœ zœ she 6amama ye.» ⁵² Tshe yu endje adœke, gbolo nœ œne she dœ ada ɔlœ gadœ e? Endje kœpa fœ she adœke: «Ada ɔlœ bale manda kakpi ɔlœ† libi dá kœbancœ katœ ye.» ⁵³ Aba gbolonœ kœwusœ nœ adœke kolœ dœ ada ɔlœnœ asœmœ libi dá Yisu pa fœ œne adœke: «Gbolo nœ zœ she ye.» Ataa, œshe dœ pe azu tshasœnda nœ ye kœ endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu.

⁵⁴ Asœ kœdœ bisha ambára afá á Yisu mbœrœ

† **4.52** 4.52 Ada ɔlœ bale manda kakpi ɔlœ: Æ yindœ kœpa adœke ada ɔlœ ndjokpa dœ votœ lindœ mara kœdi ada ɔlœ nœ azu Roma.

lɔkɔ á tshe to ɓa lœ Yuda á kwatœ ye ga lœ ogo Galilayi.

5

Yisu she uzu á ada ye tshu

¹ Manda nœ, anga angbo nœ Ayuda sœ lima ɓa lœ Yerusaleme, yé Yisu na ga tœncœ. ² Andaa ɓa lœ ongbonœ, endje dji lima ungu kœdjutɔ kotœ azu á i'irinœ dœ o'o ama Ayuda kœdœ Betezata ndoo dœ manda gbagba nœ apata. Awa kœna ga tœ ungunœ sœ lima mindu, ³ yé aayi kœɓa ndjoro lo lima lœ ala awanœ ascœmœ: Ayibula, azu á tshakala ada endje ndi œdœ pe endjeneke á ada endje tshu. [Endje sœ lima kœkate yakpa ungunœ kœturu tœncœ; ⁴ gbambanœ nene, anganœ andjelu sœ lima kœjerœ tœncœ yé œ sœ lima kœturu tœ ungu. Yekane ali ayi kœɓa á tshe kœjerœ ga lœ yakpa ungunœ, tshe she lima lœ kœɓa nœ ye. Œdœ kœɓanœ kœdœ lima kœɓa gade gbaa, œ katœ ye*.]

⁵ Anga yakoshe bale á tshe lo lima dœ kœɓa ngbugu zazu bale dœ ndjokpa dœ mindu dœ amanœ votɔ (38) sœ lima kpœtœmœ. ⁶ Yisu wu she á tshe lo ga ati yé kœdji adœke œndœ ye di dœ kœɓa tɔpanœ kpuru, tshe kœpa fœ she adœke: «Bœ yindœ kœshe tœncœ ye a?»

⁷ Ayi kœɓanœ kœgi o'o fœ she adœke: «Gbozu, mœ gugu dœ uzu á tshe kœnduru mœ ga la ngunœ lɔkɔ á yakpa ungunœ œ tetœ kœembœrœ tœncœ nene. Mœ kœgea œrrr adœke mœ wuta ga zœ atake, anga uzu jerœ ga la nœ utshu mœ ye.» ⁸ Yisu pa fœ

* **5.4** 5.4 O'o á endje sú ga lœ oporo gbamanginœ asœke gugu ala anga ongboro buku nene.

she adœke: «Aalafo, œ za kondja nœ zœ œ na ana.»
⁹ Trale ayi koba koeshe ye. Tshe áafo, œ za kondja
 nœ ye, yé œ tetœ ana. Andaa œerœnœ asœmœ kœ
 mbœerœ lima tœ endje dœ lœkœ sabata. ¹⁰ Ayuda
 kœpa fœ uzunœ á Yisu she she adœke: «Asœke
 kœdœ lœkœ sabata, œ lili adœke bœ za kondja nœ
 zœ yé œ na ana dœ tœnœ nene.» ¹¹ Kashe tshe
 gi fœ endje adœke: «Uzunœ á tshe she mœ lœ
 kobanœ asœke, œshe dá pa fœ mœ adœke mœ za
 kondja nœ mœ, yé œ na ana.» ¹² Endje kœyu she
 adœke: «Yakoshœnœ á tshe pa fœ bœ adœke bœ za
 kondja nœ zœ, yé œ na ana asœmœ kœdœ œde
 e?» ¹³ Kashe ayikobanœ á Yisu she she kpa wuwu
 lima sœ ye nene mbœerœ tshe wuta lima œnœ ye
 lœ ukpulu azunœ á endje sœ lima kpœtœmœ ye.

¹⁴ Œerrr manda nœ, Yisu kœgbœ she ba lœ anda
 Tepelo á kœpa fœ she adœke: «Wu, bœ she ngœngœ
 asœ ye. Kpa mbœmbœerœ ekperœ nene kparawa
 adœke bœ kpa gbœ anga œgbœ koba kœropa œneke
 nene.» ¹⁵ Yakoshe kœna, œ kœpandœ nœ fœ Ayuda
 adœke Yisu dá she œne. ¹⁶ Kotœ lœ kumunœ,
 Ayuda para lima awa kœza o'o fœ Yisu mbœerœ
 á tshe mbœerœ œerœnœ asœmœ dœ lœkœ Sabata.
¹⁷ Kashe Yisu pa fœ endje adœke: «Aba mœ sœ
 kœmbœerœ akwa œerrr kpesheke, yé œmœ ndje mœ
 sœ tœ kœmbœerœ akwa.» ¹⁸ Manda o'onœ á tshe
 pa asœmœ, Ayuda para lima awa adœke œne wo
 she. Œ dœdœ kolœ mbœerœ á tshe mbœerœ akwa
 dœ lœkœ sabata nene, kashe mbœerœ á tshe pa ndje
 adœke Ndjaba kœdœ adja Aba œne, á zatœ ye
 adœke œne li dœ she.

Tshagbozu nœ Gbolo nœ Ndjaba

19 Yisu za o'o yé œ pa fœ endje adœke: «Mœ pa fœ e dœ adjapu adœke, Gbolo nœ Ndjaba lili kœmbœerœ œerœ á to tœ lœsu ye dœ tœ ye nene, kashe tshe mbœerœ œerœ á tshe wu abanœ kœmbœerœ tœnce. Gbambanœ nene, œerœ á Aba œ mbœerœ dá Gbolo œ mbœerœ adja tœnce. 20 Mbœerœ Aba yindœ Gbolo, tshe sœ kœyisœ œeneke kœ á tshe mbœerœ fœ she. Tshe kpa yisœ ogboro œerœ kœropa œeneke fœ she adœke 'e kœwu, uvuru 'e kpa lœ nœ. 21 Bata Aba œ she akuzu á za soro fœ endje, awa bale Gbolo œ za soro fœ azu neke á tshe yindœ kœza fœ endje. 22 Aba œ wa ngbanga ga tœ uzu bale nene, kashe tshe za Gbolo nœ ye tœ gbozu kœwa ngbanga pa azu, 23 adœke azu kœ lisœ Gbolo bœta á endje li ndje œsœ Abanœ. Uzu á tshe kœlilisœ Gbolo nene, tshe lili ndje œsœ Abanœ á tshe vwa she nene.

24 «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke uzu á tshe dji o'o ama mœ, á tshe kœsœ dœ kœyindœerœ ga ndœ tsheneke á tshe vwa mœ asœke, uzunœ sœ dœ soro á ka nene. Mœ wa œgbœ ngbanga ga tœ ye nene, kashe tshe wuta lœ kuzu, yé tshe sœ dœ soro. 25 Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, lœndœnce sœ kœna tœnce, yé œ na ngœngœ asœ ye, akuzu œ dji tshama Gbolo nœ Ndjaba. Yé endjeneke á endje dji tshama ye, endje sœ dœ soro. 26 Gbambanœ nene, bœta Aba kœdœ soro dœ tœ ye, awa bale tshe za fœ Gbolo kœdœ soro dœ tœ ye. 27 Yé tshe za Gbolo tœ gbozu kœwa ngbanga pa azu mbœerœ œshe kœdœ Gbolo nœ uzu.

28 «Adja 'e koko ama 'e ti œœ nene! Gbambanœ nene, anga œbœ sœ kœna tœnce, á akuzu kœ á endje sœ lœ koto œ dji tshama ye, 29 yeka endjeneke á

endje mbœerœ lima otsharœ, Ndjaba œ she endje mbœerœ kœgbœ soro, kashe endjeneke á endje mbœerœ ekperœ, Ndjaba œ she endje adœeke Gbolo nœ uzu wa œgbœ ngbanga pa endje.

³⁰ «Emœ, mœ lili kœmbœerœ œerœ á to ba lœsu mœ dœ tœ mœ nene. Mœ wa ngbanga kœli dœ œeneke á mœ sœ kœdji tœnœ yé kœwa ngbanga nœ mœ sœ ndjii mbœerœ mœ sœsœ kœpara awa kœmbœerœ œerœ á to ba lœsu mœ nene, kashe œeneke á lœsu ayi kœvwa mœ yindœ nœ.»

Ærœ á má adœeke Ndjaba vwa Yisu

³¹ «Edœ mœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ dœ tœ mœ, uzu bale á tshe dji mœ gugu nene. ³² Kashe œdœ anga angbi uzu kœpa o'o tœ upu nœ mœ, mœ wusœ nœ adœeke o'onœ á tshe pa tœ upu nœ mœ asœmœ dœ adja o'o. ³³ 'E vwa lima azu fœ Yowane, yé tshe pa lima o'o tœ upu nœ adja o'o. ³⁴ Tœ œmœ, mœ sœsœ dœ ogo adœeke uzu pa o'o tœ upu nœ mœ nene, kashe mœ sœ kœpa o'o ataa adœeke 'e gbœ kœshe. ³⁵ Yowane sœ lima b̄ata miinda á endje ta owo ga tœ nœ yé á tshi. 'E yi lima ndœ kœsœ dœ yanga lœ anga osho tœ ishiri ye. ³⁶ Andaa, mœ sœ dœ anga œerœ á pa o'o tœ upu nœ mœ á ropa o'o á Yowane pa. Ætœnœ kœdœ akwa á Aba za fœ mœ adœeke mœ mbœerœ. Mœ sœ kœmbœerœ tœnœ yé œtœnœ dá sœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ adœeke Aba vwa mœ.

³⁷ «Aba á tshe vwa mœ pa o'o tœ upu nœ mœ dœ tœ ye. Kashe bale 'e djidji tshama ye yé 'e wuwu tshatshu ye nene, ³⁸ yé 'e sœsœ kœgbœndœ o'o ama ye ga tœ lœsu 'e nene mbœerœ á 'e sœsœ dœ kœyindœerœ ga ndœ ayi avwa nœ ye nene. ³⁹ 'E sœ

køeyamba Buku nõe Ndjaba mbøerøe á 'e gbe køegbø soro á ka nene læ awanøe: Andaa, øetøenøe dá søe køepa o'o tøe upu nõe møe. ⁴⁰ Yé 'e yiyindøe køena ga ndøe møe yeka á køegbø adja soro nene.

⁴¹ «Møe gbegbe adøeke azu donga møe nene. ⁴² Kashe møe wusøe 'e ye. 'E søesøe døe køeyindøesho ga ndøe Ndjaba nene. ⁴³ Aba møe dá vwa møe yé 'e vwaratøe 'e køeza osho køesøe føe møe. Kashe øedøe anga uzu køena døe mara nõe ye døe tøe ye bale, 'e za osho køesøe føe she ye. ⁴⁴ 'E yindøe køedonga koløe anga 'e, yé á endje køedonga ndje 'e. Kashe 'e papara awa adøeke koløe Ndjaba køedonga 'e nene asøeke, ataa 'e søe má døe køeyindøerøe ga ndøe møe koto o? ⁴⁵ Kashe 'e gbegbe adøeke møe va øtø 'e føe Aba møe nene. Koløe Moyize á 'e ko lima løsu 'e ga tøe ye asøemøe, øeshe dá va øtø 'e. ⁴⁶ Øedøe 'e køesøe døe køeyindøerøe ga ndøe Moyize, 'e søe má ndje døe køeyindøerøe ga ndøe møe mbøerøe tshe sú mbetincøe tøe upu nõe møe. ⁴⁷ Kashe bāta 'e yiyindøe o'o á tshe sú nene, 'e yi má ndøe o'o ama møe koto o?»

6

Yisu to røego føe azu kutu mindu (5.000)

(Wu 6a tøe Mat 14.13-21; Mar 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Manda nõe, Yisu zu ga atshi egerøe ungu adanga Galilayi á anga i'irincøe køedøe ndje Tiberiade. ² Azu ndjoro søe lima køena manda ye mbøerøe á endje wu ambárá afá á tshe søe lima køembøerøe tønøe læ køeshe aayi køba asøemøe. ³ Mbøerøe tønøe atamøe, Yisu ø ga pa kaga yé øe søe ga ati awa bale døe ayambarøe nõe ye. ⁴ Øe søe lima ndoo døe Pake á døe angbo nõe Ayuda. ⁵ Yisu mesho, øe wu

azu ndjoro á endje sœ tœ kœna ga ndœ ye. Á kœyu Filipino adœke: «A yɔ kœziroœ kpœta yeka á to fœ azunœ asœke á endje kœzi a?» ⁶ Tshe yu lima oshonœ ataa tœ kœwu lɔsu Filipino, gbambanœ nene, tshe wu lima sœ œrœ á li adœke tshe mbœrœ ye.

⁷ Filipino kœgi fœ she adœke: «Ædœ a kœyɔ ndje kœziroœ mangba denari kama bisha* gbaa, œ li adœke uzu dœ uzu gbɔ teasho teasho nene.» ⁸ Yé anga yambarœ bale á i'iri ye kœdœ Andere, aya Shimu Petro kœpa fœ she adœke: ⁹ «Anga ovoro gbolo yakoshe kpœke sœ dœ mapa mindu á endje mbœrœ dœ zuwa orje œdœ pe ageatshalangu bisha kashe œ li mbœrœ azunœ kɔkɔ asœke za a?» ¹⁰ Yisu kœpa adœke: «'E pa fœ azu adœke endje lœ ga ati.» Yé endje kœsœ ga ati ga pa gusu á sœ lima yaba yaba kpœtœmœ. Ayakoshe sœ lima ga pa œrœ nœ kutu mindu (5.000). ¹¹ Yeka á Yisu ko mapanœ, á za avwala fœ Ndjaba, á kurutsheloœ tœ azu á endje lœ lima kpœtœmœ. Tshe kpa ko ndje ageatshalangunœ, œ mbœrœ ndje awa bale, yé endje zi kœli dœ ogo nœ endje. ¹² Bata uvu azu su ye, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E ngbɔɔa udu œrœ á sœpe manda endje ga toœnœ adœke anganœ teasho yiyiwa nene.» ¹³ Endje ngbɔɔa ama udu œrœnœ, yé kingi ndjokpa dœ bisha sú dœ ndindi mapa manda azunœ á endje zi lima.

¹⁴ Azu wu ambárá afá á Yisu mbœrœ asœmœ œ pa adœke: «Adjapu, tsheneke kœdœ adja ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba á tshe sœ kœna ga pa ɔshɔ.»

* **6.7** 6.7 Denari bale kœdœ ngendja tshangba akwa á uzu mbœrœ ndœ ɔɔ bale

¹⁵ Bata á Yisu wu lima sœ noe adœke endje yindœ koena kœza œne tœ agbœnoe adœke œne te gbozugo, tshe gi lima tœ ye kpœtœmœ, yé œ ò dœ kuti ye ga pa kaga.

Yisu na pa ungu dœ ada ye

(Wu 6a tœ Mat 14.22-33; Mar 6.45-53)

¹⁶ Lœkœ á osho tetœ koete mburumburu, ayambarœ noe ye jeroe ga tœ mangu egerœ ungu adanga, ¹⁷ endje ò lima ga lœ agba bale mbœroe koena ga lœ Kaparnawumu, 6a atshi ungunœ. Osho bu lima ye, yé Yisu yiye lima damba kumu ye ga ndœ endje nene. ¹⁸ Egerœ yugu na kpikpikpi, yé loko za tshalangu djigi. ¹⁹ Ayambarœ i kayi œ vwi endje tœ mangu ga tœ œroe noe kilometere ndoo dœ mindu too mindu dœ bale, á endje kœwu Yisu koena pa ungu gutœnoe ga tœ egerœ agba, yé awa litœ endje. ²⁰ Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «œmœ dœmœ, awa mbœmbœroe 'e nene!» ²¹ Endje yi lima ndœ noe adœke tshe ò ga lœ egerœ agbœnoe, kashe katsha, kumu egerœ agbœnoe za ama osho ga tœ mangu á endje gbe lima koena ga tœnoe.

Azu ndjoro para Yisu

²² Osho kœrœpa noe, azunœ ndjoro á endje sœpe lima 6a atshi ungunœ wusœ noe adœke egerœ agba sœpe bale yé Yisu œ lima ga lœ egerœ agba awa bale dœ ayambarœ noe ye nene. Endje zu lima ungunœ dœ kuti endje. ²³ Kashe anga ogboro agba to 6a lakpi Tiberiade, yé œ na ndoo dœ oshonœ á endje zi lima mapa tœnoe manda kœza mershe noe Gbozu Yisu fœ Ndjaba. ²⁴ Lœkœ á ukpulu azu wu adœke Yisu œdœ ayambarœ noe

ye sœsœ kpœtœmœ nene, endje ɔ ga lœ ogboro agbance ascœmœ œ ro ga lœ Kaparnawumu mbœerœ kœpara Yisu.

Yisu kœdœ kœzirœ á za soro

²⁵ Endje gbɔ she ɓa atshi ungunœ, yé á yu she adœke: «Rabi, ɓœ wuta kpœke dœ ada ɔɔ koto o?»

²⁶ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, 'e para awa mœ mbœerœ á 'e zi mapa á le 'e, kashe 'e papara mœ mbœerœ á 'e wu ambará afá á mœ mbœerœ nene. ²⁷ Adja 'e mbœembœerœ akwa mbœerœ kœgbɔ kœzirœ á ndi nene, kashe 'e mbœerœ akwa mbœerœ kœgbɔ kœzirœ á œndœncœ œ di, yé á to soro á ka nene fœ azu. Gbolo nœ uzu dá to kœzirœncœ ascœmœ fœ 'e mbœerœ œshe dá Aba dœ Ndjaba za she ga pa ngande tshagbozu.»

²⁸ Endje kœgi fœ she adœke: «Ɛ li adœke 'a mbœerœ gadœ tœ kœmbœerœ akwa á Ndjaba yindœ nœ a?» ²⁹ Tshe kœgi fœ endje adœke: «Akwa á Ndjaba yindœ nœ adœke 'e mbœerœ, kœdœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ tsheneke á tshe vwa she.»

³⁰ Endje kpa kœyu she adœke: «Kashe œɓœ a, ambará afá gadœ dá ɓœ mbœerœ yeka á 'a kœwu yekane á kœyindœ o'o ama zœ a? Akwa gadœ dá ɓœ mbœerœ a? ³¹ Aata 'a zi liya mane ɓa lœ kpagagasho ɓata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: “Tshe to kœzirœ á dœ mapa á to ɓa lafo fœ endje.”»

³² Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, œ doédœ Moyize dá to mapanœ á to liya ɓa lafo fœ 'e nene, kashe Aba mœ dá sœ kœto adja mapa á to ɓa lafo fœ 'e ascœmœ.

³³ Gbambance nene, kœzirœ á Ndjaba œ to, kœdœ œneke á to ɓa lafo yé á za soro fœ azu tshapashœncœ

asœke.» ³⁴ Azunœ kœpa fœ she adœke: «Gbozu, to kolœ kœziroœnce asœmœ sheko fœ 'a.»

³⁵ Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «Emœ kœdœ kœziroœ á za soro fœ azu. Uzu á tshe kœna ga ndœ mœ, ogo œ mi she bale nene yé uzu á tshe sœ dœ kœyindoœœ ga ndœ mœ, ogo ungu kpa mi she bale nene. ³⁶ Kashe mœ pa fœ 'e adœke: 'E wu mœ tako, yé 'e sœsœ dœ kœyindoœœ ga ndœ mœ nene.

³⁷ Azu neke á Aba ko endje fœ mœ, endje na ga ndœ mœ yé uzu á tshe na ga ndœ mœ, mœ za bala she vwi'i nene. ³⁸ Gbambance nene, mœ toto ba lafo œ jerœ tœ kœmboœœ œœœ á lœsu mœ yindœ nœ nene, kashe mœ na mboœœ kœmboœœ œneke á lœsu ayi kœvwa mœ yindœ nœ. ³⁹ Eœœ á lœsu ayi kœvwa mœ yindœ nœ adœke mœ mboœœ dœke: Adja anga uzu bale ugurutœ azu á tshe ko endje fœ mœ yiyiwa nene kashe mœ she endje lœ kuzu dœ ndœngœlo olo. ⁴⁰ Eœœ á lœsu Aba mœ yindœ nœ kœdœ adœke, uzu á tshe kœwu gbolo nœ ye, á kœsœ dœ kœyindoœœ ga ndœ ye, tshe gbœ soro á ka nene, yé mœ she she lœ akuzu dœ ndœngœlo olo.»

⁴¹ Ti kpoœœmœ, Ayuda koetœœ kœpulœma endje mboœœ o'o á Yisu pa adœke: «Emœ kœdœ kœziroœ á to ba lafo, yé á jerœ.» ⁴² Endje kœpa adœke: «E dœdœé Yisu dœke na a, gbolo nœ Yozefu a? Á 'a wusœ abance dœ ayinœ ndje na a? Kotoo á tshe pa ngœngœ asœke adœke œne to ba lafo á jerœ a?»

⁴³ Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E katœ kœpulœma 'e ugurutœ 'e ye na! ⁴⁴ Uzu bale œ li kœna ga ndœ mœ nene œdœ Aba á tshe vwa mœ koetoto she na toœnœ nene, yekane á mœ kœshe she lœ akuzu dœ ndœngœlo olo. ⁴⁵ Endje sú ala mbeti nœ aayi

kœgbara o'o adœke: “Ndjaba œ yisœ œrœ foe azu kœkœ.” Uzu kœ á tshe dji Aba, á yindœ œrœ á tshe yisœ nœ, tshe na ga ndœ mœ. ⁴⁶ Æ yindœ kœpa adœke uzu bale wuwu Aba nene, kolœ tsheneke á tshe to ba ndœ Ndjaba; œshe dá wu Aba. ⁴⁷ Mœ sœ kœpa foe 'e dœ adjapu adœke uzu tsheneke á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe sœ dœ soro á ka nene. ⁴⁸ Æmœ kœdœ kœzirœ á za soro foe azu. ⁴⁹ Aata 'e zi liya mane ba lœ kpagagasho, yé endje tshu lima ye. ⁵⁰ Asœ kœdœ kœzirœ á to ba lafo á jerœ adœke, uzu á tshe kœzi, tshe tshu bala nene. ⁵¹ Æmœ kœdœ kœzirœ á za soro foe azu, œ to ba lafo á jerœ asœke. Uzu á tshe kœzi kœzirœnœ asœke, tshe sœ bala dœ soro á ka nene. Kœzirœnœ á mœ za foe she kœdœ songba mœ. Mœ za adœke tshapashœ gbœ soro.»

⁵² Kolœ pa o'o asœke, ayuda te lima tœ kœyutœ endje ugurutœ endje dœ œgbœ adœke: «Kotoo á uzunœ asœke pa adœke œne za songba œne foe azœ yekane á kœzi a?» ⁵³ Yisu kœpa foe endje adœke: «Mœ pa foe 'e dœ adjapu adœke œdœ 'e kœzizi songba Gbolo nœ uzu yé œ ndjo pe indji ye nene, 'e sœ dœ soro lœ 'e nene. ⁵⁴ Uzu tsheneke á tshe zi songba mœ, á ndjo ndje indji mœ, sœ dœ soro á ka nene, yé œmœ mœ she she lœ kuzu dœ ndœnglœ olo. ⁵⁵ Gbambœ nene, songba mœ kœdœ adja kœzirœ, yé indji mœ kœdœ adja kœendjœ. ⁵⁶ Uzu á tshe zi songba mœ á ndjo indji mœ, sœ lœ mœ yé œmœ mœ sœ ndje lœ ye. ⁵⁷ Yé b̄ata Aba á tshe vwa mœ sœ dœ soro á mœ sœ dœ soro lœ awa nœ ye, ataa uzu á tshe kœzi songba mœ, tshe gbœ soro lœ awa nœ mœ. ⁵⁸ Asœ kœdœ kœzirœ á to ba lafo á jerœ. Æ sœsœ b̄ata

kœziroœ á aata 'e zi liya nene. Mbœroœ endje zi liya kœziroœ ascœmœ yé endje tshu. Kashe uzu á tshe zi kœziroœncœ asœke, tshe sœ dœ soro á ka nene.»
 59 Yisu pa lima o'onœ asœke 6a lœ Kaparnawumu, lœkœ á tshe sœ lima tœ kœyisœ œroœ 6a lœ Sinagoga.

O'o á za soro fœ azu

60 Manda kœdji she, ili ayambarœ nœ ye tetœ kœpa adœke: «O'onœ asœ gbœœgbœ, adja œdœ dá dji a?»

61 Kashe 6ata á Yisu wu lima sœ nœ adœke ayambarœ nœ œne sœ tœ kœpulœema endje, tshe pa fœ endje adœke: «Mbœroœ gade á o'onœ asœke ndjingiɿvwɿ tshelœ kumu 'e a? 62 Œ kœsœ má adœke 'e wu Gbolo nœ uzu kœ œ ga tœ osho á tshe to lima tœncœ, œ sœ koto o? 63 Ishiri dá za soro fœ azu. Œkœ lili tœ kœemboœroœ œroœ ataa nene. O'onœ á mœ pa fœ 'e asœke kœdœ Ishiri œdœ pe soro. 64 Kashe kolœ ugurutoœ 'e asœke, anga endje á endje yiyindœ o'o ama mœ nene, endje lœ zœ.» Gbambanœ nene, Yisu wu lima sœ endjeneke á endje sœsœ dœ kœyindœroœ nene œdœ pe tsheneke á tshe ka bala she. 65 Á tshe kpa kœpa adœke: «Adja ádánœ á mœ pa fœ 'e adœke uzu bale œ na ga ndœ mœ nene œ kœdœdœdœ Aba dá za awa fœ she kœna tœncœ nene.»

66 Kœto kpœtoœmœ, ili anga ayambarœ nœ ye gitœ endje manda ye, yé œ katœ kœna tœ awa bale dœ she. 67 Á Yisu kœyu ayambarœncœ ndjokpa dœ bisha adœke: «Ka e'e nœ 'e a, 'e gigitœ 'e nœ 'e nene a?» 68 Yeka á Shimu Petro kœgi fœ she adœke: «Gbozu, 'a kpa na má ga ndœ uzu dœ? Œ6œ dá sœ dœ o'onœ á za soro á ka nene. 69 'A sœ dœ kœyindœroœ, yé 'a wusœ nœ adœke œ6œ

kœdœ Œeyerœ Uzu nœ Ndjaba.» ⁷⁰ Yisu pa fœ endje adœke: «Œmœ dá ke 'e ndjokpa dœ bisha kashe ugurutœ 'e kœ, anga uzu bale kœdœ djaboro.» ⁷¹ Tshe sœ lima kœpa tœ Yudasi, gbolo nœ Shimu Isikariote mbœrœ œshe kœdœ lima uzu á tshe ka Yisu. Œshe kœdœ lima anga yambarœ ugurutœ andjokpa dœ bishanœ asœmœ.

7

Ɖgbœ lœsu nœ aaya Yisu

¹ Manda nœ, Yisu sœ lima kœna lœ ogo Galilayi. Tshe yiyi lima ndœ kœna lœ ogo Yuda nene mbœrœ Ayuda sœ lima kœpara awa ndœ kœwo she. ² Andaa angbo nœ ayuda á dœ angbo gbanda tande ndo lima ye. ³ Aaya Yisu kœpa fœ she adœke: «Gitœ zœ kpœke, yé œ na ga lœ ogo Yuda adœke ayambarœ nœ zœ wu ndje akwa á bœ sœ tœ kœmbœrœ tœnœ. ⁴ Uzu mbœmbœrœ œrœ lœ ubunœ nene œdœ tshe kœgbe adœke azu wusœ œne. Bata á bœ sœ kœmbœrœ akwa atake, matœ zœ dœ tœnœ ga ushu tshapashœ wusœ nœ.» ⁵ Gbambanœ nene, aayanœ dœ tœ endje sœsœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene. ⁶ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Œlœ nœ mœ tœtœ damba nene. Tœ e'e nœ 'e, œlœ kœ sœ dœ œtshœnœ. ⁷ Tshapashœ œ li tœ kœyiangba 'e nene, kashe œmœ, œ yiangba mœ mbœrœ á mœ sœ kœpandœ nœ ngbi adœke akwa nœ ye sœ tœ ekpenœ. ⁸ 'E œ ndœ angbonœ zœ. Kashe œmœ, mœ œ ga zœ nene mbœrœ œlœ nœ mœ tœtœ damba nene.» ⁹ Manda kœpa o'onœ ataa, tshe sœpe lima ti lœ Galilayi.

Yisu na ga tœ angbo gbanda tande

¹⁰ Lɔkɔ á aayance áafo á ro ndœ angbonœ da ye, Yisu áalafo yaa œ na ndje ga zœ doe mara adœke azu wuwusœ nœ nene. ¹¹ Dœ lɔkɔ á ala angbonœ doro, agbozu Ikrizia sœ lima kœpara she yé endje sœ lima kœyu osho adœke: «Tshe sœ kpœta a?» ¹² Endje ndi vwiiri lima o'o waa tœ upu nœ ye. Anga azu pa lima adœke: «Uzunœ asœke kœdœ otshɔ uzu.» Yé anga endje pa ndje adœke: «Ɛ œ nene, œshe kœdœ ayi kœdjingili tshelœ kumu azuzu.» ¹³ Yé uzu bale papa o'o o'ara tœ upu nœ ye nene mbœrœ á endje lœ lima doe awa agbozu Ikrizia.

¹⁴ Kœwu adœke tshelœ angbonœ za, Yisu na lima ga lœ anda Tepelo, yé œ tetœ kœyisœ œrœ. ¹⁵ Uvuru Ayuda kpa lima lœnœ, yé endje pa lima adœke: «Uzunœ asœ didi œrœ nene, yé kotoo á tshe sœ doe kœwusœrœ tshaata a?»

¹⁶ Yisu kœgi o'o fœ endje adœke: «Ɛrœnœ á mœ sœ kœyisœ nœ asœke toto ɓa ndœ mœ nene, kashe œ to ɓa ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. ¹⁷ Ɛdœ uzu kœgbe kœmbœrœ œrœneke á Ndjaba yindœ nœ, tshe wusœ nœ adœke kœyisœrœnœ asœke to ɓa ndœ Ndjaba, too mœ sœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ doe tœ mœ. ¹⁸ Uzu á tshe sœ kœpa o'o tœ upu nœ ye doe tœ ye, tshe sœ kœpara awa adœke azu donga œne. Kashe uzu tsheneke á tshe sœ kœpara awa adœke azu donga ayi kœvwa she, tshe kœdœ uzu nœ adja o'o, yé ekperœ gugu lœ ye nene. ¹⁹ Ɛ doédœ Moyize dá za liya awa akwa fœ 'e nene a? Kashe uzu bale ugurutœ 'e á tshe sœ kœmbœrœtœ ye liakanœ gugu nene. Mbœrœ gade á 'e sœ kœpara awa ndœ kœwo mœ a?» ²⁰ Á ukpulu azonœ kœpa fœ she adœke: «Ekpe ishiri sœ pa zœ a! Ɛde dá sœ kœpara awa ndœ kœwo ɓœ a?»

21 Yisu kpa kœza o'o á kœpa fœ endje adœke: «Mœ mbœrœ kolœ akwa bale yé œvuru 'e kãkã kpa lœncœ ataa! 22 Moyize za liya o'o fœ 'e adœke 'e wa agbolo yakoshe nœ 'e tœ gaza. Œ doédœ Moyize kœdœ ali uzu kœmbœrœ tœncœ nene, kashe œ to liya 6a ndœ aata 'e, yé 'e sœ kœza ga tœ akwa dœ lãkã Sabata. 23 Á 'e kœwu adœke kœwa anga gbolo yakoshe dœ lãkã Sabata kœndĩndĩ awa akwa nœ Moyize nene, mbœrœ gadé á 'e so ókó ga tœ mœ mbœrœ á mœ she uzu djigi dœ lãkã sabata a? 24 'E katœ kœwa ngbanga liaka œrœ á 'e wu dœ ala 'e ye, kashe 'e wa ngbanga dœ mara á sœ ndjii kane.»

Adja Yisu kœdœ Masiya a?

25 Anga azu lœ Yerusaleme sœ lima kœpa adœke: «Œ doédœ uzuncœ á endje sœ kœpara she á kœwo she dœke nene a? 26 'E wu, œshe dá pa o'o o'ara o'ara á uzu kœpa o'o fœ she gugu nene ascœke! Ataa agbozu tshapa azœ wu ete œsœncœ adœke œshe kœdœ Kristu ye na a? 27 Andaa a wusœ osho á yakoshencœ ascœke to tœncœ ye, kashe Kristu, uzu bale œ wu bala sœ osho á tshe to tœncœ á yi kumu ye nene.»

28 Yeka á Yisu á tshe sœ lima kœyisœ œrœ lœ anda Tepelonœ pa adœke: «'E wusœ mœ ye! 'E wu ndje sœ osho á mœ to tœncœ ye! Mœ nana dœ tœ mœ nene. Tsheneke á tshe vwa mœ, tshe kœdœ adja o'o; œshe á 'e wuwusœ ye nene ascœœ. 29 Œmœ, mœ wusœ ye mbœrœ á mœ to 6a indiri ye, yé œshe dá vwa mœ.» 30 Endje para lima awa kœtepa ye kashe uzu bale toto lima kane ye ga tœ ye nene mbœrœ á olo ye lili damba lima nene. 31 Azu ndjoro lœ ukpulu azuncœ sœ lima

dœ kœyindœrœ ga ndœ ye. Endje pa lima adœke: «Lokœ á Kristu œ na, tshe mbœrœ ambárá afá kœropa œneke á tsheneke œ mbœrœ asœke ye a?»

³² Œeneke á ukpulu azu sœ kœpulœma endje tœ upu nœ ye li ga lœ utu Afarisayi. Ataa, agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ Afarisayi vwa lima atshendjœrœ nœ endje ndœ kœna kœtepa ye.

³³ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Mœ sœpe dœ 'e manda olo teasho, yé manda nœ, mœ gu ga ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. ³⁴ 'E para bala mœ kashe 'e gbœ mœ nene. Gbambanœ nene, osho á mœ sœ tœncœ, 'e li kœna ba zœ nene.» ³⁵ Ayuda kœte lima tœ kœyutœ endje ugurutœ endje adœke: «Tshe na má gata yekane á a gbœ she nene a? Tshe na manda azunœ á endje ndjœtshelœtœ endje djelœ angbi azu* a? Tshe na ndœ kœyisœ œrœ fœ angbi azunœ a? ³⁶ Ádá o'onœ á tshe pa asœke kœdœ gade: 'E para bala mœ, kashe 'e gbœ mœ nene. Yé osho á mœ sœ tœncœ, 'e li kœna ba zœ nene!»

Yisu pa o'o tœ upu nœ Ishiri

³⁷ Ndœngœlo olo kœka angbo kœdœ balima ikpili olo angbonœ. Dœ œlœncœ ascœmœ, Yisu ka lœ angbonœ œ tetœ kœmindœ o'o adœke: «œdœ uzu kœsœ dœ ogo ungu, kaka tshe na ga ndœ mœ yé œ ndjo. ³⁸ Uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, egerœ ungu á za soro œ tara tœ lœsu ye, bœta á endje sú ala Buku nœ Ndjaba.» ³⁹ Yisu pa lima o'onœ ascœ tœ upu nœ Ishiri á azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye œ gbœ má. Yé Ndjaba

* **7.35** 7.35 Angbi azunœ asœke kœdœ Agreke á endje dœdœ Ayuda nene

zaza lima damba awa fœ azu kœgbo ʃshirĩnœ nene mboerœ Ndjaba gigi mokœ nœ ye fœ she nene.

⁴⁰ Manda kœdji o'onœ asœke, anga azu lœ ukpulu azunœ pa lima adœke: «Adja tsheneke kœdœ ayi kœgbara o'o tako.» ⁴¹ Anga endje pa lima adœke: «Kristu doemœ.» Kashe anga udu endje pa ndje lima adœke: «Adja Kristu œ li kœwuta lœ Galilayi a? ⁴² Buku nœ Ndjaba papa adœke tshe wuta bala lœ aata Davidi yé œ sœ ʃa lakpi Beteleme ogo obo Davidi nene a?» ⁴³ Ataa, azu kuru lima tshelœtœ endje kpœ lœ kumu Yisu. ⁴⁴ Anga endje yi lima ndœ koetepa ye kashe uzu bale toto lima kane ye ga tœ ye nene.

Ɔgbœ ʃsu nœ agbozu yuda

⁴⁵ Atshendjerœ gu lima ga ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ pe Afarisayi á endje pa fœ endje adœke: «Mboerœ gadœ á 'e gugu dœ she nene a?» ⁴⁶ Atshendjerœ kœgi adœke: «Bale anga uzu papa o'o ʃata yakoshe ascœmœ nene.» ⁴⁷ Afarisayi kœpa fœ endje adœke: «E'e kœ, tshe djingili ndje tshelœ kumu 'e a? ⁴⁸ Œdœ ugurutœ agbozu Ikrizia œdœ ugurutœ Afarisayi, anga uzu bale wuta dœ kœyindoerœ ga ndœ ye ye a? ⁴⁹ Azunœ ndjoro ascœmœ, anga bale á tshe wusœ awa akwa gugu nene. Azu á endje darandœ endje doemœ!»

⁵⁰ Kashe anga uzu bale ugurutœ Afarisayi á i'iri ye kœdœ Nikodeme, œshe á tshe na lima utshunœ ga ndœ Yisu, pa fœ endje adœke: ⁵¹ «Awa akwa nœ azœ wawa ngbanga ga tœ uzu utshu kœdji she too kœwusœ œrœ á tshe mboerœ nene.» ⁵² Á endje kœyu she adœke: «Atamœ œbœ kœdœ uzu Galilayi, œbœ ndje a? Mirœ tshelœ zœ dœ ʃtshœnœ yé ʃœ

wusœ nœ adœke ayi kœgbara o'o wuwuta bale lœ ogo Galilayi nene.»

Yisu œdœ yashe angba budu

[⁵³ Manda nœ, uzu dœ uzu gu ga ndœ ye.

8

¹ Kashe Yisu ɔ lima ga pa kaga á i'irincœ koedœ kaga ɔyɔ Olive. ² Ɔlɔ á osho kɔrɔ, Yisu kwatœ ye ga lœ anda Tepelo. Bata azu ndjoro na lima ga ndœ ye, tshe sœ ga ati, œ tetœ kœyisœ œrœ fœ endje. ³ Aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe Afarisayi za anga yashe bale na tœncœ fœ Yisu. Endje gbɔ yashencœ asœmœ kœlo dœ yakoshe á tshe doédœ akɔncœ nene, yé á za she tɔ ɔa ugurutœ azu. ⁴ Endje kœyu Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a ɔ pa yashe asœke endje sœ kœlo dœ yakoshe á tshe doédœ akɔncœ nene. ⁵ Ala awa akwa, Moyize za awa fœ 'a adœke 'a ve mara yashe atake dœ badja. Ataa, ɔœ pa œncœ zœ kotoo?» ⁶ Endje yu lima Yisu á kœwu lɔsu ye yeka á kœtɔ meza pa ye. Kashe Yisu djo ga ati, œ tetœ kœwa œrœ ga lœ ɔshɔ. ⁷ Bata endje yɔrɔ lima pa kœyu she kpala kpala, Yisu áafo œ pa fœ endje adœke: «Uzu á tshe kœembœmœrœ ekperœ bale nene, tshe ve yashe asœke dœ badja utshuncœ.»

⁸ Tshe kpa djo ga ati yé œ sœ kolœ tœ kœwa œrœ ga lœ ɔshɔ. ⁹ Lɔkɔ á endje dji o'o á Yisu pa asœmœ, endje te lima tœ kœgitœ endje bale dœ bale kœto tœ agbozu, yé Yisu sœpe lima kuti ye. Bata á yashencœ á endje kpa lima dji she sœpe lima kpœtœmœ, ¹⁰ Yisu áafo yé œ pa fœ she adœke: «Yashe, endje sœ kpœta a? Uzu bale wawa ngbanga

ga tœ zœ nene a?» ¹¹ Tshe kœgi adœke: «Uzu bale nene, Gbozu.» Á Yisu kœgi fœ she adœke: «Emœ ndje awa bale, mœ wa ngbanga ga tœ zœ nene. Gu zœ, kashe kpa mbœmbœrœ ekperœ nene.»]

Yisu kœdœ ingbisho nœ tshapasho

¹² Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Emœ kœdœ ingbisho nœ tshapasho. Uzu á tshe na manda mœ, tshe na lœ ubu osho nene, kashe tshe gbœ ingbisho á za soro fœ azu.» ¹³ Afarisayi kœpa fœ she adœke: «Bœ sœ kœpa o'o tœ zœ dœ tœ zœ, yé o'onœ á bœ pa dœdœ adja o'o nene.» ¹⁴ Yisu kœgi fœ endje adœke: «E sœ tako adœke mœ sœ kœpa o'o tœ mœ dœ tœ mœ, kashe o'onœ á mœ sœ kœpa tœ mœ ascœmœ kœdœ adja o'o, mbœrœ mœ wusœ osho á mœ to tœncœ œdœ pe osho á mœ sœ kœna ga tœ nœ. Kashe e'e, 'e wuwusœ osho á mœ to tœncœ œdœ pe osho á mœ sœ kœna ga tœncœ nene. ¹⁵ 'E sœ kœwa o'o adja b̄ata azu, kashe œmœ, mœ wa o'o pa uzu bale nene. ¹⁶ Yé œ kœli adœke mœ wa o'o, mœ wa o'onœ liaka adja o'o mbœrœ mœ sœsœ dœ kuti mœ nene: Ayi kœvwa mœ sœ ndje dœ mœ awa bale. ¹⁷ Endje s̄u ala awa akwa nœ 'e adœke, œdœ azu bisha kœpa kolœ o'o bale dœ ádá œrœ, o'onœ á endje pa ascœmœ kœdœ adja o'o. ¹⁸ Mœ sœ kœpa o'o tœ mœ dœ tœ mœ, yé Aba á tshe vwa mœ sœ ndje kœpa o'o tœ upu nœ mœ.» ¹⁹ Endje kpa kœpa fœ she adœke: «Aba zœ sœ kpœta a?» Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E wuwusœ mœ nene yé 'e wuwusœ Aba mœ nene. E dœ 'e kœwu má sœ mœ, 'e wu má ndje sœ Aba mœ ye.»

²⁰ Yisu pa lima o'onœ ascœke ɔ̄lɔ á tshe sœ lima kœyisœ œrœ ba lœ anda Tepelo ba tœ osho á endje

ko ngendja makabo ga toence. Uzu bale toto lima kane ye ga toe ye nene mboeroe olo ye lili lima damba nene.

Yisu pandoe upu koegu she ga ndoe Abanoe

²¹ Yisu kpa pa foe endje adoeke: «Moe gu da ye, 'e para bala moe kashe 'e tshu loe ekperoe noe 'e. Osho á moe na ga toence, 'e li koena ba zoe nene.» ²² Ayuda koeyu lima toe endje ugurutoe endje adoeke: «Tshe soe doe gbetsheloe noe koewotoe ye doe toe ye a? Mboeroe á tshe pa adoeke: “Osho á moe na ga toence, 'e li koena ba zoe nene a?”» ²³ Yisu koepa foe endje adoeke: «E'e koedoe azu tshaati, oemoe koedoe uzu tshalafo. 'E koedoe azu tshapashonoe asoeke, kashe moe doedoe uzu tshapashonoe asoeke nene. ²⁴ Mboeroe toence dá moe pa foe 'e adoeke 'e tshu loe ekperoe noe 'e. Gbambanoe nene, oedoe 'e koeyiyindoe noe adoeke oemoe, moe soe zoe nene, 'e tshu loe ekperoe noe 'e.»

²⁵ Endje koeyu Yisu adoeke: «Eboe koedoe uzu oede e?» Yé tshe koegi foe endje adoeke: «Emoe koedoe tsheneke á moe pa o'o foe 'e katshatsha utshunoe. ²⁶ Moe soe doe o'o ndjoro koepa oedoe pe koewa toe upu noe 'e. Kashe tsheneke á tshe vwa moe koedoe uzu noe adja o'o yé oeneke á moe dji ba ndoe ye, oetoece dá moe soe koepa foe tshapasho.»

²⁷ Endje wuwu lima soe noe nene adoeke Yisu soe lima koepa o'onoe foe oene toe Aba. ²⁸ Yisu kpa koepa foe endje adoeke: «Dlo á 'e tshi Gbolo noe uzu ga lafo, 'e wusoe noe adoeke “oemoe, moe soe zoe”. 'E wu ndje soe noe adoeke moe mboemboeroe oeroe bale doe toe moe nene, kashe moe soe koepa o'o á Aba yisoe noe foe moe. ²⁹ Tsheneke á tshe vwa moe soe awa bale

dœ mœ, tshe katœ mœ ti kuti mœ nene, mbœrœ mœ sœ kœmbœrœ kolœ œrœ á za yanga fœ she.»
³⁰ Bata á Yisu sœ lima kœpa o'o ataa, azu ndjoro wuta lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye.

Adja aata Abrayamo

³¹ Yisu pa fœ Ayuda á endje yi lima ndœ o'o ama ye adœke: «Ædœ 'e kœsœpe kœgbœndœ o'o ama mœ ga tœ lœsu 'e, 'e kœdœ adja ayambarœ nœ mœ.
³² Ataa, 'e wusœ adja o'o tœ upu nœ Ndjaba yé adja o'onœ œ ko 'e lœ kanga ga ushu ye.» ³³ Endje kœpa fœ she adœke: «Abrayamo kœdœ ata 'a yé 'a doédœ balima akanga nœ uzu nene. Kotoo á bœ pa adœke 'a wuta lœ kanga ye a?» ³⁴ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, uzu kœ á tshe sœ kœsœ kœmbœrœ ekperœ, kœdœ kanga nœ ekperœ. ³⁵ Kanga sœsœ waa lœ anda nene, kashe gbolo anda dá sœ waa. ³⁶ Ædœ Gbolo kœko 'e ga ushu lœ kanga, 'e wuta adja lœnœ ye. ³⁷ Mœ wusœ nœ adœke Abrayamo kœdœ ata 'e. Kashe 'e sœ kœpara awa kœwo mœ mbœrœ á 'e yiyindœ kœdji o'o ama mœ nene. ³⁸ Mœ sœ kœpandœ œeneke á mœ wu ba ndœ Aba mœ, yé 'e sœ kœmbœrœ œeneke á aba 'e mindœ nœ fœ 'e.»

³⁹ Endje kœpa fœ she adœke: «Aba 'a kœdœ Abrayamo.» Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ædœ 'e kœdœ agbolo nœ Abrayamo, 'e mbœrœ akwa nœ Abrayamo. ⁴⁰ Andaa, 'e sœ ngœngœ asœ kœpara awa ndœ kœwo mœ, œmœ á mœ pa adja o'o á mœ dji ba ndœ Ndjaba. Abrayamo mbœmbœrœ œrœ á li dœ tœnœ bale nene. ⁴¹ Kashe 'e, 'e sœ kœmbœrœ akwa nœ aba 'e.» Endje kœgi fœ she adœke: «'A doédœ agbolo gugati nene, 'a sœ kolœ

dœ aba bale á tshe kœdœ Ndjaba.» ⁴² Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ædœ Ndjaba kœdœ má Aba 'e, 'e yi má ndœ mœ ye. Gbambanœ nene, mœ to 6a ndœ ye yeka á na asœke. Mœ nana dœ to mœ nene kashe œshe dá vwa mœ. ⁴³ Mbœrœ gadé á 'e sœsœ kœdji tshelœ kata o'o nœ mœ nene a? Mbœrœ gadé á 'e lili kœdji o'o ama mœ nene. ⁴⁴ Aba 'e, œshe kœdœ djaboro yé 'e sœ dœ ogo kœmbœrœ gbetshelœ nœ aba 'e. Tshe kœdœ ayi kœwo azu 6alima katshatsha. Tshe papa adja o'o nene mbœrœ adja o'o gugu lœ ye nene. Lœkœ á tshe kœpa wala, mara kœpa o'o nœ ye dœmœ mbœrœ tshe kœdœ ayi wala œdœ aba wala. ⁴⁵ Kashe œmœ, mœ pa œnœ mœ adja o'o yé mbœrœ toœnœ ataa, 'e sœsœ kœdji mœ nene. ⁴⁶ Uzu dœ ugurutœ 'e kœ dá li kœma adœke mœ mbœrœ ekperœ a? Yé œdœ mœ kœpa adja o'o, mbœrœ ga dé á 'e yiyindœ kœdji mœ nene a? ⁴⁷ Uzu tsheneke á tshe kœdœ uzu nœ Ndjaba, tshe dji o'o ama Ndjaba; 6ata 'e dœdœ azu nœ Ndjaba nene, 'e li kœdji o'o ama mœ nene.»

Yisu œdœ Abrayamo

⁴⁸ Ayudanœ gi fœ Yisu adœke: «Ædœ 'a kœpa fœ 6œ adœke œ6œ kœdœ uzu Samariya yé ekpe ishiri sœ pa zœ, 'a pa wala dœmœ a?» ⁴⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ sœsœ dœ ekpe ishiri pa mœ nene, kashe mœ sœ kœlisœ Aba mœ yeka á 'e vwaratœ 'e kœlisœ mœ asœmœ. ⁵⁰ Mœ sœsœ kœpara ndje adœke azu donga mœ nene. Kashe anga uzu sœ zœ á sœ kœmbœrœ adœke azu donga mœ yé œshe dá sœ kœwa o'o. ⁵¹ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ uzu kœsœ kœgbœndœ o'o ama mœ, tshe wu bala kuzu nene.»

⁵² Ayudancæ kæpa fœ she adœke: «Ngøngø asœ, 'a wusœ noe adœke ekpe ishiri sœ pa zœ. Abrayamo tshu, aayi kægbara o'o tshu ndje, yé œbœ, bœ pa adœke: “Uzu á tshe kægbændœ o'o ama zœ, tshe wu bala kuzu nene.” ⁵³ Bœ gbe adœke bœ ropa aba 'a dœ Abrayamo á tshe tshu ye a? (Ædœ ndje aayi kægbara o'o á endje tshu, ataa adja bœ sœ kæzatœ zœ b̄ata œde e?)»

⁵⁴ Á Yisu kæpa fœ endje adœke: «(Ædœ mœ kœsœ má kœdongatœ mœ dœ tœ mœ, kœdongatœsho noe mœ œ sœ má gbambancœ. Aba mœ dá sœ kœdonga mœ, œshe á 'e sœ kæpa tœ ye adœke: “Tshe kœdœ Ndjaba noe 'a”, ⁵⁵ andaa 'e wuwusœ ye nene. (Ædœ mœ kæpa adœke mœ wuwusœ ye nene, mœ tsha ayi wala b̄ata 'e. Kashe mœ wusœ ye yé mœ sœ kægbændœ o'o ama ye. ⁵⁶ Aba 'e dœ Abrayamo sœ lima dœ yanga dœ agbe adœke œne wu olo kœzu dœ mœ. Tshe wu lima oloncœ yé œ za lima yanga fœ she.»

⁵⁷ Ayudancæ kægi fœ she adœke: «Bœ wuwuta damba dœ ungu zazu bisha dœ ndjokpa nene, yé bœ pa adœke bœ wu Abrayamo a?» ⁵⁸ Á Yisu kægi fœ endje adœke: «Mœ sœ kæpa fœ 'e dœ adjapu adœke, utshu adœke endje zu Abrayamo, “mœ sœ zœ.”» ⁵⁹ Ayudancæ kœko badja kœve dœ she, kashe Yisu zatœ ye yiwa tœncœ yé œ wuta lœ anda Tepelo ye.

9

Yisu she ayibula

¹ Ol̄o bale, Yisu sœ kœero tœncœ yé œ wu anga yakoshe bale á endje zu she ala ye bu trale.

² Ayambarœ noe ye kœeyu she adœke: «Rabi,

mbœrœ gadê á endje zu yakoshe asœke trale ala ye bu a? Ataa, œ to læ ekperœ nœ ye, too œ to læ ekperœ nœ aayi kœzu she a?» ³ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Æ toto læ ekperœ nœ ye too læ ekperœ nœ aayi kœzu she nene. Kashe œneke wuta ga tœ ye mbœrœ á Ndjaba kœyisœ akwa nœ ye læ ye. ⁴ Bata á osho k̄r̄o, œ li adœke a mbœrœ akwa nœ uzu á tshe vwa mœ. Osho ndo tœ kœbu toœnœ, yé uzu bale kpa li tœ kœmbœrœ akwa nene. ⁵ Bata á mœ sœ damba pa tshapasho, œmœ kœdœ ingbisho nœ tshapasho.»

⁶ Manda kœpa o'onœ asœke, Yisu kœtu ngusha ga tœ osho, á kœmbœrœ kpata dœ toœnœ yé œ kœpi ga pa ala ayibulanœ, ⁷ á kœpa fœ she adœke: «Na œ djuto kote zœ ba la kudu ungu á endje dji á ta i'irinœ Silowe.» – Ádá i'iri Silowe kœdœ «Ayi avwa» – Ayibula kœna œ kœdjuto kote ye yé kœfatœ ye ndœ kœgu she, tshe kœte lima tœ kœwu osho.

⁸ Amashenga nœ ye œdœ pe azu á endje sœ lima kœwu she kœ'eshondœ œrœ, yu lima tœ endje adœke: «Æ dœdœ Tsheneke á tshe sœ lima ati á sœ kœ'eshondœ œrœ dœke nene a?» ⁹ Anga azu pa lima adœke: «Æshe dœmœ.» Anga endje pa ndje adœke: «Ë œ, uzunœ tsha b̄ata sheshe.» Kashe ayibulanœ yi lima ndœ nœ adœke: «Adja œmœ dœke.» ¹⁰ Endje kœyu she adœke: «Ala zœ k̄r̄o kotoo?» ¹¹ Tshe kœgi fœ endje adœke: «Yakoshenœ á endje sœ kœ'e i'iri ye adœke Yisu dá mbœrœ kpata, á pi ga pa ala mœ yé á pa fœ mœ adœke: “Na dœ djuto kote zœ ba la ungu Silowe.” Mœ na ba zœ, yé manda kœdjuto kote mœ, ala mœ k̄r̄o ye.» ¹² Endje kœyu she adœke: «Uzunœ asœmœ

sœ kpoeta a?» Tshe kœgi foe endje adœke: «Mœ wuwusœ nœ nene.»

Afarisayi yu ayibula

¹³ Anga azu to yakoshe á ala ye bu lima asœmœ natœncœ ga ndœ Afarisayi. ¹⁴ Andaa Yisu mbœrcœ lima kpata á kœrœ ala ye dœ tœncœ dœ lœkœ sabata. ¹⁵ Afarisayi kœyu ndje œncœ endje yakoshe asœmœ tœ kœwusœ mara œrcœ á mbœrcœ foe she adœke tshe tetœ kœwu osho. Tshe kœpa foe endje adœke: «Tshe pi kpata ga pa ala mœ, mœ djutœ kote mœ yé mœ sœ kœwu osho.» ¹⁶ Anga Afarisayi pa lima adœke: «Uzunœ asœke dœdœ uzu nœ Ndjaba nene mbœrcœ á tshe mbœrcœ œrcœ asœ dœ lœkœ Sabata.» Anga endje pa ndje adœke: «Ayi kœmbœrcœ ekperœ œ gbœ awa kœmbœrcœ mara ambárá afá atake kotoo?» Yé azu kuru lima tshelœtœ endje. ¹⁷ Afarisayi kpa kœyu ayibula á kœba nœ ye ka asœmœ adœke: «Yé œbœ, bœ sœ dœ o'o gadœ tœ upu nœ uzunœ á tshe mbœrcœ á ala zœ kœrœ asœke a?» Tshe kœgi foe endje adœke: «œshe kœdœ ayi kœgbara o'o.»

¹⁸ Utshunœ adœke agbozu yudancœ e aayi kœzu she ndœ kœdji endje, endje yiyi lima ndœ nœ nene adœke ala yakoshœncœ bu lima yeka á ngœngœ asœke ala ye kœrœ. ¹⁹ Ayudancœ kœyu aayi kœzu she adœke: «Adja yakoshe asœ kœdœ gbolo yakoshe nœ 'e a? 'E pa adœke ala ye bu trale á 'e zu dœ she a? Ka œ mbœrcœ kotoo ngœngœ asœ á tshe sœ kœmesho?» ²⁰ Ayi kœzu yakoshe sœmœ kœpa adœke «'A wusœ nœ adœke œshe kœdœ gbolo nœ 'a yé ala ye bu trale yekane á 'a zu she dœ tœncœ. ²¹ Kashe 'a wuwusœ œrcœ á mbœrcœ adœke tshe tetœ kœwu osho ngœngœncœ asœke nene. 'A wuwu

ndje sœ uzu á tshe kǎrǎ ala ye nene. 'E yu she, tshe doédóé gbolo nene, tshe sœ dœ o'o kœpa fœ 'e.»

²² Aayi kœzu she pa lima o'o ascœmœ ataa mbœrœ endje sœ lima dœ awa agbozu yudanœ. Mbœrœ Ayuda guma lima o'o ugurutœ endje adœke: Uzu kœyindœ nœ adœke Yisu kœdœ Kristu, œ li adœke endje gǎrǎ she ga ushu lœ Sinagoga ye. ²³ Ádánœ á ayi kœzu ayibula pa lima adœke: «'E yu she, tshe doédóé gbolo nene, tshe sœ dœ o'o kœpa fœ 'e.»

²⁴ Afarisayi kpa e yakoshe á tshe doé lima ayibula yé œ kpa kœyu she adœke: «Pa adja o'o utshu Ndjaba. 'A wusœ nœ adœke uzu á tshe she bœ kœdœ ayi kœmbœrœ ekperœ.» ²⁵ Tshe kœgi fœ endje adœke: «Mœ wuwusœ nœ nene œdœ œshe kœdœ ayi kœmbœrœ ekperœ. Kashe œneke á mœ wusœ nœ tshebale kœdœ adœke ala mœ bu lima ye, yé ngǎngǎ asœke mœ sœ kœwu osho.»

²⁶ Afarisayi kœyu she adœke: «Ærœ gadé dá tshe mbœrœ fœ bœ a? Adja gadé dá mbœrœ adœke ala zœ kǎrǎ a?» ²⁷ Yakoshenœ kœgi fœ endje adœke: «Mœ mindœ nœ fœ 'e kashe 'e vwaratœ 'e kœdji mœ ye. 'E kpa yindœ nœ adœke mœ pa bisha o'o gadé e? 'E yi ndje má ndœ kœte ayambarœ nœ ye a?»

²⁸ Afarisayinœ kœtetœ kœgu she á kœpa fœ she adœke: «Adja œbœ kœdœ yambarœ nœ ye, yé 'a, 'a kœdœ ayambarœ nœ Moyize. ²⁹ 'A wusœ nœ adœke Ndjaba pa lima o'o fœ Moyize kashe œshe ascœmœ, 'a wuwusœ osho á tshe to tœnœ nene.»

³⁰ Yakoshe kœpa fœ endje adœke: «Kœdji œneke á 'e pa asœke, uvuru mœ kpa lœ nœ ye. Gbambanœ nene, 'e pa adœke 'e wuwusœ osho á tshe to tœnœ nene andaa œshe dá kǎrǎ ala mœ! ³¹ A wusœ

nœ adœke, Ndjaba gigi o'o ndœ avwala nœ ayi kœmboerœ ekperœ nene; kashe œdœ uzu kœsœ kœlisœ ye, á sœ kœmboerœ œeneke á tshe yindœ nœ, tshe gi o'o ndœ avwala nœ ye. ³² Bale endje djidji 6alima o'o adœke anga uzu kœrœ ala uzu á endje zu she trale dœ bula nene. ³³ Œ kœdœdœ Ndjaba dá vwa yakoshe asœke nene, tshe mbœerœ má œerœ bale nene.» ³⁴ Afarisayi kœpa fœ she adœke: «Œbœ á kœto tœ kœzu bœ œerrr kpesheke bœ sœ kolœ ekperœ asœke, œerœ gadœ dá bœ yindœ kœyisœ nœ fœ 'a!» Yé endje kœgœrœ she lœ Sinagoga ga ushu.

Œdœ kœdœ adja ayibula?

³⁵ Yisu dji adœke Afarisayi gœrœ yakoshe asœmœ ga ushu, yé œ na œ gbœ she á yu she adœke: «Adja bœ sœ dœ kœyindœerœ ga ndœ Gbolo nœ uzu zœ a?» ³⁶ Yakoshe asœmœ kœyu she adœke: «Gbozu, œshe kœdœ œdœ yeka á mœ kœsœ dœ kœyindœerœ ga ndœ ye a?» ³⁷ Yisu kœgi fœ she adœke: «Bœ wu she ye, œshe dá sœ kœpa o'o fœ bœ asœke.» ³⁸ Yakoshe kœpa fœ she adœke: «Gbozu, mœ sœ dœ kœyindœerœ.» Yé tshe kœgote ga utshu ye.

³⁹ Á Yisu kœpa adœke: «Mœ na ga pa tshapashœ asœke mbœerœ kœwa ngbanga, adœke aayibula sœ kœwu osho yé azu á endje sœ lima kœwu osho te ayibula.» ⁴⁰ Yekane anga Afarisayi á endje lœ ndje lima tœ œsœnœ, á sœ kœdji o'onœ asœmœ kœyu she adœke: «A'a, bœ gbe adœke a'a ndje kœdœ aayibula a?» ⁴¹ Yé Yisu kœgi fœ endje adœke: «Œdœ 'e kœdœ má aayibula, 'e mbœerœ má ekperœ nene. Kashe bœta ngœngœ asœ á 'e sœ kœpa adœke “a sœ kœwu osho zœ”, ekperœ nœ 'e sœpe.»

10

Ndoema toro tœ upu nœ ayi kœgbœndœ apata

¹ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ uzu kœkatœ kœli ga lœ gbagba nœ apata lœ manda nœ, á kœli tœ anga ogoro kpi, uzu ascœmœ kœdœ ayingba too ayi kœendi œrœ. ² Kashe uzu tsheneke á tshe li ga lœ gbagba lœ manda nœ, kœdœ ayi kœgbœndœ apata. ³ Tshendjerœ manda sœ kœkœrœ manda fœ she yé apata sœ kœdji tshama ye. Apata á endje kœdœ endje nœ ye, tshe sœ kœ'e pata dœ pata dœ i'iri ye yé tshe sœ kœto endje wuta tœnœ ga ushu. ⁴ Lœkœ á tshe kœto endje wuta tœnœ kœ ga ushu, tshe te utshu endje yé apata yœrœ manda ye mbœrœ á endje sœ kœdji tshama ye kporo. ⁵ Bale apata œ yœrœ manda angbi uzu nene. Endje œ kparawa ye mbœrœ endje sœsœ kœdji tshama angbi azu kporo nene.»

⁶ Yisu pa lima ndœma toro asœke fœ azu kashe endje djidji lima tshelœ kata o'onœ á tshe gbe kœpa fœ endje nene.

Yisu, œtshœ ayi kœgbœndœ apata

⁷ Yeka á Yisu kœpa adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, œmœ kœdœ manda gbagba nœ apata. ⁸ Azu kœ á endje na utshu mœ kœdœ ayingba œdœ aayi kœendi œrœ. Kashe apata djidji lima endje nene. ⁹ Œmœ kœdœ manda. Uzu á tshe kœli dœ awa nœ mœ tshe gbœ bala soro. Tshe li bala, tshe wuta bala yé tshe gbœ bala kœziœ nœ ye. ¹⁰ Ayingba sœ kœna kolœ ndœ kœzi angba, kœwo œrœ œdœ kœendi tœnœ. Œmœ, mœ na adœke azu gbœ soro yé œ sœ dœ soro á ropa nœ.

11 «Ɛmœ koedœ ɔtshɔ ayi koegbɔndœ apata. Ɔtshɔ ayi koegbɔndœ apata œ zatœ ye fœ kuzu mbœrœ endje. 12 Uzu á tshe koedœdœ ayi koegbɔndœ apata nene, tshe mbœrœ akwa ko ndœ ngendja, mbœrœ apata dœdœ endje nœ ye nene. Ataa œdœ tshe koewu muru kœna tœnœ, tshe katœ apata ti œ kpa ye. Murunœ œ za anga pata yé œ ndjɔ tshelœ udu endje ngbangbangba. 13 'E wu œrœ á mbœrœtœ endje, gbambance nene, uzunœ sœ kolœ koembœrœ akwa mbœrœ ngendja yé œ sœsœ dœ oyo mbœrœ apata nene. 14 Ɛmœ koedœ ɔtshɔ ayi koegbɔndœ apata. Mœ wusœ apata nœ mœ yé endje wu ndje sœ mœ, 15 ɔata Aba wusœ mœ á mœ wu sœ ye, mœ sœ kœzatœ mœ fœ kuzu mbœrœ apata nœ mœ. 16 Mœ sœ dœ anga apata á endje sœsœ lœ gbagbance asœke nene. Mbœrœ endje asœmœ, œ li adœke mœ to ndje endje, endje dji bala tshama mœ yé endje œ wuta ukpulu apata tshebale œdœ ayi koegbɔndœ endje tshebale.

17 «Aba yindœ mœ mbœrœ á mœ sœ kœzatœ mœ fœ kuzu yeka manda nœ á mœ kpa sœ dœ soro. 18 Ɛ sœsœ adœke anga uzu wo mœ nene, kashe œmœ dœ tœ mœ dá zatœ mœ fœ kuzu. Mœ sœ dœ gbɔgbɔ adœke mœ tshu, yé mœ sœ ndje dœ gbɔgbɔ adœke mœ kpa sœ dœ soro. Asœke koedœ awa o'o á Aba mœ za fœ mœ.»

19 Kpœpa kœpa o'o á Yisu pa asœmœ, Ayudanœ kpa kuru lima tshelœtœ endje. 20 Yé ili endje ugurunœ pa lima adœke: «Ekpe ishiri sœ pa ye. Tshe sœ dœ iyi yé mbœrœ gadœ á 'e sœ koedji she a?» 21 Anga udu endje kœpa adœke: «Ɛ dœdœ o'o nœ uzu á tshe sœ dœ ekpe ishiri dœke nene. Anga ekpe ishiri mbœrœ ɔalima adœke ayibula wu osho

a?»

Ayuda vwaratœ endje tœ Yisu

²² Ætœncœ koedœ lima yapu á izi œ mi waa, lœkœ angbo kœgbe dœ olo á endje za lima avwala pa anda Ndjaba 6a lœ Yerusaleme. ²³ Yisu sœ lima kœna œ kœgu 6a lœ Tepelo ngbœlœ tshakudu Kœlœne andancœ á endje e i'irinœ adœke Kœlœne nœ Salomo. ²⁴ Ayuda kœngbœbatœ endje dji Yisu á kœpa fœ she adœke: «Bœ sœ tœ kœkate gadœ tœ kœpa má fœ 'a adœke œ6œ koedœ Kristu a? Pandœ nœ fœ 'a dœ 'a wusœ nœ ngbi.» ²⁵ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ pandœ nœ fœ 'e kashe 'e sœsœ kœyindœ o'o ama mœ nene. Akwa á mœ sœ kœmbœrœ tœncœ dœ i'iri Aba mœ dá sœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ. ²⁶ Kashe 'e sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene mbœrœ á 'e doédœ apata nœ mœ nene. ²⁷ Apata nœ mœ sœ kœdji tshama mœ, mœ wusœ endje yé endje sœ kœero manda mœ. ²⁸ Yé œmœ, mœ sœ kœza soro á ka nene fœ endje. Endje tshu bala bale nene, yé uzu á tshe ko endje tshakane mœ gugu nene. ²⁹ Aba mœ á tshe ko endje fœ mœ, tshe ropa azu kœ. Uzu bale á tshe sœ dœ gbœgbœ kœkakara œrœ tshakane Aba gugu nene. ³⁰ Æmœ dœ Aba 'a sœ uzu bale.»

³¹ Ayudancœ kpa kœko lima badja adœke œne ve dœ she. ³² Kashe Yisu kœpa fœ endje adœke: «Æmœ, mœ mbœrœ akwa ndjoro á to 6a ndœ Aba, yé 'e wu dœ ala 'e. Ataa akwa neketa dá 'e yindœ kœve mœ dœ badja mbœrœ tœncœ a?» ³³ Ayudancœ kœgi fœ she adœke: «Æ doédœ mbœrœ upu nœ œshœ akwa dá 'a yindœ kœve 6œ dœ badja nene, kashe 'a yindœ kœve 6œ kolœ mbœrœ á 6œ sœ

køegu œsœ Ndjaba. Bœ kœdœ kolœ uzu yé 6œ fatœ zœ tœ Ndjaba!»

³⁴ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Endje su ala awa akwa nœ 'e adœke: Mœ pa: “E'e kœdœ andjaba.”

³⁵ Yé Ndjaba e endjeneke á tshe pa o'o fœ endje ala Buku nœ ye adœke andjaba. Andaa a wusœ nœ adœke œeneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba œ sœpe waa dœ waa. ³⁶ Yé œmœ, Aba ke mœ yé œ vwa mœ ga pa tshapashœ asœke. 'E pa adœke: “Mœ sœ kœgu œsœ Ndjaba” mbœrœ á mœ pa tœ mœ adœke mœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba a? ³⁷ (E dœ mœ kœsœsœ kœmbœrœ akwa nœ Aba mœ nene, 'e vwaratœ 'e tœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ! ³⁸ Ká mœ kœsœ kœmbœrœ akwanœ zœ, á 'e kœsœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene gbaa, œ yindœ akwanœ asœke yeka á 'e kœwu sœ nœ dœ œtshœnœ adœke Aba sœ lœ mœ, yé mœ sœ lœ Aba.» ³⁹ Trale endje kpa kœpara awa tœ kœtepa ye á tshe kœtœ tshakane endje ye.

⁴⁰ Yisu kœkwatœ ye ga atshi ungu Yœrdane 6a tœ osho á Yowane te lima tœ kœza batisimu fœ azu yé á sœ 6a zœ. ⁴¹ Azu ndjoro sœ lima kœna ga ndœ ye yé á sœ lima kœpa adœke: «Yowane mbœmbœrœ lima ambárá afá bale nene. Kashe o'o kœ á tshe pa lima tœ upu nœ yakoshe asœke, kœdœ lima adja o'o.» ⁴² Yé 6a zœ, azu ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu.

11

Kuzu Lazaro

¹ Anga yakoshe bale á 'iri ye kœdœ Lazaro sœ lima dœ kœ6a. Tshe sœ lima 6a lœ Betani, 6a lakpi nœ Amareya dœ yingœnœ dœ Marta. ² Mareyanœ

asœke kœdœ yashenœ á tshe su lima ungu yombo ga pa ada Yisu, á turu dœ sukumu ye. ² Eshē dá yingɔnœ dœ Lazaro sœ lima dœ koba. ³ Ayingɔnœ bisha asœke vwa lima uzu mbœrœ kœpandœ nœ fœ Yisu adœke: «Gbozu, yanga zœ á ɓœ yindœ ye sœ dœ koba.» ⁴ Yisu djindœ o'onœ, œ pa adœke: «Koba nœ Lazaro œ wo she nene, yé œ sœ mbœrœ kœyisœ mokɔ nœ Ndjaba yekane á azu kœza mokɔ fœ Gbolo nœ ye.»

⁵ Andaa Yisu yi lima ndœ Marta dœ yingɔnœ œdœ pe lazaro. ⁶ Yisu dji adœke Lazaro sœ dœ koba gbaa, kashe tshe kpa mbœrœ lima olo bisha tœ osho á tshe sœ lima tœnœ. ⁷ Manda nœ, tshe kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «A kwatœ azœ, œ gu ga lœ ogo Yuda.» ⁸ Ayambarœnœ kœgi fœ she adœke: «Rabi, ngɔngɔngɔ kpœke, Ayudanœ yi lima ndœ kœve ɓœ dœ badja yé ɓœ kpa sœ kœgbe kœkwatœ zœ ga zœ a?» ⁹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Olo bale sœsœ dœ ada ɔɔ ndjokpa dœ bisha nene a? ¹⁰ E dœ uzu kœna ana dœ ɔɔ, tshe gbota ada ye nene mbœrœ á tshe sœ kœwu ingbisho nœ tshapashɔnœ asœke. ¹¹ Manda kœpa o'onœ asœ, Yisu kpa kœpa adœke: «Yanga azœ dœ Lazaro sœ tœ olo, yé mœ sœ kœna ndœ kœjo she.»

¹² Ayambarœ kœgi fœ she adœke: «Gbozu, œdœ tshe kœsœ tœ olo, tshe she ye.» ¹³ Yisu yi lima ndœ kœma adœke Lazaro tshu ye, kashe ayambarœ gbe lima adœke Yisu pa o'o tœ adja olo. ¹⁴ Á Yisu kœpa fœ endje ngbi adœke: «Lazaro tshu ye, ¹⁵ yé mœ sœ dœ yanga mbœrœ 'e gugu lima tœ œsœnœ ɓa zœ

nene yeka á 'e koesœ doe kœyindœrœ. Kashe 'a na ga indiri ye.» ¹⁶ Yeka á Toma á endje e ndje she Meya kœpa fœ anga ayambarœnœ adœke: «A ngbœ kœ œ na ga zœ dœ œ tshu awa bale doe she.»

Yisu kœdœ ayi kœshe azu lœ kuzu

¹⁷ Lœkœ á Yisu wuta, endje pa fœ she adœke endje shi Lazaro œ mbœrœ olo vana. ¹⁸ Bata tshalakpi Betani sœ ndoo doe Beteleme manda ana nœ Kelometere votœ gbambanœ, ¹⁹ Ayuda ndjoro na lima ga indiri Amareya doe Marta kœu endje manda kuzu yingœ endje.

²⁰ Lœkœ á Marta dji adœke Yisu sœ tœ awa, tshe na para tshatshu ye kashe Mareya sœpe lima basœnda. ²¹ Marta kœpa fœ Yisu adœke: «Gbozu, œdœ bœ kœsœ má lima kpœke, kuzu œ wo má yingœ mœ nene. ²² Kashe ngœngœ nœ asœke ndje, mœ wusœ nœ adœke œneke kœ á bœ eshondœ nœ ga ndœ Ndjaba, tshe to fœ bœ.» ²³ Yisu kœpa fœ she adœke: «Ndjaba œ she yingœ zœ lœ kuzu zœ.» ²⁴ Marta kœgi adœke: «Adjapu, mœ wusœ nœ adœke Ndjaba œ she she doe lœkœ nœ kœshe akuzu tœ ndœngœlo olo.» ²⁵ Á Yisu kœpa fœ she adœke: «Emœ kœdœ Ayi kœshe azu lœ kuzu œdœ pe Ayi kœza soro. Uzu á tshe kœsœ doe kœyindœrœ ga ndœ mœ, ngœngœ asœke œdœ tshe kœtshu gbaa, tshe kpa sœpe doe soro. ²⁶ Yé uzu kœ á tshe kœsœ doe soro, á sœ doe kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe tshu bale nene. Bœ sœ doe kœyindœrœ ataa?» ²⁷ Marta kœgi adœke: «Adjapu Gbozu, adja mœ yindœ nœ adœke œbœ kœdœ Kristu, Gbolo nœ Ndjaba á tshe sœ kœna ga pa tshapashœ.»

²⁸ Manda o'oncɛ asœke, Marta kœaafo, kœna kœ'e Mareya á kœpa fœ she lœ hoyancœ adœke: «Ayi kœyisœrœ sœ kpœke yé œ sœ kœ'e ɓœ.» ²⁹ Kœdji kolœncœ ataa, Mareya kœaafo gbara, á kœna ga ndœ Yisu. ³⁰ Yisu lili lima damba ga lakpɪncœ nene, tshe sœpe lima ɓa tœ oshoncœ á Marta gbɔ she tœncœ. ³¹ Ayudancœ sœ lima scœnda dœ Mareya yé œ sœ lima kœpara awa kœu she. Gba, endje kœwu she kœaafo kœwuta ga ushu yé endje kœete manda ye. Endje gbe lima adœke tshe sœ kœero ete kœki tœncœ ɓa pa udu. ³² Lœkɔ á Mareya wuta ɓa tœ osho á Yisu sœ lima tœncœ, á wu she; tshe te lima ga tœ ada ye á pa fœ she adœke: «Gbozu, œdœ ɓœ kœsœ má lima kpœke, kuzu œ wo má yingɔ mœ nene.»

³³ Kœwu adœke Mareya sœ tœ iki yé Ayuda á endje na lima dœ she awa bale yo ndje dœ iki, lœsu Yisu su dœ oyo yé uvuru ye i gara lœncœ. ³⁴ Á Yisu kœyu adœke: «'E shi she kpoeta a?» Endje kœgi fœ she adœke: «Gbozu, na gamœ dœ œ wu.» ³⁵ Á Yisu kœki. ³⁶ Ayudancœ kœpa lima adœke: «'E wu, ɓata á tshe yi lima ndœ Lazaro!» ³⁷ Anga azu kœpa adœke: «Œshe á tshe kœrɔ ala ayibula, mbœrcœ gade á tshe mbœrcœ adœke kuzu za Lazaro nene na a?»

Yisu she Lazaro lœ kuzu

³⁸ Lœsu Yisu kpa su lima dœ oyo, yé tshe na lima ga pa udu. Tœncœ kœdœ lima kudu badja á endje vwiri egerœ badja ga tœ amancœ. ³⁹ Yisu kœpa adœke: «'E vwiri egerœ badjancœ asœke.» Yeka á Marta á tshe kœdœ yingɔ kuzuncœ kœpa fœ she adœke: «Gbozu, tshe fu ye mbœrcœ tshe mbœrcœ lœ koto olo vana.» ⁴⁰ Yisu kœgi fœ she adœke: «Mœ papa fœ ɓœ adœke: Œdœ ɓœ kœsœ

dœ kœyindœrœ, 6œ wu bala mokɔ nœ Ndjaba nene a?»

⁴¹ Endje kœvwiri egerœ badjanœ. Á Yisu kœmesho ga lafo á kœpa adœke: «Aba, mœ sœ kœza mershe fœ 6œ mbœrœ á 6œ dji mœ. ⁴² Mœ wu má sœ nœ adœke 6œ sœ kolœ kœdji mœ zœ. Kashe mœ pa o'o mbœrœ ukpulu azu á endje sœ indiri mœ asœke adœke endje sœ dœ kœyindœrœ adœke œ6œ dá vwa mœ.» ⁴³ Manda kœpa o'onœ asœ, Yisu pa dœ avwara adœke: «Lazaro, wuta ga ushu!» ⁴⁴ Yé uzu á tshe tshu má lima ye kœwuta dœ uwu lœba á endje vwele dœ ada ye, dœ kane ye, œdœ ndje pe ndœma lœba á endje vwele dœ tshatshu ye. Yisu kœpa fœ azu adœke: «'E vwara uwu lœba tœ ye, œ katœ ye ti tshe gu.»

Agbozu Ayuda vwarandœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.1-5; Mar 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Kolœ ugurutœ Ayuda á endje na lima ga ndœ Mareya yé á wu œrœ á Yisu mbœrœ lima ascœmœ, ili endje wuta lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu.

⁴⁶ Kashe anga endje ugurunœ, na lima kœgbœtœ endje dœ Afarisayi á pa lima ndœ œrœ á Yisu mbœrœ fœ endje. ⁴⁷ Mbœrœ toœnœ ataa, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ Afarisayi ngbɔ lima tœ endje 6a lœ anda kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba á pa adœke: «A mbœrœ kotoo? Yakoshe asœke sœ kœmbœrœ ambárá afá waa ye kea? ⁴⁸ Œdœ a kœkatœ ye ti kœmbœrœ ataa, azu kœ œ sœ kœyindœrœ ga ndœ ye, yé azu Roma œ na kœndi œyerœ osho nœ azœ œdœ pe ogo nœ azœ ye!»

⁴⁹ Anga bale ugurutœ endje á i'iri ye kœdœ lima Kayifa, tshe kœdœ lima egerœ ngangã Ndjaba dœ

ungunœ asœmœ. Tshe kœpa fœ endje adœke: «'E zaza ada o'onœ asœ nene ⁵⁰ yé 'e wuwu ndje sœ nœ nene adœke œ sœ dœ ɔtshɔnœ mbœrœ 'e adœke uzu bale tshu lœ kumu azu para yekane á ogo nœ azœ kœndindi djigi nene.» ⁵¹ O'onœ toto lima lœ Kayifa dœ tœ ye nene, kashe ɓata œshe kœdœ lima egerœ ngangá Ndjaba dœ ungunœ asœmœ, Ndjaba za o'o ga lœ ama ye kœgbara lima adœke œ li adœke Yisu tshu mbœrœ azu ogo. ⁵² Œ sœsœ kolœ mbœrœ azu ogo nene, kashe œ sœ ndje mbœrœ agbolo nœ Ndjaba á endje ndjɔtshelœtœ endje djezœ adœke endje ngbɔɓatœ endje œ wuta bale.

⁵³ Pe dœ ɔlɔnœ asœmœ, agbozu Ikrizianœ gbɔ lima gbetshelœ nœ kœwo Yisu. ⁵⁴ Ádánœ á Yisu kpa sœsœ lima kœna œdœ kœwuta ngbi ga ugu-rutœ Ayudanœ nene dœke. Kashe tshe gi lima tœ ye ndoo ga lœ kpagagasho, œ sœ ɓa lakpi bale á ì'irinœ kœdœ Efrayime, yeka á sœ ɓa zœ dœ ayambarœ nœ ye.

⁵⁵ Andaa angbo nœ Pake ndo kœte lima tœnœ, azu ndjoro ɔ lima ga lœ Yerusaleme utshu angbo mbœrœ kœdjuto kolœ endje á kœza avwala fœ Ndjaba. ⁵⁶ Endje sœ lima kœpara Yisu, yé ɓata endje sœ lima ɓa lœ Tepelo, endje sœ lima kœyutœ endje ugurutœ endje adœke: «'E gbe kotoo? Œrrr á tshe na ndœ angbonœ asœke nene a!» ⁵⁷ Yeka á agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ Afarisayi kœza o'o fœ azu adœke: «Œdœ uzu bale kœwu lima sœ osho á Yisu sœ tœnœ, tshe yi lima sœ nœ yeka á endje kœtepa ye.»

12

*Mareya su yombo ga pa ada Yisu
(Wu 6a tœ Mat 26.6-13; Mar 14.3-9)*

¹ Olo mindu dœ amanoœ bale utshu angbo Pake, Yisu na lima ga lœ Betani, tshalakpi á tshe she lima Lazaro lœ kuzu toœnoœ. ² Ba zœ, endje fa kœziroœ fœ Yisu, yé Marta dá kuru lima tshelœ kœziroœnoœ á endje sœ lima kœzi toœnoœ awa bale dœ Lazaro. ³ Mareya za ungu yombo á endje mboeroœ dœ adja narde á amanoœ gbœ dœ panœ ga lœ anga. Tshe za lima anganoœ, œ su yombonoœ ga pa ada Yisu yé œ turu dœ sukumu ye. Tshafu yombonoœ za lima tshasœnda djigi. ⁴ Anga yambarœ noœ Yisu bale á i'iri ye koedœ Yudasi Isikariote, œshe á tshe va ɔto Yisu, pa adœke: ⁵ «Mboeroœ gade á ka má yombonoœ œ gbœ denari kama votœ doœ kurutshelœnoœ tœ aayi oyo nene a?» ⁶ Yudasi papa lima o'onœ mboeroœ á tshe gbe dœ aayi oyo nene, kashe mboeroœ á tshe koedœ ayi angba. Kashe ɓata tshe koedœ lima ayi kœgbœndœ ngbade ngendja, tshe sœ lima kœzi angba ngendja á endje sœ kœko toœnoœ. ⁷ Yisu kœpa adœke: «'E toto oyo fœ she nene. Tshe mboeroœ œtoœnoœ mboeroœ kœgbe dœ olo á endje za bala dœ mœ ga lœ koto. ⁸ 'E sœ awa bale dœ aayi oyo ɔlo dœ ɔlo kashe œmœ, mœ sœsœpe dœ 'e ɔlo dœ ɔlo nene.»

⁹ Ayuda ndjoro dji lima adœke Yisu sœ lœ Betani. Endje sœsœ lima kœna ga zœ kolœ mboeroœ Yisu bale nene, kashe endje na lima ndje mboeroœ kœwu Lazaro á Yisu shé lima she lœ kuzu. ¹⁰ Mboeroœ toœnoœ ataa, agbozu tshapa anganga Ndjabanoœ wa lima o'o adœke œne wo ndje Lazaro ye, ¹¹ mboeroœ

Ayuda ndjoro ka lima tœ endje ti, yé œ sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu lœ kumu ye.

Yisu li ga lœ Yerusaleme

(Wu 6a tœ Mat 21.1-11; Mar 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Osho kœrœ pa nœ, Ayuda ndjoro á endje na lima ndœ angbo Pakenœ dji adœke Yisu œ na lima ga lœ Yerusaleme. ¹³ Endje de kako ngima yé œ wuta para tshatshu ye. Endje sœ lima kœta rawa adœke: «Mokœ fœ Ndjaba! Kaka Ndjaba to kane ye ga pa tsheneke á tshe sœ kœna dœ í'iri Gbozu, gbozugo Israyele!» ¹⁴ Yisu wu ovoro ane yé œ na œ œ ga pa ye бата á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

¹⁵ «Azu tshelœ ongbo Siyona, awa zaza 'e nene!
'E wu, gbozu nœ 'e dá na asœke,
tshe œ ga pa ovoro ane.»

¹⁶ Ayambarœ nœ Yisu wuwu damba lima sœ œneke á sœ kœero tœnœ ascœmœ nene. œrrr manda kœœ she lima ga lafo ga lœ mokœ nœ ye yekane á œndœnœ te lima lœ endje adœke endje sú lima o'onœ tœ upu nœ ye, yé endje mbœrœ ga tœ ye kolœ adja œneke á endje sú.

¹⁷ Azu kœ á endje sœ lima dœ Yisu lœkœ á tshe she lima Lazaro yé á e she adœke tshe wuta ga ushu, endje sœ lima kœpandœ o'o tœ œneke á endje wu.

¹⁸ Mbœrœ tœnœ dá azu ndjoro sœ lima kœna para tshatshu Yisu; gbambanœ nene, endje dji lima ndœ ambára afá á tshe mbœrœ. ¹⁹ Yeka Afarisayi kœpa ugurutœ endje adœke: «'E sœ kœwu tœnœ, 'e kpa li kœmbœrœ œrœ bale nene mbœrœ azu kœ yœrœ kolœ manda ye.»

Mokɔ ædœ kurushi

²⁰ Ɔɔ angbo li yé anga angbi azu ro ndje lima ga lœ Yerusaleme mbœrœ koedonga Ndjaba. ²¹ Endje na ga ndœ Filipino, uzu tshalakpi Betesayida lœ ogo Galilayi, á kœpa lima fœ she adœke: «Gbozu 'a gbe kœwu Yisu.» ²² Filipino kœna kœpa fœ Andere á endje na dœ she kœpandœ nœ fœ Yisu. ²³ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ngɔngɔ asœ, ada ɔɔ li adœke Gbolo nœ uzu gbɔ mokɔ nœ ye. ²⁴ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke œdœ ele ble kœlili ga lœ ɔshɔ á gba nene, œ sœpe kolœ tœnœ bale. Kashe œ kœli ga lœ ɔshɔ á kœgba, œ ko yekane á zu elenœ ndjoro. ²⁵ Uzu á tshe kœyindœ soro ye, tshe sœpe dœ tœnœ nene; kashe tsheneke á tshe kœvwaratœ ye kœtœpe tœnœ pa tshapashœnœ asœke, tshe gbœndœ nœ waa dœ waa. ²⁶ Œdœ uzu kœyindœ kœmbœrœ akwa fœ mœ, œ li adœke tshe ro manda mœ yé osho á mœ sœ tœnœ dá ayi akwa nœ mœ œ sœ ndje tœnœ. Œdœ uzu kœsœ kœmbœrœ akwa fœ mœ, Aba œ donga she.»

²⁷ Ngɔngɔ asœ, ɔsu mœ sœ ga lafo yé o'o gadœ dá mœ kœpa a? Mœ pa adœke: «Aba, she mœ tœ ada ɔɔnœ asœke a? Kashe œ sœ mbœrœ ada ɔɔnœ asœke dá mœ na. ²⁸ Aba, mbœrœ adœke azu donga i'iri zœ.» Yé anga tshama wu ɔa lafo adœke: «Mœ mbœrœ, yé mœ kpa mbœrœ adœke azu donga i'iri mœ.» ²⁹ Ukpulu azu á endje lœ lima tœ œsœnœ á dji o'onœ asœke pa adœke: «Yavuru dá sœ asœmœ.» Anga endje pa ndje adœke: «Anga aandjelu dá pa o'o fœ Yisu.»

³⁰ Yisu gi adœke: «Tshamanœ á ki asœmœ, kiki mbœrœ mœ nene kashe œ ki mbœrœ 'e.»

³¹ Ngəngə asœ dá Ndjaba œ wa ngbanga nœ tshapashə asœke, yé ngəngə asœ tshe vwi gbozu tshapashə nœ ga ushu. ³² Yé œmœ, ɔlɔ á endje kœti mœ ga lafo pa ɔshə, mœ gbota bala azu para kəkə ga ndœ mœ. ³³ Tshe pa lima o'o asœ mbœrœ kœyisœ mara kuzu á tshe tshu dœ tœncœ.

³⁴ Ukpulu azunœ kœgi fœ she adœke: «A di ala mbeti awa akwa adœke, Kristu œ sœ dœ soro waa dœ waa. Ka kotoo á ɓœ pa adœke endje ɓi Gbolo nœ uzu ga pa kurushi á za she tɔ ga lafo a? Gbolo nœ uzunœ asœmœ kœdœ œdœ?» ³⁵ Yisu kœgi fœ endje adœke: «ɪngbɪsho sœ damba ugurutœ 'e manda olo teasho. 'E na ana ɓata á 'e sœ dœ ɪngbɪsho mbœrœ adœke ubu osho kœndondondoro 'e nene. Gbambancœ nene, uzu á tshe sœ kœna lœ ubu osho, wuwusœ osho á tshe sœ kœna ga tœncœ nene. ³⁶ ɓata 'e sœ dœ ɪngbɪsho, 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ɪngbɪsho á 'e kœwuta agbolo nœ ɪngbɪsho. Manda kœpa o'onœ asœke, Yisu gitœ ye ugurutœ azu ndjoronœ yé œ zatœ ye yiwa tœncœ tœ endje.»

Ɖgbɔ lɔsu nœ Ayuda

³⁷ Ayuda wu lima ambára afá ndjoro á Yisu mbœrœ gbaa, kashe endje sœsœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene, ³⁸ liaka o'o á ayi kœgbara o'o Isaya pa lima adœke:

«Gbozu Ndjaba, œdœ dá yindœ o'o á 'a pa lima? Yé Gbozu Ndjaba má lima gbɔgbɔ nœ ye fœ uzu œdœ e?»

³⁹ Isaya kpa pandœ ádá á azu vwara lima tœ endje tœ kœsœ dœ kœyindœrœ:

⁴⁰ «Tshe mbœrœ adœke ala endje bu, mbœrœ á endje kœwuwu osho nene,

tshe za ndje œrœ tshu ga pa kœwusœrœ nœ endje,
mbœrœ endje kœwusœ œrœ nene,
yeka endje kœfatœ endje ga ndœ ye nene,
adœke tshe she endje.»

⁴¹ Isaya gbara lima o'onœ asœ mbœrœ á tshe wu
lima mokɔ nœ Yisu yeka á pa lima o'o tœ upu nœ
ye.

⁴² Andaa anga agbozu yuda ndjoro sœ lima dœ
kœyindœrœ ga ndœ Yisu. Kashe kolœ mboœrœ awa
Afarisayi, endje lili lima kœma tœnœ ngbi nene
adœke endje gɔrɔ endje lœ Sinagoga. ⁴³ Endje yi
lima ndœ nœ adœke azu donga œne kœropa œneke
á Ndjaba œ donga dœ œne ye.

Kœwa ngbanga lœ awa o'o Yisu

⁴⁴ Yisu pa ngbi adœke: «Uzu á tshe sœ dœ
kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe sœsœ kolœ dœ
kœyindœrœ ga ndœ mœ nene; tshe sœ dœ tœnœ
ga ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. ⁴⁵ Yé uzu á tshe
sœ kœwu mœ, sœ ndje kœwu tsheneke á tshe vwa
mœ. ⁴⁶ Œmœ, mœ kœdœ ingbisho. Mœ na ga pa
tshapashɔ adœke uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ
ga ndœ mœ sœ lœ ubu osho nene. ⁴⁷ Œdœ uzu
kœsœ kœdji o'o ama mœ á kœgbɔgbɔndœ nœ nene,
œ dœdœ mœ dá wa ngbanga pa ye nene; gbam-
banœ nene, mœ nana mboœrœ kœwa ngbanga pa
tshapashɔ nene kashe mœ na ndœ kœshe tsha-
pashɔ. ⁴⁸ Uzu á tshe kœvwaratœ ye tœ mœ á
kœsœ kœdji o'o ama mœ nene, tshe gbɔ ayi kœwa
ngbanga pa ye: O'o á mœ pa œ wa ngbanga pa ye
bala tœ ndœnglɔ olo. ⁴⁹ Mœ papa o'o tœ mœ dœ
tœ mœ nene, kashe Aba á tshe vwa mœ dá za o'o
fœ mœ dœ tœ ye adœke mœ pa yé œ mindœ nœ.

50 Yé mœe wusœe nœe adœeke awa oo nœe ye kœedœe soro á ka nene. Œeneke á mœe sœe kœepandœe nœe, mœe sœe kœepa tœence b̄ata Aba pa fœe mœe.»

13

Yisu djutɔ̄ ada ayambarœe nœe ye

¹ Œe sœepe lima olo bale tœe angbo Pake. Yisu wu lima sœe nœe adœeke olo kœekatœe tshapashœnce ti á kœegu ga ndœe Aba œene li ye. Tshe yi lima ndœe ayambarœe nœe ye á endje sœe pa ɔshɔ̄, yé œe yi ndje ndœe endje œerrr ga tœe ndœngɔ̄lœnce. ² Yisu sœe lima kœezirœe awa bale dœe ayambarœe nœe ye. Andaa Sataana za gbetshelœe ga lœsu Yudasi Isikariote, gbolo nœe Shimu adœeke tshe ka Yisu. ³ Yisu wu lima sœe nœe adœeke Aba za tshagbozu nœe tshapa œerœe kœe fœe œene. Œene to b̄a ndœe Ndjaba yé œene sœe kœegu ga ndœe Ndjaba. ⁴ Yisu áafo indiri ndaba kœezirœe, œe verœe lœba œence tshapanœe tœe ye, œe za anga akpa lœba œe i ga lœe ye. ⁵ Manda nœe, tshe su ungu ga lœe saane, œe tetœe kœedjutɔ̄ ada ayambarœe nœe ye, á sœe kœeturu dœe lœbanœe á tshe i ga lœe ye. ⁶ Kœewuta ga tœe Shimu Petro, tshe kœepa fœe she adœeke: «Gbozu œebœe dá djutɔ̄ ada mœe a?»

⁷ Yisu kœegi adœeke: «Ngœngɔ̄ asœe, bœe wuwusœe œerœe á mœe sœe kœembœerœe tœence asœeke nene kashe bœe wu bala sœe nœe manda nœe.» ⁸ Petro kœepa fœe she adœeke: «Œœe nene, bœe djutɔ̄ ada mœe bale nene.» Yisu kœegi fœe she adœeke: «Œdœe mœe kœedjudjutɔ̄ ada zœe nene, bœe gbɔ̄ œerœe bale b̄a ndœe mœe nene.» ⁹ Á Petro kœepa fœe she adœeke: «Gbozu, œe kœesœe adja ataa, djudjutɔ̄ kolœe ada mœe nene, djutɔ̄ ndje kane mœe œedœe pe kumu mœe.» ¹⁰ Yisu kœegi fœe

she adœke: «Uzu á tshe kœdjutɔ kote ye, œ li adœke tshe djutɔ kolœ ada ye, gbambanœ nene, tshe sœ djigi yerœ. Yé e'e, 'e sœ yerœ kashe œ dœdœ e'e kɔ dá sœ yerœ nene.» ¹¹ Tshe wu lima sœ tsheneke á tshe ka she dœ ɔtshɔnœ yekane á pa adœke: «'E dœdœ e'e kɔ dá sœ yerœ nene.»

¹² Manda kœdjutɔ ada endje, tshe kpa verœ loeba tshapanœ ga tœ ye, œ kwa ga pa ndaba kœzirœ, á pa adœke: «'E wusœ ádá œrœ á mœ mbœrœ fœ 'e asœke ye a? ¹³ 'E sœ kœ'e mœ Ayi kœyisœrœ, 'e e ndje mœ Gbozu. 'E sœ kœ'e mœ tako mbœrœ œmœ kœdœ ayi kœyisœrœ, œmœ kœdœ ndje Gbozu. ¹⁴ Bata œmœ á mœ dœ ayi kœyisœrœ, á dœ Gbozu, mœ djutɔ ada 'e, œ li adœke e'e ndje, 'e djutɔ ada 'e ugurutœ 'e dœ anga 'e. ¹⁵ Gbambanœ nene, œdœ mœ kœna œrrr ga tœ kœdjutɔ ada 'e, œmœ á mœ dœ Ayi kœyisœrœ œdœ ndje Gbozu, e'e ndje 'e djutɔ ada 'e ugurutœ 'e dœ anga 'e. ¹⁶ Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, ayi akwa roro gbozu tshapa ye nene, yé ayi avwa roropa ayi kœvwa she nene. ¹⁷ Œdœ 'e kœwusœ nœ ataa, 'e sœ dœ yanga œdœ 'e kœza o'onœ asœke ga tœ akwa. ¹⁸ Mœ sœsœ kœpa o'o fœ 'e kɔkɔ nene yé mœ wusœ endjeneke á mœ ke endje. Œ li adœke o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba mbœrœtœ endje: “Uzunœ á 'a zi lima kœzirœ awa bale dœ she, œshe dá wuta uzu kœka mœ.” ¹⁹ Mœ sœ kœpa o'o fœ 'e ngɔngɔ asœke utshunœ adœke o'onœ wuta, yeka á 'e kœsœ dœ kœyindœrœ adœke “mœ sœ zœ.” ²⁰ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke uzu á tshe za osho kœsœ fœ tsheneke á mœ vwa she, za ndje osho kœsœ fœ mœ. Yé uzu á tshe za osho kœsœ fœ mœ, tshe za osho kœsœ fœ tsheneke á tshe vwa mœ.»

*Yisu gbara adœke Yudasi œ ka œne
(Wu 6a tœ Mat 26.20-25; Mar 14.17-21; Luk
22.21-23)*

²¹ Manda kœpa o'onœ asœ, lœsu Yisu sœ ga lafo yé tshe pa 'oara adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, anga uzu bale ugurutœ 'e œ ka mœ.» ²² Ayambarœ kœte lima tœ kœmesho ugu-rutœ endje yé á sœ lima kœyutœ endje tœ kœwusœ uzu á tshe pa o'o tœ ye ascœmœ. ²³ Anga yambarœ bale, tsheneke á Yisu yi lima ndœ ye, sœ lima kpcœndiri Yisu. ²⁴ Shimu Petro mbœrœ ala ye fœ she adœke tshe yu Yisu tœ uzunœ á tshe sœ kœpa o'onœ tœ ye. ²⁵ Á yambarœnœ ascœmœ kœgitœ ye ga lakoro Yisu á kœyu she adœke: «Gbozu, uzunœ á bœ patœ ye ascœmœ kœdœ œde e?»

²⁶ Yisu gi adœke: «Uzu á mœ kœyi ndindi mapa ga la ungu kœziroœ á kœza fœ she dá œshe dœmœ.» Atamœ, Yisu kœza ndindi mapanœ á kœza fœ Yudasi Isikariote á tshe kœdœ gbolo nœ shimu. ²⁷ Lœkœ á Yudasi za ndindi mapanœ tshakane Yisu, Satana kœli ga lœ Yudasi. Yisu kœpa fœ she adœke: «œneke á bœ yindœ kœmbœrœ tœnœ, mbœrœ katsha.» ²⁸ Uzu bale ugurutœ endje á endje sœ lima pa ndaba kœziroœ á tshe wu lima sœ ádá o'onœ á tshe pa fœ she gugu nene. ²⁹ Bata ngbade kœgbœndœ ngendja sœ lima 6a tshakane Yudasi, anga endje gbe lima adœke Yisu pa fœ she adœke tshe yœ œrœ á endje sœ dœ ogonœ mbœrœ angbo too ndje adœke tshe to anga œrœ fœ aayi oyo. ³⁰ Yudasi zi ndindi mapa ascœmœ, yé trale œ wuta ga ushu. Osho bu lima ye.

O'o tœ upu nœ tafo awa o'o

³¹ Manda kœwuta Yudasi ga ushu, Yisu kœpa adœke: «Ngɔngɔ asœke, mokɔ nœ Gbolo nœ uzu matœ ye, yé mokɔ nœ Ndjaba ma ndje tœ ye lœ awa nœ Gbolo nœ uzu. ³² Ndjaba œ ma mokɔ nœ Gbolo nœ uzu dœ tœ ye, yé œndœnœ œ di nene á tshe mbœrœ œtœnœ. ³³ Agbolo nœ mœ, mœ soepe dœ 'e kolœ manda olo teasho. 'E para mœ yé b̄ata á mœ pa fœ Ayuda: Osho á mœ na ga tœnœ, 'e li kœna b̄a zœ nene. Œtœnœ dá mœ sœ ndje kpa kœpa ngɔngɔ asœ fœ 'e asœke. ³⁴ Mœ sœ kœza tafo awa o'o fœ 'e: 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e. Œ li adœke 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e b̄ata á mœ yindœ 'e. ³⁵ Atamœ, azu kɔ œ wusœ nœ adœke e'e kœdœ ayambarœ nœ mœ lœ awa nœ kœyindœsho á 'e sœ dœ tœnœ ugurutœ 'e.»

*Yisu mindœ nœ adœke Petro œ 'ea œne
(Wu b̄a tœ Mat 26.31-35; Mar 14.27-31; Luk 22.31-34)*

³⁶ Shimu Petro yu she adœke: «Gbozu, b̄œ na ga ta a?» Yisu kœgi fœ she adœke: «Osho á mœ sœ kœna ga tœnœ, b̄œ li kœna ga tœnœ ngɔngɔ asœke nene, kashe b̄œ na bala mangba mœ manda nœ.» ³⁷ Petro kœpa fœ she adœke: «Gbozu, mbœrœ gade á mœ li kœna mangba zœ ngɔngɔ asœke nene a? Gbambanœ nene, mœ gumatœ mœ mbœrœ kœzatœ mœ fœ kuzu tœ upu nœ zœ.» ³⁸ Yisu kœgi adœke: «Adja b̄œ gumatœ zœ mbœrœ kœzatœ zœ fœ kuzu mbœrœ mœ ye a? Mœ sœ kœpa fœ b̄œ dœ adjapu adœke, utshunœ adœke kɔngato ki, b̄œ 'ea mœ awa votɔ.»

14

Yisu kœdœ awa kœgu ga ndœ Aba

¹ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Lɔsu 'e tɔtɔ nene. 'E sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, yé œ sœ ndje dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ. ² Ba lœ anda nœ Aba mœ, osho kœsœ sœ ndjoro. Œ kœdœdœ má adjapu nene, mœ pa má ndœ nœ fœ 'e nene. Kashe mœ sœ kœna ba zœ kœguma osho á 'e kœsœ bala tœnœ. ³ Yé manda kœna mœ ndœ kœguma oshonœ fœ 'e, mœ kwa bala tœ mœ ndœ kœko 'e adœke osho á mœ sœ tœnœ; 'e sœ ndje bala tœnœ. ⁴ 'E wusœ awa á sœ kœna ga tœ osho á mœ sœ kœna ga tœnœ ye.» ⁵ Toma kœpa fœ she adœke: «Gbozu, 'a wuwusœ osho á bœ sœ kœna ga tœnœ bale nene. Ataa 'a wu má sœ nœ kotoo?» ⁶ Yisu kœgi fœ she adœke: «Œmœ kœdœ awa, œmœ kœdœ adja o'o, œmœ kœdœ ndje soro. Uzu bale lili kœwuta ba ndœ Aba, œdœ tshe kœwuwuta ba ndœ mœ nene. ⁷ Œdœ 'e kœwu má sœ mœ, 'e wu má ndje sœ Aba mœ ye. Ngãngã asœke, 'e wusœ ye, yé 'e wu ndje she ye.»

⁸ Á Filipino kœpa fœ she adœke: «Gbozu, yisœ Aba fœ 'a yé 'a kpa gbe dœ anga œrœ nene.» ⁹ Yisu kœgi fœ she adœke: «Filipo, balima a sœ dœ 'e œrr asœke, bœ wuwusœ mœ nene a? Uzu á tshe wu mœ, wu ndje Aba. Mbœrœ gadœ á bœ pa adœke: “Yisœ Aba fœ 'a?” ¹⁰ Bœ yiyindœ nœ adœke mœ sœ lœ Aba yé Aba sœ lœ mœ nene a? O'o á mœ sœ kœpa fœ 'e toto lœ mœ dœ tœ mœ nene. Kashe Aba á tshe sœ lœ mœ dá sœ kœmbœrœ adja akwa nœ ye. ¹¹ 'E yindœ o'o ama mœ: Aba sœ lœ mœ yé mœ sœ lœ Aba. Œdœ 'e kœyiyindœ o'o ama mœ nene, 'e yindœ nœ kolœ mbœrœ akwanœ asœke. ¹² Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Uzu á tshe kœsœ dœ

køeyindøerøe ga ndøe mœ, tshe mbøerøe ndje akwa á mœ sœ tœ køemboerøe tœnœ. Tshe mbøerøe bala ndje ogboro akwa køeropa œeneke, mbøerøe mœ sœ køegu ga ndøe Aba. ¹³ Yé øerøe kɔ á 'e eshondøe nœ dœ i'iri mœ, mœ mbøerøe bala øetœnœ dœ mara adœke mokɔ nœ Aba matœ ye lœ Gbolo. ¹⁴ Œdœ 'e kœ'eshondøe øerøe dœ i'iri mœ, mœ mbøerøe bala øetœnœ.»

Aba œ vwa Ishiri

¹⁵ Œdœ 'e køeyindøe mœ, 'e mbøerøetœ 'e liaka awa o'o nœ mœ, ¹⁶ œmœ, mœ ki fœ Aba adœke tshe vwa anga ayi køeti kane manda mœ fœ 'e, á tshe køesœ dœ 'e awa bale waa dœ waa. ¹⁷ Œshe kœdœ Ishiri nœ adja o'o, tsheneke á tshapashɔ œ li kœza osho køesœ fœ she nene; gbambanœ nene, tshe sœsœ køewu she yé œ wu ndje sœ ye nene. Kashe e'e, 'e wusœ ye yé mbøerøe tshe sœ awa bale dœ 'e yé tshe sœ lœ 'e. ¹⁸ Mœ ka bala tœ 'e ti tœ ayasuru nene, kashe mœ sœ køekwatœ mœ ndœ 'e. ¹⁹ Manda olo teasho, tshapashɔ œ kpa wu mœ nene. Kashe e'e, 'e wu bala mœ mbøerøe á mœ sœ dœ soro yé 'e sœ ndje bala dœ soro. ²⁰ Dœ lɔkɔnœ asœmœ, 'e wu bala sœ nœ adœke mœ sœ lœ Aba, 'e sœ lœ mœ yé mœ sœ lœ 'e.

²¹ «Uzu á tshe sœ kœdji awa o'o nœ mœ á sœ kœza ga tœ akwa, sœ køeyindøe mœ. Aba mœ œ yindøe uzu á tshe sœ køeyindøe mœ. Œmœ, mœ yi bala ndœ ye yé mœ ma bala tœ mœ fœ she.» ²² Yuda (œ dœdœé Yuda Isikariote nene) køeyu she adœke: «Gbozu, mbøerøe gadœ á ɓœ matœ zœ kolœ fœ 'a kashe fœ tshapashɔ nene a?» ²³ Yisu kœgi fœ she adœke: «Œdœ uzu køeyindøe mœ, tshe li bala sœ o'o ama mœ. Aba mœ œ yindøe ye yé œmœ dœ pe

Aba 'a na ga ndœ ye, œ guma osho kœsœ nœ 'a 6a ndœ ye. ²⁴ Uzu á tshe kœyiyindœ mœ nene, tshe lisœ o'o ama mœ nene. O'o á 'e sœ kœdji mœ kœpa tœnœ toto lœ mœ nene kashe œ to 6a ndœ Aba á tshe vwa mœ. ²⁵ Mœ pa o'o asœ fœ 'e damba á mœ soepe lima awa bale dœ 'e ²⁶ Kashe Ayi kœti kane 'e á tshe dœ Ɔtshœ Ishiri á Aba œ vwa bala she dœ i'iri mœ, tshe yi bala sœ œrœ kœ yé œ kpa pa bala ndœ œneke kœ á mœ pa fœ 'e.

²⁷ «Mœ sœ kœkatœ kœsœ gee fœ 'e, œtœnœ kœdœ kœsœ gee nœ mœ á mœ sœ kœza fœ 'e. Mœ zaza kœsœ geenœ fœ 'e liaka œneke á tshapashœ œ za nene. Adja lœsu 'e tœtœ nene yé awa mbœmbœrœ ndje 'e nene. ²⁸ 'E dji mœ lima kœpa fœ 'e adœke: “Mœ ro da ye, yé mœ kpa kwatœ mœ ga ndœ 'e.” Ɔdœ 'e kœyi má ndœ mœ, 'e sœ má dœ yanga kœwu adœke mœ sœ kœna ga ndœ Aba, gbambœnœ nene Aba gerœ kœropa mœ. ²⁹ Mœ pandœ o'onœ asœ fœ 'e ngœngœ asœke, utshunœ adœke œrœnœ wuta; mbœrœ lœkœ á kœwuta yekane á 'e kœyindœ nœ. ³⁰ Kœto kpesheke, mœ kpa pa tshama mœ dœ 'e nene, gbambœnœ nene, gbozu tshapashœ asœ sœ kœna tœnœ. Tshe dœdœ gbozu tshapa mœ nene. ³¹ Kashe tshe na mbœrœ á tshapashœ kœwusœ nœ adœke mœ yindœ Aba yé mœ sœ kœmbœrœ kolœ œneke á Aba za fœ mœ adœke mœ mbœrœ. 'E aafœ dœ a gitœ azœ kpœke ye.»

15

Yisu kœdœ adja œyœ vinu

¹ «Ɔmœ kœdœ adja œyœ vinu yé Aba mœ kœdœ ayi kœmbœrœ akwa kindi vinunœ. ² Ganea kœ á tœ

ga tœ mœ á kœle nene, tshe de ye. Yé ganea á kœle, tshe gbândœ nœ adœke œ kpa le tɔpanœ kpuru. ³ Kœyisœrœ nœ á mœ yisœ nœ fœ 'e asœke guma 'e. ⁴ 'E zatœ 'e ga tœ mœ b̄ata á mœ zatœ mœ ga tœ 'e. Bata ganea á kœsœsœ tœ ɔyɔ nene, œ zu elenœ nene; awa bale ndje 'e zu nene œdœ 'e kœzazatœ 'e ga tœ mœ nene.

⁵ «Æmœ kœdœ ɔyɔ vinu yé e'e kœdœ ganeanœ. Ædœ uzu kœsœ lœ mœ á mœ sœ lœ ye, tshe zu leyɔ tɔ pa nœ kpuru; gbambanœ nene, 'e li kœmbœrœ œrœ bale kpi tœ mœ nene. ⁶ Uzu á tshe kœsœsœ lœ mœ nene, Aba mœ œ za she vw̄i'i b̄ata ganea asœmœ yé tshe ɔrɔ ye. ɔrɔ ganea, endje zoma, œ ko va ga tœ owo yé œ ju. ⁷ Ædœ 'e kœsœ lœ mœ, á o'o mœ kœsœ lœ 'e, 'e eshondœ œrœ á 'e gbe dœ tœnœ yé 'e gb̄. ⁸ Ærœ á ma mokɔ nœ Aba mœ kœdœ adœke 'e zu leyɔ tɔ pa nœ kpuru yé 'e dœ ayambarœ nœ mœ.

⁹ «Bata Aba yindœ mœ, œmœ ndje mœ yindœ 'e; 'e sœ lœ kœyindœsho nœ mœ. ¹⁰ Ædœ 'e kœlisœ awa o'o nœ mœ, 'e sœ lœ kœyindœsho nœ mœ, b̄ata á mœ lisœ awa o'o nœ Aba mœ á sœ lœ kœyindœsho nœ ye.

¹¹ «Mœ pandœ œneke fœ 'e adœke 'e sœ dœ yanga b̄ata mœ, yé l̄osu 'e kœsu pete dœ tœnœ. ¹² Awa o'o nœ mœ dœke: 'E yindœtœ 'e ugurutœ 'e b̄ata á mœ yindœ 'e. ¹³ Egerœ kœyindœsho á uzu li kœma kœdœ kœzatœ ye fœ kuzu mbœrœ anganœ. ¹⁴ 'E dœ anga mœ, œdœ 'e kœsœ kœmbœrœ œrœ á mœ pandœ nœ fœ 'e adœke 'e mbœrœ. ¹⁵ Mœ kpa e 'e aayi akwa nene, mbœrœ aayi akwa wuwusœ œrœ á ayengɔ ye œ mbœrœ nene. E'e kœdœ anga mœ; gbambanœ nene, œneke kɔ á mœ dji b̄a ndœ

Aba mœ, mœ pandœ nœ fœ 'e adœke 'e wusœ nœ. ¹⁶ Æ doédœ 'e dá ke mœ nene, œmœ dá ke 'e á ko 'e ga tœ akwa adœke 'e na, œ zu ɔtshɔ leyɔ yé œndœ akwancœ di. Atamœ, Aba œ to fœ 'e œneke kɔ á 'e eshondœ nœ dœ i'iri mœ ɔa ndœ ye. ¹⁷ Æneke á mœ sœ kœ'eshondœ nœ ga ndœ 'e kœdœ adœke, 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e.»

Tshapashɔ yiangba Yisu dœ ayambarœ nœ ye

¹⁸ «Ædœ tshapashɔ kœyiangba 'e, 'e wusœ nœ adœke tshe yiangba mœ utshuncœ. ¹⁹ Ædœ 'e kœdœ má lima azu tshapashɔ, tshapashɔ œ yi má ndœ 'e. Kashe 'e doédœ azu tshapashɔ nene mbœrœ á mœ ke 'e á ko 'e ga indirinœ, ádá á tshe sœ kœyiangba 'e dœmœ. ²⁰ 'E gbe dœ o'o á mœ pa lima fœ 'e adœke: “Ayi akwa roropa gbozu nœ ye nene.” Ædœ endje kœmbœrœ œrœ kanga fœ mœ, endje mbœrœ ndje œrœ kanga fœ 'e ndje awa bale. Ædœ endje kœlisœ o'o ama mœ, endje li ndje sœ œncœ 'e ye. ²¹ Yé kpœ lœ kumu i'iri mœ, endje mbœrœ œrœ asœke kɔ ga tœ 'e, mbœrœ á endje wuwusœ uzu á tshe vwa mœ nene. ²² Ædœ mœ kœnana má lima nene, á mœ kœpapa má ndje lima o'o fœ endje nene, endje mbœrœ má ekperœ nene. Kashe ngɔngɔ asœ endje kpa gugu dœ o'o kœpa tœ upu ekperœ nœ endje nene. ²³ Uzu á tshe kœyiangba mœ, yi ndje angba Aba mœ. ²⁴ Ædœ mœ kœmbœmbœrœ lima ugurutœ endje akwa má anga angbi uzu œ mbœrœ nene, endje mbœrœ má ekperœ nene. Kashe ngɔngɔ asœke ɔata á endje wu œtœncœ ye, œ sœpe kœyiangba mœ dœ Aba mœ. ²⁵ Kashe œneke wuta yeka á o'o á endje sú lima

ala awa akwa nœ endje kœmbœerœtœ ye. Endje su lima adœeke: “Endje yiangba mœ gbambancœ.”

²⁶ «Uzu neke á tshe na ndœ koeti kane 'e, œ na zœ: Œshe kœdœ Ishiri nœ adja o'o á tshe to 6a ndœ Aba. Mœ vwa bala she fœ 'e lœ awa nœ Aba yé tshe pa bala o'o tœ upu nœ mœ. ²⁷ E'e ndje, 'e pa o'o tœ upu nœ mœ mbœerœ á 'e sœ lima dœ mœ awa bale pe tœ ali koetetœ kœmbœerœ akwa nœ mœ.

16

¹ «Mœ pa o'onœ asœ kœ fœ 'e adœeke 'e kakatœ kœyindœerœ nœ 'e ti nene. ² Endje gœrœ 'e lœ anda Sinagoga. Ga pa nœ, œ œ tœ dœ anga osho, azu á endje wo 'e œ gbe adœeke œne sœ ndje kœdonga Ndjaba. ³ Endje mbœerœ ataa mbœerœ endje wuwusœ Aba œdœ ndje mœ nene. ⁴ Kashe mœ pa tœncœ fœ 'e adœeke bala olo nœ endje kœeli yekane á œndœncœ œ te lœ 'e adœeke mœ turu lima tœ o'o asœeke fœ 'e ye.»

Akwa nœ Ishiri

«Mœ papa lima o'o fœ 'e utshuncœ nene mbœerœ á mœ sœ lima awa bale dœ 'e. ⁵ Kashe ngœngœ asœeke, mœ sœ kœegu ga ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. Yé uzu bale ugurutœ 'e sœsœ kœeyu mœ nene adœeke: “Bœ gu gata a?” ⁶ Kashe lœsu 'e su dœ oyo mbœerœ á mœ pa fœ 'e atamœ. ⁷ Yé œ li adœeke mœ pa adja o'o fœ 'e: Œ ga waa mbœerœ 'e adœeke mœ gu da ye, mbœerœ œdœ mœ kœegugu nene, tsheneke á li adœeke tshe na koeti kane 'e, œ na nene. Œdœ mœ kœegu da ye yekane á mœ vwa she fœ 'e. ⁸ Yé lœkœ á tshe kœena, tshe ma djingili nœ tshapashœ fœ she tœ upu nœ ekperœ, upu nœ kœesœ ndjii œdœ pe kœewa ngbanga. ⁹ Tœ upu nœ ekperœ,

mbœrœ á endje sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene; ¹⁰ tœ upu nœ kœsœ ndjii, mbœrœ á mœ sœ kœgu ga ndœ Aba yé 'e kpa wu mœ nene; ¹¹ tœ upu nœ kœwa ngbanga, mbœrœ á Ndjaba wa ɔgbɔ ngbanga ga tœ gbozu tshapashɔnœ asœke œ ka ye.

¹² «Mœ sœ dœ anga o'o ndjoro tœ kœpa fœ 'e, kashe 'e li kœdji tshelœ katanœ damba ngɔngɔ asœke nene. ¹³ Lɔkɔ á Ishiri nœ adja o'o œ na, tshe za awa fœ 'e adœke 'e wusœ adja o'o para kɔkɔ. Tshe pa bala o'o tœ upu nœ ye dœ tœ ye nene kashe o'o neke á tshe dji, yé œ mi ndje ndœ œrœ neke kɔ á wuta manda nœ. ¹⁴ Tshe yi bala sœ mokɔ nœ mœ; gbambanœ nene, tshe mi bala ndœ œneke á tshe gbɔ ɓa ndœ mœ fœ 'e. ¹⁵ Œrœ kɔ á Aba sœ dœ tœnœ kœdœ œnœ mœ, ádánœ á mœ pa adœke tshe mi bala ndœ œneke á tshe gbɔ ɓa ndœ mœ fœ 'e.

Oyo nœ 'e œ wuta bala yanga

¹⁶ «Manda olo teasho, 'e kpa wu mœ nene, yeka manda nœ á 'e kpa wu mœ» ¹⁷ Yé anga ayambarœ nœ ye yutœ endje ugurutœ endje adœke: «Œneta dá ki lœ ama ye ataa: “Manda aya olo, 'e kpa wu mœ nene, yeka teasho manda nœ á 'e kpa wu mœ”, too ndje: “Mœ gu ga ndœ Aba.” ¹⁸ Ádá olo teashonœ á tshe sœ kœpa tœnœ kœdœ gade e? 'A wuwusœ o'o á tshe yindœ kœpa tœnœ nene!»

¹⁹ Yisu wu lima sœ nœ adœke endje yi lima ndœ kœyu œne yé á pa fœ endje adœke: «'E sœ kœyutœ 'e ugurutœ 'e tœ ádá o'o á mœ pa: “Manda aya olo, 'e kpa wu mœ nene, yeka teasho manda nœ á 'e kpa wu mœ.” ²⁰ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke 'e ki, 'e ta rawa kashe tshapashɔ œ sœ dœ

yanga. 'E sœ dœ oyo kashe oyo nœ 'e œ fatœ endje tœ yanga. ²¹ Lɔkɔ á yashe nguzu œ zu, tshe wu oyo mbœrœ olo kuzu she li ye. Manda kœwuta gbolo, tshe kpa gbe dœ oyo á tshe wu nene, tshe sœ kolœ dœ yanga mbœrœ uzu á tshe zu she ga pa tshapashɔ. ²² Mbœrœ toœnœ ataa dá e'e ndje ngɔngɔ asœ, 'e sœ dœ oyo kashe mœ kpa wu 'e yé lɔsu 'e œ su dœ yanga neke á uzu bale œ za tœ lɔsu 'e nene.

²³ «Yé dœ lɔkɔnœ asœmœ, 'e kpa yu mœ dœ upu bale nene. Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ 'e kœ'eshondœ anga œrœ ba ndœ Aba dœ i'iri mœ, tshe to bala toœnœ fœ 'e. ²⁴ Œerrr kpesheke 'e yɔyɔ damba ndœ œrœ bale dœ i'iri mœ nene. 'E yɔndœ nœ yé 'e gbɔ bala yeka á lɔsu 'e kœsu dœ yanga.»

Yisu ropa tshapashɔ

²⁵ «Mœ pandœ œneke kɔ fœ 'e lœ ndœema toro. ɔlɔnœ kœtɔ, mœ kpa pa o'o fœ 'e ataa nene, kashe mœ mindœ o'o ngbi tœ upu nœ Aba. ²⁶ Lɔkɔnœ asœmœ, 'e eshondœ œrœ dœ i'iri mœ andaa mœ pa fœ 'e adœke mœ za avwala fœ Aba tœ upu nœ 'e nene. ²⁷ Gbambancœ nene, Aba yindœ 'e dœ tœ ye mbœrœ á 'e yindœ mœ, á sœ dœ kœyindœrœ adœke mœ to ba ndœ Ndjaba. ²⁸ Mœ to ba ndœ Aba yé á na ga pa ɔshɔ. Ngɔngɔ asœ mœ katœ tshapashɔ ti œ sœ kœgu ga ndœ Aba.»

²⁹ Ayambarœ nœ ye kœpa fœ she adœke: «Wu ngɔngɔ asœke bœ sœ kœsɔ ala o'onœ ngbi, œ ka ndje tœ kœpa o'o lœ ndœema toro ye. ³⁰ Ngɔngɔ asœke 'a wusœ nœ adœke bœ wusœ œrœ kɔ, yé ádá

adœke uzu yu 6œ gugu nene. Mbœerœ toẽnœ dá 'a yindœ nœ adœke 6œ to 6a ndœ Ndjaba.»

³¹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E yindœ nœ ngɔngɔ asœke a? ³² 'E wu adœke ɔlɔnœ yindœ koetɔ toẽnœ yé œ tɔ ye á 'e ndjɔtshelœtœ 'e, uzu dœ uzu dœ awa nœ ye á katœ mœ ti dœ kuti mœ. Kashe mœ sœsœ dœ kuti mœ nene, mbœerœ Aba sœ dœ mœ awa bale. ³³ Mœ pa o'onœ asœke fœ 'e adœke 'e sœ dœ kœsœ gee lœ mœ. 'E wu oyo pa tshapashɔnœ asœ kashe 'e shi gbi! Mœ ropa tshapashɔ dœ gbɔgbɔ ye.»

17

Avwala nœ Yisu

¹ Manda kœpa o'onœ asœ, Yisu meosho ga lafo œ pa adœke: «Aba, ɔlɔnœ tɔ ye. Yisœ mokɔ nœ Gbolo nœ zœ adœke Gbolo nœ zœ yi ndje œsœ œnœ zœ. ² Yé mbœerœ tshagbozu á 6œ za fœ she ga pa azu kɔ, tshe za soro neke á ka nene fœ azu kɔ á 6œ ko endje fœ she. ³ Andaa soro á ka nene, œtœnœ kœdœ adœke endje wusœ zœ á 6œ dœ adja Ndjaba tshebale, œ wu ndje sœ Yisu Kristu á 6œ vwa she. ⁴ Mœ yisœ mokɔ nœ zœ fœ azu pa ɔshɔnœ asœke, mœ mbœerœ akwa kɔ á 6œ za fœ mœ adœke mœ mbœerœ. ⁵ Yé Ngɔngɔ asœke, Aba, gi mœ ga lœ mokɔ á mœ sœ lima lœ nœ utshunœ adœke tshalafɔ dœ pe tshaati sœ zœ. ⁶ Mœ má i'iri zœ fœ azu á 6œ ke endje pa tshapashɔ á ko endje fœ mœ. Endje kœdœ lima azu nœ zœ, á 6œ ko endje fœ mœ yé endje dji o'o ama zœ. ⁷ Endje wusœ nœ ngɔngɔ asœke adœke, œneke kɔ á 6œ ko fœ mœ to 6a ndœ zœ, ⁸ adœke o'o á mœ pa fœ endje kœdœ o'o á 6œ to fœ mœ. Endje dji œtœnœ, œ

wu adja sœ nœ adœke mœ to ɓa ndœ zœ, yé endje yindœ nœ adœke œɓœ dá vwa mœ.

⁹ «Mœ sœ kœza avwala mbœrœ endje, mœ sœsœ kœza avwala mbœrœ azu tshapashɔ nene, kashe mbœrœ endjeneke á ɓœ ko endje fœ mœ. Endje kœdœ azu nœ zœ. ¹⁰ Yé œneke kɔ á mœ sœ dœ tœncœ kœdœ œncœ zœ ɓata œneke kɔ á dœ œncœ zœ kœdœ œncœ mœ. Mokɔ nœ mœ matœ ye lœ awa nœ endje. ¹¹ Mœ kpa sœsœpe pa tshapashɔ nene, kashe endje sœpe pa tshapashɔncœ asœke, andaa mœ sœ kœgu ga ndœ zœ. Œyerœ Aba, gbɔndœ endje lœ i'iri zœ á ɓœ za fœ mœ adœke endje wuta uzu bale ɓata œɓœ dœ mœ a sœ uzu bale. ¹² Lɔkɔ á mœ sœ lima dœ endje, mœ sœ lima kœgbɔndœ endje lœ i'iri zœ á ɓœ za fœ mœ. Mœ gbɔ lima ndœ endje yé anga bale djidjingili awa nene kolœ tsheneke á li lima adœke tshe djingili awa yekane á œneke á endje sú ala Buku nœ zœ kœmbœrœtœ endje.

¹³ «Ngɔngɔ asœke, mœ sœ kœgu ga ndœ zœ. Mœ sœ kœpa o'onœ asœ damba mœ sœpe pa ɔshɔ adœke endje sú dœ yanga ɓata á mœ sú dœ tœncœ. ¹⁴ Mœ yi lima sœ o'o ama zœ fœ endje, yé azu tshapashɔ yiangba endje mbœrœ endje dœdœ azu tshapashɔ nene ɓata œmœ, mœ dœdœ uzu tshapashɔ nene. ¹⁵ Mœ sœsœ kœyu ɓœ adœke ɓœ gi endje pa tshapashɔ nene kashe ɓœ gbɔndœ endje tœ ekperœ. ¹⁶ Endje dœdœ azu tshapashɔncœ asœke nene ɓata mœ dœdœ uzu tshapashɔ nene. ¹⁷ Mbœrœ adœke lœ awa nœ adja o'o, endje te ayerœ azu. O'o ama zœ kœdœ adja o'o. ¹⁸ Bata á ɓœ vwa mœ ga pa tshapashɔ, awa bale mœ vwa endje ga pa tshapashɔ. ¹⁹ Mœ sœ kœza soro mœ

mbœrœ endje adœeke endje te adja azu nœ zœ lœ awa nœ adja o'o.

²⁰ «Mœ soesœ kœza avwala kolœ mbœrœ ayambarœ nœ mœ nene, mœ za ndje avwala mbœrœ azu kœ á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ lœ awa o'o ama endje. ²¹ Kaka adœeke endje para kœkœ endje sœ uzu bale b̄ata œbœ Aba á bœ sœ lœ mœ, á mœ sœ lœ zœ; endje ndje, endje sœ lœ azœ yeka á tshapashœ kœwusœ nœ adœeke œbœ dá vwa mœ. ²² Yé œmœ, mœ za mokœ á bœ za fœ mœ fœ endje adœeke endje sœ uzu bale b̄ata á a sœ dœ bœ uzu bale, ²³ œmœ lœ endje b̄ata œbœ lœ mœ, adœeke endje wuta adja bale yekane á azu tshapashœ kœwusœ nœ adœeke œbœ dá vwa mœ, yé bœ yindœ endje b̄ata á bœ yindœ mœ.

²⁴ «Aba, bœ dá ko endje fœ mœ. Mœ yindœ nœ adœeke osho á mœ sœ tœnœ, endjeneke á bœ ko endje fœ mœ sœ ndje tœnœ awa bale dœ mœ, adœeke endje wu mokœ á bœ za fœ mœ. Gbambancœ nene, bœ yi lima ndœ mœ utshu adœeke bœ mbœrœ tshapashœ. ²⁵ Aba á bœ sœ ndjii, tshapashœ wuwusœ zœ nene kashe mœ wusœ zœ yé endjeneke á endje sœ asœeke, endje wusœ nœ adœeke œbœ dá vwa mœ. ²⁶ Mœ yisœ i'iri zœ fœ endje yé mœ kpa yisœ nœ adœeke kœyindœsho nœ zœ ga ndœ mœ sœ lœ endje yé œmœ dœ tœ mœ lœ endje.»

18

Kœtepa Yisu

(*Wu b̄a tœ Mat 26.47-56; Mar 14.43-50; Luk 22.47-53*)

¹ Manda o'onœ asœke, Yisu ro awa bale dœ ayambarœ nœ ye 6a kele yangangu Sedroni. Anga aya kindi sœ lima 6a zœ á tshe li ga læncœ dœ ayambarœ nœ ye. ² Yudasi á tshe ka she wu lima sœ oshonœ; gbambanœ nene, Yisu sœ lima kœngbœtœ ye kpala kpala dœ ayambarœ nœ ye 6a zœ. ³ Yudasi te utshu ukpulu aturugu, dœ aayi kœgbœndœ anda Tepelo á agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ Afarisayi vwa endje. Endje wuta 6a lœ aya kindinœ dœ owo tadjã, dœ miinda œdœ pe œrcœ kœnga dœ koshe. ⁴ Yé Yisu á tshe wu lima sœ œrcœ kœ á mbœrcœ ga tœ ye, na á yu endje adœke: «'E sœ kœpara dœ e?» ⁵ Endje gi fœ she adœke: «Yisu, uzu Nazarete.» Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «œmœ dœke.» Andaa, Yudasi á tshe ka she sœ ndje lima ugurutœ azunœ zœ. ⁶ Lœkœ á Yisu pa fœ endje adœke «œmœ dœke», endje gitœ endje kitrikitri ga mangbanœ yé œ yo ga ati. ⁷ Yisu kpa kœyu endje adœke: «'E sœ kœpara dœ e?» Endje kœgi adœke: «Yisu, uzu Nazarete.» ⁸ Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e adœke, œmœ dœke. œdœ 'e kœsœ tœ kœpara mœ, 'e katœ endjeneke ti dœ endje gu.»

⁹ œ sœ ataa yeka á o'o á tshe pa lima kœmboœrcœtœ ye. Tshe pa lima adœke: «Endjeneke á bœ ko endje fœ mœ, anga bale djidjingili awa nene.» ¹⁰ Ataa, Shimu Petro á tshe sœ lima dœ ingiri yakamba, gbota lœ œkœnœ á wa utu ayi akwa nœ egerœ ngangã Ndjaba ndja tœncœ. œ dœ lima utu ga pa kuni nœ ayi akwa á i'iri ye kœdœ Malkusu. ¹¹ Kashe yisu pa fœ Petro adœke: «Gi ingiri yakamba nœ zœ ga lœ œkœnœ. Bœ

gbe adœke mœ vwaratœ mœ tœ kœndjo yashi kangancœ á Aba za fœ mœ ye a?»

Endje gu dœ Yisu 6a utshu Ana

(Wu 6a tœ Mat 26.57-58; Mar 14.53-54; Luk 22.54)

¹² Ukpulu aturuguncœ dœ gbozu tshapa endje œdœ pe aayi kœgbœndœ anda Tepelo á Ayuda vwa endje na œ za Yisu, œ i she ga tœncœ. ¹³ Endje gu dœ she utshuncœ 6a ndœ Ana. Tshe kœdœ lima aba mbeya Kayifa á tshe dœ lima egerœ ngangã Ndjaba lœ ungunœ ascœmœ. ¹⁴ Œshe dœ Kayifa dá pa lima fœ Ayuda adœke: «Œ sœ dœ œtshœncœ adœke uzu bale tshu lœ kumu azu kœ.»

Petro 'ea Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.69-70; Mar 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Shimu Petro dœ angã yambarœ bale na lima manda Yisu. Bata egerœ ngangã Ndjaba wu lima sœ angã yambarœncœ dœ œtshœncœ, tshe li awa bale dœ Yisu ga lœ gbagba anda nœ egerœ ngangã Ndjabancœ. ¹⁶ Kashe Petro sœpe lima œncœ ye 6a pa gbagba ndo dœ manda nœ. Yé yambarœncœ á egerœ ngangã Ndjaba wu lima sœ ye ascœmœ kœwuta, á kœyu yashe kœgbœndœ manda gbagbancœ, á to Petro li ga lœncœ. ¹⁷ Yashe akwanœ á tshe sœ lima kœgbœndœ manda gbagba kœyu Petro adœke: «Œbœ ndje, œdœ bœ kœdœ angã yambarœ nœ yakoshe ascœke nene a?» Petro kœgi adœke: «Œ dœdœ mœ nene!»

¹⁸ Aayi akwa dœ pe aayi kœgbœndœ anda Tepelo ngbœ lima owo mbœrcœ izi, yé á sœ lima kœya kote endje indirincœ. Petro sœ lima awa bale dœ endje á ka ndje indiri owoncœ.

Egeræ nganga Ndjaba yu Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.59-66; Mar 14.54-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Egeræ nganga Ndjaba tetœ koeyu Yisu tœ ayambarœ nœ ye œdœ pe œerœnce á tshe yi lima sœ nœ. ²⁰ Á Yisu kœgi fœ she adœeke: «Mœ pa o'o ngbi fœ azu tshapashɔ. Mœ yi lima sœ œerœ 6a lœ Sinagoga dœ pe 6a lœ Tepelo 6a tœ osho á Ayuda kɔ sœ kœngbɔbatœ endje. Mœ papa anga o'o wutœnce œ wu nene. ²¹ Mbœerœ gade á 6œ yu mœ a? Yu azu á endje dji mœ mbœerœ endje wusœ o'o á mœ pa dœ ɔtshɔnce.» ²² Kœdji Yisu ataa, anga ayi kœgbɔndœ egerœ nganga Ndjaba kœda ala ye á kœpa fœ she adœeke: «Mara kœgi dœ o'o fœ gbozu nganga Ndjaba dœke a?» ²³ Yisu kœgi fœ she adœeke: «Ɛdœ mœ kœpa tœ ekpenœ, ma fœ mœ adœeke mœ pa ekpe o'o. Á mœ kœpa ɔtshɔ o'o, mbœerœ gade á 6œ da mœ a?» ²⁴ Á Ana kœvwa Yisu dœ uwu á endje i dœ she tœ ye ga ndœ Kayifa egerœ nganga Ndjaba.

Petro kpa 'ea Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.71-75; Mar 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Lœ nœ kɔ ascœmœ, Petro sœ kolœ 6a lœ gbagba á sœ kœya kote ye. Endje kœpa fœ she adœeke: «Adja 6œ dœdœ anga yambarœ nœ yakoshe ascœke nene a?» Petro kœ'eatœ ye adœeke: «Ɛ dœdœ mœ nene!» ²⁶ Anga ayi akwa nœ egerœ nganga Ndjabancœ, á tshe dœ ayo nœ uzu á Petro wa lima utu ye, kœpa fœ she adœeke: «Ɛ dœdœ 6œ dá mœ wu kpœke 'e dœ she 6a lœ kindi nene a?» ²⁷ Petro kpa kœ'eatœ ye, yé trale kɔngato kœki.

Yisu 6a utshu Pilato
(Wu 6a tœ Mat 27.1-2,11-14; Mar 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Manda nœ, endje to Yisu 6a ndœ Kayifa á ro dœ she 6a lœ egerœ anda olo nœ gbozugo Roma. Kashe dœ amazi tuu, agbozu yuda á endje na lima dœ she lili ga scœnda nene kparawa kœli ga lœ angwa yekane á kœzi rœgo Pake. ²⁹ Pilato kœwuta ga ndœ endje á kœyu endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e na kœtœ meza pa yakoshe asœke a?» ³⁰ Endje gi adœke: «Edœ tshe kœmbœmbœrœ má ekperœ nene, ádá kœna má dœ she fœ 6œ kœdœ gadœ e?» ³¹ Pilato kœpa fœ endje adœke: «'E za she œ wa o'o dœ tœ 'e ga tœ ye liaka awa akwa nœ 'e.» Ayudancœ kœpa adœke: «Endje zaza awa fœ 'a adœke 'a wo uzu nene.»

³² Eneke wuta mbœrœ kœema o'o á Yisu pa lima tœ kœyisœ mara kuzu á tshe tshu bala dœ tœncœ. ³³ Pilato li ga scœnda, á e Yisu, yé á yu she adœke: «E6œ kœdœ gbozugo nœ Ayuda a?» ³⁴ Yisu kœgi fœ she adœke: «Bœ pa ataa dœ tœ zœ too anga azu dá pa fœ 6œ atamœ tœ upu nœ mœ a?» ³⁵ Pilato kœgi: «Emœ kœdœ uzu Yuda a? Adja azu ogo nœ zœ dœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dá za 6œ fœ mœ, œrœ gadœ dá 6œ mbœrœ a?» ³⁶ Yisu kœgi adœke: «Ogo gbozu nœ mœ dœdœ œncœ tshapashœncœ asœke nene. E kœdœ má œncœ tshapashœ asœke, aayi kœte manda mœ œ nga má koshe tshangba mœ adœke endje za mœ fœ ayuda nene. Kashe Ogo gbozu nœ mœ, lœ ngœngœ asœke dœdœ œncœ tshakpœke nene.» ³⁷ Pilato kœyu she adœke: «Bœ dœ gbozugo a?» Yisu kœgi adœke: «E6œ dá pa adœke œmœ kœdœ gbozugo. Endje zu

mœ yé mœ na ga pa ɔshɔ mbœrœ kœpa o'o tœ upu nœ adja o'o. Uzu kɔ á tshe na manda adja o'o, tshe dji o'o á mœ pa.» ³⁸ Á Pilato kœyu she adœke: «Adja o'o kœdœ gadœ e?»

Endje wa ngbanga kuzu ga tœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.15-31; Mar 15.6-20; Luk 23.13-25)

Pa o'onœ asœke, Pilato kœwuta á kœgbɔ Ayuda 6a ushu, á pa fœ endje adœke: «Tœ œmœ nœ mœ, mœ gbɔgbɔ anga ekperœ bale á li ndœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene. ³⁹ Ka ɓata ungu dœ ungu, œ li adœke mœ vvara anga uzu bale dœ lɔkɔ Pake, 'e yindœ nœ adœke mœ vvara gbozugo nœ Ayuda a?» ⁴⁰ Yé endje kœtetœ kœta rawa adœke: «Ɛ dœdœ tshenekemœ nene, kashe Barabase!» Andaa Barabase kœdœ lima ayi kœmbœrœ ngbindirœ.

19

¹ Á Pilato kœza awa adœke endje za Yisu yé œ sɔ she dœ ndjapa. ² Aturugu djo lima kpoto dœ ishi, œ za ga tœ kumu ye, yé œ verœ yɔgbɔdɔ odorɔ lœba ga tœ ye. ³ Endje gi lima tœ endje ndoo dœ she yé œ pa lima adœke: «Abala, gbozugo nœ Ayuda!» Yé œ tetœ kœda tshatshu ye.

⁴ Pilato kpa kœli ga sœnda á kœpa fœ Ayuda adœke: «'E dji mœ ka! Mœ sœ kœna kœto she wuta tœnœ fœ 'e. Kashe 'e wusœ nœ adœke mœ gbɔgbɔ anga ekperœ bale lœ ye tœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene.» ⁵ Yisu wuta lima ga ushu. Tshe verœ lima kpoto dœ ishi tœnœ œdœ pe egerœ odorɔ lœba. Yeka á Pilato pa adœke: «Yakoshœnœ dœke!»

⁶ Lɔkɔ á agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ aayi kœgbɔndœ anda Tepelo wu lima she, endje te lima tœ kœta rawa adœke: «Wo she ɓa pa kurushi! Wo she ɓa pa kurushi!» Á Pilato kœpa fœ endje adœke: «'E za she dœ tœ 'e œ wo she pa kurushincœ. Kashe œmœ, mœ gbɔgbɔ anga œrœ bale lœ ye tœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene.» ⁷ Ayuda kœgi fœ she adœke: «'A sœ dœ awa akwa bale, yé awa akwanœ pa adœke tshe li dœ kuzu; gbambanœ nene, tshe pa adœke œne kœdœ Gbolo nœ ndjaba.» ⁸ Lɔkɔ á Pilato dji o'onœ atamœ, awa li tœ ye kpakpakpa. ⁹ Tshe kœli ga sœnda, á kœyu Yisu adœke: «Ɛbœ kœdœ uzu ɓata a?» Kashe Yisu ii ama ye bale dœ o'o fœ she nene. ¹⁰ Yé Pilato kœpa fœ she adœke: «Bœ yiyindœ kœgi o'o fœ mœ nene a? Bœ wuwusœ nœ nene adœke mœ sœ dœ gbɔgbɔ tœ kœza awa fœ ɓœ, ɓœ gu ɓata á mœ sœ ndje dœ gbɔgbɔ tœ kœwo ɓœ pa kurushi nene a?» ¹¹ Kashe Yisu gi adœke: «Bœ sœsœ dœ gbɔgbɔ bale pa mœ nene, kolœ œneke á Ndjaba za fœ ɓœ. Mbœrœ tœnœ ataa, uzu á tshe ka mœ fœ ɓœ mbœrœ egerœ ekperœ.»

¹² Kœto kpœtœmœ, Pilato para lima awa ndœ kœvwara she kashe Ayuda te lima tœ kœta rawa dœ ɔgbɔ adœke: «Ɛdœ ɓœ kœvwara she dá ɓœ dœdœ yanga Sezare nene. Gbambanœ nene, uzu kɔ á tshe pa adœke œne kœdœ gbozugo, sœ kœyiangba Sezare.» ¹³ Pilato kœdji ataa á kœto Yisu wuta tœnœ, á tshe kœsœ ga atɪ ɓa tœ osho kœwa ngbanga á i'irinœ kœdœ «osho kœsœ á endje guma dœ badja ga lafo.» – Dœ o'o ama ogo nœ Ayuda kœdœ «Gabata». ¹⁴ Ɛ sœpe lima olo bale utshu

angbo pake ndoo dœ kakpi ɔɔ* Pilato kœpa fœ Ayuda adœke: «Gbozugo nœ 'e dœke!» ¹⁵ Kashe endje lœ kolœ koeta rawa adœke: «Wo she ye! Wo she ye! Wo she pa kurushi!» Pilato kœpa adœke: «Mœ wo gbozugo nœ 'e ɓa pa kurushi a?» Agbozu tshapa anganga Ndjaba kœpa adœke: «'A sœsœ dœ anga gbozugo nene, kolœ Sezare tshebale.» ¹⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, Pilato kœvvara Yisu fœ endje adœke endje wo she ɓa pa kurushi.

Yisu ɓa pa kurushi

(Wu ɓa tœ Mat 27.32-44; Mar 15.21-32; Luk 23.26-43)

Endje kœza Yisu. ¹⁷ Tshe za kurushi nœ ye dœ tœ ye, œ wuta kœro ga tœ osho á endje ta i'irinœ adœke «oshogbayashi kœrœ», á endje e dœ o'o ama ogo Ayuda adœke «Gologota.» ¹⁸ Ba zœ dá endje kuru lima Yisu ga pa kurushi awa bale dœ aayi angba bisha; bale ga pa kuni, bale ga pa gele yé Yisu sœ lima kpœgurutœ endje. ¹⁹ Pilato za lima awa adœke endje sú anga mbeti œ ɓi ga pa kurushinœ. Mbetinœ pa adœke: «Yisu uzu Nazarete, gbozugo nœ Ayuda.» ²⁰ Ayuda ndjoro di lima mbetinœ mbœrœ osho á endje ɓi lima Yisu ɓa pa kurushi tœnœ sœ lima ndoo dœ tshelœ ongbo. Ga pa nœ dœmœ, endje kpa su lima mbetinœ dœ o'o ama ogo nœ Ayuda, dœ o'o ama ogo nœ azu Roma ndje dœ o'o ama ogo Agreke. ²¹ Agbozu tshapa anganga Ndjaba nœ Ayudanœ pa lima fœ Pilato adœke: «Susu adœke “gbozugo nœ Ayuda nene”, kashe adœke “uzunœ asœke pa adœke œne

* **19.14** 19.14 Tœnœ kœdœ ada ɔɔ mindu dœ bale lindœ mara kœdi ada ɔɔ nœ azu Roma.

kœdœ lima gbozugo nœ Ayuda.”» ²² Pilato kœgi fœ endje adœke: «Eneke á mœ su, mœ su ye.»

²³ Manda kœbi Yisu ga pa kurushinœ, aturugu ko læba nœ ye, œ kurutshelœ nœ vana yé uzu dœ uzu gbɔ œsœ œnœ ye. E sœpe lima kolœ egerœ ingiri læba nœ ye á endje guguma kœsu toenœ nene ascœmœ, œtœncœ kœdœ akpa læba bale á endje sú ɓa tœ igi ye œrrr ga ati. ²⁴ Aturugu pa lima ugurutœ endje adœke: «A susuru tshelœ œneke nene. A ta wuka á kœwusœ uzu á tshe za læba œneke.» Eneke wuta lima adœke ataa mbœrœ o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœ ye. Endje su lima adœke:

«Endje kurutshelœ læba nœ mœ tœ endje, yé endje ta wuka pa egerœ ingiri læba nœ mœ.»
'E wu œrœ á aturugu mbœrœ lima.

²⁵ Anga ayashe ka lima ndoo dœ kurushinœ. Ayashe ascœmœ kœdœ lima Mareya ayi Yisu, dœ yingɔ ayincœ dœ Mareya, awo Kolopase œdœ ndje Mareya uzu Magadala. ²⁶ Yisu kœwu ayincœ, á kœwu ndje ndoo dœ she yambarœ á tshe yi lima ndœ ye. Yisu kœpa fœ ayincœ adœke: «Yashe, wu gbolo nœ zœ.» ²⁷ Á kpa kœpa ndje fœ yambarœncœ adœke: «Wu ayi zœ.» Pe dœ ada œlœncœ ascœmœ, yambarœncœ kœza Mareya ga ndœ ye.

Kuzu Yisu

(Wu ɓa tœ Mat 27.45-56; Mar 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Manda nœ, ɓata á Yisu wu lima sœ nœ adœke akwa nœ œne ka kɔ ye, adœke o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœ ye, tshe pa adœke: «Ogo ungu sœ kœmi mœ.» ²⁹ Anga yashi sœ lima kpœtœmœ, á su dœ ikpi vinu. Aturugu yi ndœhœrɔ

ga la ikpi vinuncœ, á vwele ga tœ ganea ɔyɔ Izope, á yi ga tœ ama Yisu. ³⁰ Lɔkɔ á Yisu ndjo ikpi ipincœ ascœmœ, tshe pa adœke: «Akwa nœ mœ ka kɔ ye.» Tshe tara kumu ye ga ati yé œ tshu ye.

Anga turugu su djokoro Yisu dœ udu

³¹ Andaa, ɓata œ dœ lima biko mindu utshu lɔkɔ sabata - Sabatancœ ascœmœ kœdœ lima egerœ lɔkɔ sabata, agbozu yuda yiya lima ndœ nœ adœke oko endje œpe pa kurushi nene. Endje na lima kœyu Pilato adœke œne na œ kavwa tshelœ ada endje yé œ gbota endje ga ati. ³² Á aturugu kœna, á kœkavwa tshelœ ada ali uzuncœ ye, œ kpa na œ kavwa œnœ anga bishancœ ye, á endje ɓi lima endje ga pa kurushi awa bale dœ Yisu. ³³ Yé kœwuta endje ndoo dœ Yisu atake, endje wu adœke tshe tshu ɓamama ye. Mbœrcœ tœncœ dá endje kakavwa lima tshelœ ada ye nene. ³⁴ Kashe anga turugu bale su djokoro Yisu dœ udu yé ngbewo indji dœ ungu wuta. ³⁵ Uzu tsheneke á tshe wu lima dœ ala ye pa lima o'o tœ upuncœ, yé o'o á tshe pa kœdœ adja o'o. Uzuncœ ascœmœ wusœ nœ adœke œne pa o'o á dœ adja o'o adœke e'e ndje, 'e yindœ nœ. ³⁶ Œ wuta lima atamœ adœke o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrcœtœ ye. Endje su lima adœke: «Endje kavwa bala tshelœ anga ngbabi ye bale nene.» ³⁷ Endje su ndje lima anga o'o ala Buku adœke: «Endje wu bala uzuncœ á endje sú she.»

Kœshi Yisu

(Wu ɓa tœ Mat 27.57-61; Mar 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Manda nœ kɔ, Yozefu uzu Arimateyo, á tshe dœ anga yambarœ nœ Yisu lœ ubuncœ, na lima

køeyu Pilato adøeke øene za oko Yisu. Pilato za lima awa føe she yé tshe na lima øe za oko Yisu. ³⁹ Nikodeme á tshe na lima ga ndøe Yisu døe abutshø, na ndje døe yombo á endje mbøerøe døe mire á ngbøða døe øyø alowe á wuta litere zazu bale døe ndjokpa. ⁴⁰ Endje za oko Yisu, øe vwele døe a'eara løeba á endje yi ga la kada yombo liaka akwa Ayuda øe mbøerøe utshu køeshi akuzu nøe endje. ⁴¹ Anga kindi tshamadungba søe lima ndoo døe osho á endje kuru lima døe Yisu ga pa kurushi, yé anga tafo udu bale á endje dji lima løe badja, á damba endje shishi uzu ga løenøe nene søe lima løenøe. ⁴² Bata á døe lima olo ndoo døe løkø sabata, yé køewu adøeke kudunøe søe lima ndoo kpøetøemøe, endje shi lima Yisu ga løenøe.

20

Ndjaba she Yisu løe akuzu

(Wu 6a tøe Mat 28.1-10; Mar 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ Ølø yenga pe døe amazi á osho søepe køede damba howaa, Mareya uzu Magadala na ga pa udu. Tshe wu adøeke azu ivwi badja á endje vwiri lima ga tøe ama kudunøe. ² Tshe kpagu døe ørø ga ndøe Shimu Petro døe yambarøenøe á Yisu yi lima ndøe ye á køepa føe endje adøeke: «Endje za Gbozu løe koto yé a wuwusøe osho á endje za she tønøe nene.»

³ Á Apetro døe yambarøenøe ascemøe wuta lima køena ga pa udunøe. ⁴ Endje te lima tøe ørø bibisha kpa tønøe awa bale, kashe anga yambarøenøe kpa kørøpa Petro yé øe wuta utshunøe ga pa udunøe. ⁵ Tshe ti ga løe udunøe yé øe wu ndøema løeba løenøe kashe tshe lili lima ga løe udunøe nene. ⁶ Petro

wuta œnœ ye manda ye, œ li ga lœ udunœ, œ wu ndje ndœma lœbanœ ascœmœ ati 6a zœ, ⁷ ndje dœ pe lœba á endje za lima tshu ga pa kumu ye. Lœbanœ sœsœ lima tœ œsœnœ bale dœ a'eara ndœma lœbanœ nene. Kashe œ sœ lima kpi ga tœ anga angbi osho. ⁸ Trale, anga yambarœnœ á tshe wuta má utshunœ koeli ga lœ udunœ, œ wu yekane á yindœ nœ. ⁹ Œerr ga tœ œlœnœ ascœmœ, ayambarœ wuwu lima damba sœ ádá o'o á endje sú adœke Ndjaba œ she bala Yisu lœ akuzu nene. ¹⁰ Manda nœ, ayambarœnœ bibisha fatœ endje kœgu ga ndœ endje.

*Yisu matœ ye fœ Mareya uzu Magadala
(Wu 6a tœ Mat 28.9-10; Mar 16.9-11)*

¹¹ Mareya ka lima 6a ushu ndoo dœ tshapadunœ á sœ lima tœ iki. Tshe sœ lima tœ iki, œ sœ ndje kœti ga lœ udunœ. ¹² Á tshe kœwu aandjelu bisha á endje verœ imbi lœba. Endje lœ ga ati 6a tœ osho á endje za lima oko Yisu ga tœnœ; anga bale 6a tœ osho á endje fa kumu ye ga tœnœ yé anga 6a tœ œsœ ada ye. ¹³ Aandjelunœ kœyu Mareya adœke: «Mboerœ gadé á 6œ ki a, yashe?» Tshe kœgi fœ endje adœke: «Endje za oko Gbozu nœ mœ yé mœ wuwusœ osho á endje za she tœnœ nene.»

¹⁴ Tshe kœfatœ ye manda kœgi o'onœ, œ wu Yisu á tshe ka lima kpœtoemœ kashe tshe wuwu lima sœ nœ adœke Yisu dœmœ nene. ¹⁵ Yisu kœyu she: «Mboerœ gadé á 6œ ki a, yashe? Œéde dá 6œ sœ kœpara she a? Mareya gbe adœke ayi kœguma tshelœ kindi tshamadungbanœ dœmœ yeka á pa fœ she adœke: Œedœ 6œ dá za oko ye, yisœ oshonœ á 6œ za she ga tœnœ dœ mœ na œ za she.» ¹⁶ Yisu

kœpa fœ she adœke: «Mareya!» Tshe i gbandjuru á pa fœ she adœke: «Rabuni» - Œ yindœ kœpa dœ o'o ama ogo Ayuda adœke «Ayi kœyisœrœ». ¹⁷ Yisu kœpa fœ she adœke: «Gogoro mœ nene mbœrœ mœ ð damba ga ndœ Aba mœ nene.» Kashe, gu œ pandœ nœ fœ aaya, mœ sœ kœgu ga ndœ Aba mœ á tshe kœdœ Aba 'e, ga ndœ Ndjaba nœ mœ á tshe kœdœ Ndjaba nœ 'e. ¹⁸ Mareya uzu Magadala kœgu á kœpandœ nœ fœ ayambarœ adœke: «Mœ wu Gbozu, yé 'e dji œneke á tshe pa fœ mœ.»

Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mat 28.16-20; Mar 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Kolœ dœ adila yengancœ asœmœ, ayambarœ ngbɔɔa lima tœ endje 6a sœnda. Endje tshu lima manda kperœ ga tœncœ kparawa Ayuda. Yisu na lima œ ka 6a ugurutœ endje á pa fœ endje adœke: «Kœsœ gee sœ dœ e'e.» ²⁰ Manda kœpa fœ endje ataa, tshe kœma tshakane ye œdœ pe djokoro ye fœ endje. Lœsu ayambarœ su dœ yanga mbœrœ kœwu Gbozu. ²¹ Yé Yisu kpa kœpa fœ endje adœke: «Kœsœ gee sœ dœ e'e! Bata Aba vwa mœ, œmœ ndje mœ sœ kœvwa 'e.» ²² Manda kœpa o'onœ asœke, tshe uru izi ga pa endje, á pa adœke: «'E gbɔ Ɔtshɔ Ishiri. ²³ Azu neke á 'e djerœ bala ndœ ekperœ nœ endje, Ndjaba œ djerœndœ nœ. Yé endjeneke á 'e vwaratœ 'e tœ kœdjeroendœ ekperœ nœ endje, Ndjaba œ vvara ndje tœ ye tœ kœdjeroendœ nœ.»

Yisu matœ ye fœ Toma

²⁴ Andaa lœkɔ á Yisu má lima tœ ye fœ ayambarœ 6a sœnda, Toma, anga andjokpa dœ bishancœ á

endje e she Didime gugu lima nene. ²⁵ Anga udu anganœ pa lima fœ she adœke: «'A wu Gbozu!» Kashe tshe pa fœ endje adœke: «Ɛdœ mœ kœwuwu tshangba uku sete tshakane ye nene, œdœ mœ kœyiyi yɔkɔne mœ ga lœ kudu setenœ nene, yé œdœ mœ kœyiyi kane mœ ga lœ djokoro ye nene, mœ yi ndœ nœ nene.» ²⁶ Andaa olo mindu dœ votɔ manda nœ, ayambarœ kpa ngbɔba lima tœ endje ba scœnda, œ tshu manda kperœ ga tœnœ yé Toma sœ lima ugurutœ endje. Yisu na lima œ ka ba ugurutœ endje á pa adœke: «Kœsœ gee sœ dœ 'e!» ²⁷ Manda nœ tshe pa fœ Toma adœke: «Yi yɔkɔne zœ kpœke dœ œ wu tshakane mœ. Yi kane zœ œ nduru ga lœ djokoro mœ. Katœ sharapu, œ te uzu nœ kœyindœrœ.» ²⁸ Toma kœgi fœ she adœke: «Gbozu nœ mœ œdœ Ndjaba nœ mœ.» ²⁹ Yisu kœpa fœ she adœke: «Bœ yindœ nœ mbœrœ á bœ wu mœ a? Yanga nœ azu neke á endje wuwu nene, kashe endje yindœ nœ.»

Ádá kœsu buku nœ Yowane

³⁰ Yisu mbœrœ lima anga angbi ambárá afá ndjoro dœ ala ayambarœ nœ ye, kashe endje súsú kɔ ga la bukunœ asœke nene. ³¹ Kashe œneke á endje sú ga la bukunœ asœke sœ mbœrœ á 'e kœyindœ nœ adœke Yisu kœdœ Kristu, Gbolo nœ Ndjaba. Ɛdœ 'e kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, 'e gbɔ soro dœ i'iri ye.

21

Yisu matœ ye fœ anga ayambarœ mindu dœ bisha (7)

¹ Manda nœ, Yisu kpa matœ ye fœ ayambarœ nœ ye ƒa tœ mangu egerœ ungu adanga Tiberiade. Tshe ma lima tœ ye fœ endje dœ mara atake: ² Shimu Petro, Toma á endje e ndje she Didime, Natanayeles uzu tshalakpi Kanana ƒa lœ ogo Galilayi, agbolo nœ Zebedayi, œdœ pe anga angbi ayambarœ bisha sœ lima kpoetœ œsœncœ bale. ³ Shimu Petro kœpa fœ endje adœke: «Mœ sœ kœtara ndœ kœvwi gbanda.» Yé endje kœpa fœ she adœke: «'A ro dœ ƒœ.» Endje ro lima œ ga lœ egerœ agba kashe dœ butshœncœ asœmœ, endje gbœgbœ œrœ bale nene. ⁴ Lœkœ á osho tetœ kœkœrœ tœncœ, Yisu ka lima ga tœ mangu kashe ayambarœncœ wuwu lima sœ nœ adœke œshe dœmœ nene. ⁵ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Agbolo, 'e gbœgbœ anga ageatshalangu teasho nene a?» Endje kœgi fœ she adœke: «(E)œ bale nene.» ⁶ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E vwi gbandancœ ga pa kuni yé 'e œ gbœ endje ye.» Endje kœvwi gbandancœ, yé ageatshalangu do lima pa nœ dœ mara adœke endje lili lima kœgbota tœncœ ga ushu nene. ⁷ Yambarœ á Yisu yi lima ndœ ye kœpa fœ Petro adœke: «Gbozu dœmœ!» Lœkœ á tshe dji adœke Gbozu dœmœ, tshe kœverœ lœba ga tœ ye; gbambancœ nene, tshe sœ lima kpendro, á tshe kœete lima ga la ngu. ⁸ Udu ayambarœncœ kœgu dœ egerœ agbancœ dœ kœgbota gbandancœ pete dœ ageatshalangu: endje sœsœ lima lœ ingirinœ tœ ama osho nene, ga pa œrœ nœ metre kama bale (100). ⁹ Lœkœ á endje wuta ga tœ mangu, endje wu lima jiwo á endje ko ageatshalangu dœ pe mapa ga pa nœ. ¹⁰ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E na

dœ ageatshalangunœ á 'e wuta kœgbœ endje asœke gamœ.»

¹¹ Shimu Petro kœœ ga lœ egerœ agba á kœgbota gbandanœ ga ati dœ agboro ageatshalangu lœ nœ kama dœ zazu bisha dœ ndjokpa dœ votœ (153). Agea ngba lima waa kashe tshelœ gbanda susuru lima nene. ¹² Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E na œ zi œerœ.» Anga uzu bale ugurutœ endje á tshe i lima ama ye tœ kœyu she adœke: «Dá œbœ koedœ de e?» gugu nene. Endje wu lima sœ nœ dœ otshœnœ adœke Gbozu dœmœ. ¹³ Yé Yisu na, œ za mapa á kurutshelœ nœ tœ endje, á mbœerœ ndje awa bale dœ ageatshalangunœ. ¹⁴ Asœ koedœ lima awa votœ kœmatœ Yisu fœ ayambarœ nœ ye kœto tœ lœkœnœ á Ndjaba she lima she lœ kuzu.

Yisu œdœ Petro

¹⁵ Manda kœzi œerœ, Yisu kœyu Shimu Petro adœke: «Shimu, gbolo nœ Yowane, bœ yindœ mœ kœropa endjeneke kœ a?» Yé tshe kœgi adœke: «Ë, Gbozu, bœ wusœ nœ adœke mœ yindœ zœ.» Yisu kœpa fœ she adœke: «Gbœndœ apata nœ mœ.» ¹⁶ Tœ bishanœ, Yisu kpa yu she adœke: «Shimu, gbolo nœ Yowane, bœ yindœ mœ?» Petro gi adœke: «Ë, Gbozu, bœ wusœ nœ adœke mœ yindœ zœ ye.» Yisu kœpa fœ she adœke: «Sœ uzu nœ kœgbœndœ apata nœ mœ.» ¹⁷ Tœ votœnœ, Yisu yu she adœke: «Shimu, gbolo nœ Yowane, bœ yindœ mœ?» Oyo kœza Petro kœwu adœke Yisu kpa yu she tœ votœnœ adœke: «Bœ yindœ mœ?» Yé tshe kœpa fœ she adœke: «Gbozu, œbœ á bœ wusœ œerœ kœ, bœ wusœ nœ dœ otshœnœ adœke mœ yindœ zœ ye.» Á Yisu kœpa fœ she adœke: «Gbœndœ apata nœ

mœ. ¹⁸ Mœe soe kœpa foe 6œ doe adjapu adœke ɔɔ á 6œ soepe lima aya gbolo, 6œ du lima uwu tshapa loeba nœ zœ doe tœ zœ, œ na lima tœ osho á 6œ yi lima ndœ nœ. Kashe ɔɔ á 6œ kœwuta yagbozu, 6œ ko kane zœ ga lafo yé anga uzu kpi dá i uwu ga pa loeba foe 6œ, yé á to 6œ na tœnœ 6a tœ osho á 6œ yiyindœ nœ nene.» ¹⁹ Yisu pa lima ataa mbœrœ kœma mara á Petro œ yisœ mokɔ nœ Ndjaba lœ kuzu ye. Manda kœpa o'onœ asœke, Yisu pa foe she adœke: «Na manda mœ.»

²⁰ Petro kœfatœ ye, á kœwu yambarœ á Yisu yi lima ndœ ye, tsheneke á doe lɔkɔ á endje soe lima kœzi œrœ á tshe di lima tœ ye ga lakoro Yisu yekane á yu she adœke: «Gbozu, œde dá ka bala 6œ a?» ²¹ Lɔkɔ á Petro wu lima she, tshe pa foe Yisu adœke: «Ka œshe a Gbozu, œrœ gade dá mbœrœ foe she a?» ²² Yisu kœgi foe she adœke: «Æ kœsœ adœke œndœ ye di œrrr ga tœ kpa kœkwa mœ, œnœ zœ lœ nœ kœdœ gade? Æ6œ, na manda mœ.» ²³ Kœto pa o'onœ asœke dá o'o ki gooo ugurutœ alaya adœke yambarœnœ asœmœ œ tshu nene. Andaa Yisu papa lima foe she nene adœke: tshe tshu nene. Kashe tshe pa adœke: «Edœ mœ kœyindœ nœ adœke œndœ ye di œrrr ga tœ kpa kœkwa mœ, œnœ zœ lœ nœ kœdœ gade e?»

²⁴ Adja yambarœnœ asœmœ doe tœ ye dá pandœ o'onœ asœke, á su ga la mbeti yé 'a wusœ nœ adœke œneke á tshe pa kœdœ adja o'o.

Ndangɔɔ o'o

²⁵ Yisu mbœrœ lima anga angbi œrœ ndjoro á kœsœ má adœke endje sú kɔ bale doe bale, mœ gbe

adæke, osho æ li mbærce kœko bukuncæ ga toencæ
pa asho asæke nene.

TAF0 AYO
The New Testament in the Manumanaw languieg of
Myanmar

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc. and ACOTBA-SUBO

Language: Manumanaw

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 12 Feb 2024

40e3c5cb-c2ea-5cf8-8a40-4c6f77a45343